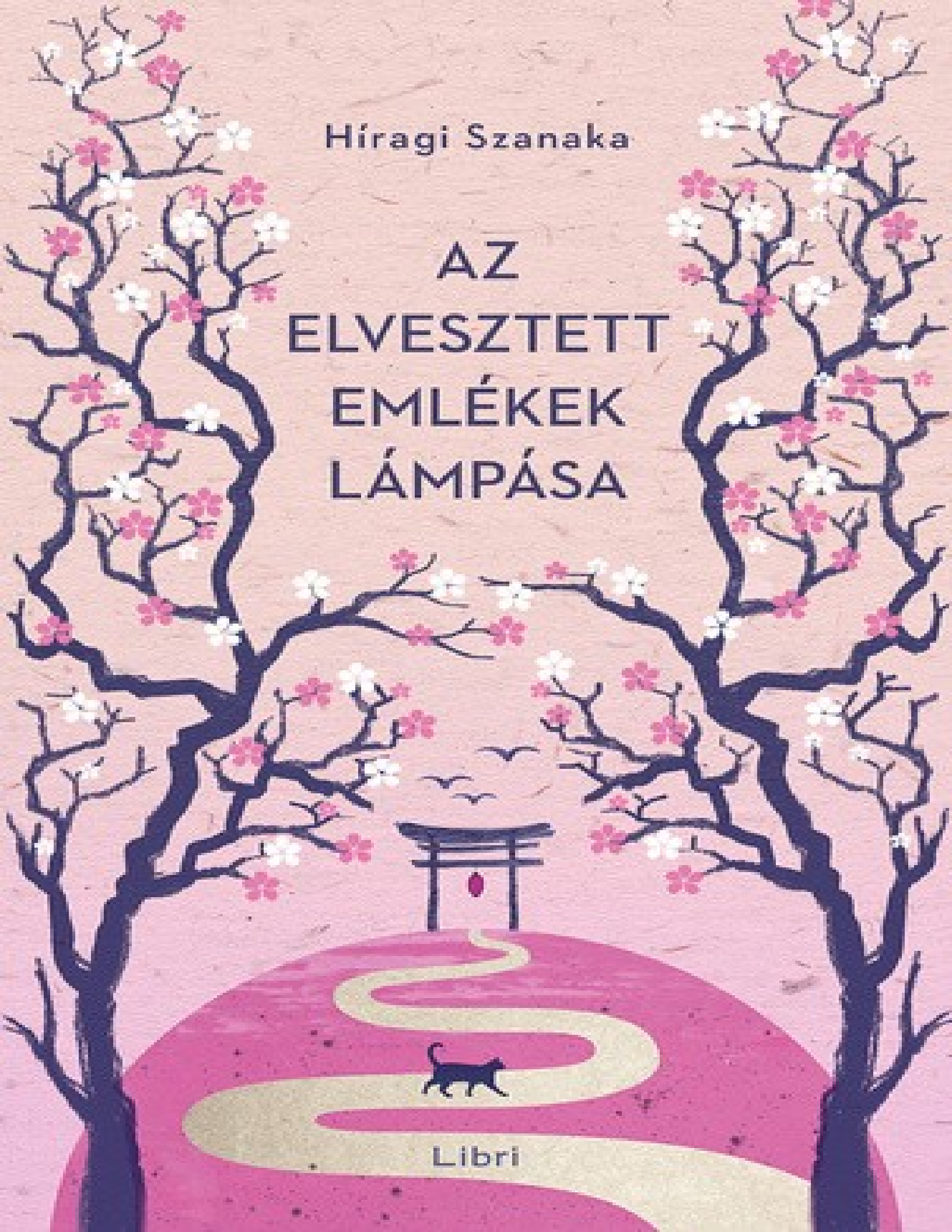

The book cover features a light pink background. Two large, dark blue, gnarled tree branches with small pink and white blossoms frame the central text. In the center, a dark blue torii gate stands on a red, wavy path that leads towards it. A small black cat is walking on the path. The sky is a pale pink, and the overall style is minimalist and artistic.

Híragi Szanaka

AZ
ELVESZTETT
EMLÉKEK
LÁMPÁSA

Libri

Híragi Szanaka

AZ
ELVESZTETT
EMLÉKEK
LÁMPÁSA

Libri
Kiadó

A fordítás alapjául szolgáló kiadás:

柊サナカ: 人生写真館の奇跡

Original Japanese edition published by Takarajimasha, Inc.

Hungarian language edition arranged with Takarajimasha, Inc, through
Emily Books Agency LTD. and Kátai & Bolza Literary Agents

Első kiadás

Copyright © Hiiragi Sanaka, 2019

Magyar kiadás © Libri Könyvkiadó, Budapest, 2024

Hungarian translation © Mayer Ingrid, 2023

Minden jog fenntartva

ISBN 978 963 604 421 3

1

A NÉNI ÉS A BUSZ

A régi állóórán nem mozdult sem a mutató, sem az inga. Hiraszaka csendben figyelt. A fotográfusműhely épületében annyira nem voltak hangok, hogy szinte belecsendült a füle. A kopott, piros szőnyeg puhasága elnyelte bőrcipős lépteinek zaját.

Gyengéden megérintette a tárnics szirmait a pultra készített kis ikebanán. Kissé elfordította, hogy igazítson a kompozíción.

Az előszobából nyíló, szélesre tárt szárnyas ajtón át be lehetett látni a stúdióba. A pislákoló mennyezeti lámpa fényében felállított háttér látszott, előtte pedig egy gazdagon díszített szék, amelynek csak az egyik oldalán volt karfája. Mellette nagy, harmonikás fényképezőgép állt egy állványon. Mindkettő masszív fából készült, és az egész nagyobb volt annál, mintsem hogy egy felnőtt egyedül fel tudta volna emelni, amin a látogatók rendre meg is lepődtek: „Hű, micsoda szerkezet! Mint egy fadoboz!” A hozzáértők pedig: „Jaj, a jó öreg Anthony!”, és máris nyakig ültek a fotós eszmecserében.

Egy árnyék suhant el az ablak előtt, de már hallotta is:

– Kézbesítés! Csomagot hoztam, Hiraszaka-szan!

Kipp-koppo-kopp-kopp, szólt a vidám kopogás. Már mióta ismételtetik ugyanezt minden alkalommal, de ez a fickó valahogy mindig jókedvű, gondolta Hiraszaka, miközben ajtót nyitott.

Egy fiatal férfi állt az ajtó előtt, a kézbesítők egyenruhájában. A sapkáját hátrafelé fordítva hordta, és szokás szerint kézikocsit

tolt maga előtt. Hiraszaka elmosolyodott, amikor meglátta, mekkora csomagot hozott.

A férfi egyenruháját a mellrészen egy fehér macskás logó díszítette, névtábláján a Jama név állt. Kopaszra borotvált feje és napbarnított bőre jól kiegészítették egymást.

– A következő vendég egy fiatal kis fruska – évődött, kezében dossziéval.

– Nem szép dolog hazudni – vigyorgott vissza rá Hiraszaka, és aláírta, hogy átvette a küldeményt.

– Segítene, Hiraszaka-szan? Olyan nehéz, hogy nem bírom el egyedül. Ekkora csomagot rég nem pipáltam. Ez vagy százévnyi fénykép, ahogy elnézem.

Ketten közös erővel, *Hórukk!* felkiáltással felrakták a hatalmas csomagot a pultra. Hiraszaka észre sem vette, mekkorát sóhajtott a nagy erőlködésben.

– Hiraszaka-szan, nem gondolta már meg magát? Nem akarja lassan abbahagyni ezt a munkát? – kérdezte Jama nevetve.

– De. Csak egy kicsit maradok még.

– Nem is vártam más választ magától, Hiraszaka-szan – igazította meg Jama a fején a sapkát, most rendes irányba. – No, nekem mennem kell a következő címzetthez. Hogy nekünk mennyi a dolgunk nap mint nap! Még a végén halálra dolgozzuk magunkat!

– Halálra... Az a veszély éppen nem fenyeget.

Jama intett neki, hóna alá csapta a dossziét, és eltolta a kezikocsiját.

Hiraszaka előkészítette a helyiséget a következő látogatónak, Jagi Hacuénak. Hogy méltón kísérhesse ki, és hogy jó képet készíthessenek számára.

Továbbá.

Hogy egyszer sikerüljön találkoznia *azzal*, akit keres, fohászkodott.

✱

– Hacie-szan! Jagi Hacie-szan! – hallotta egy férfi hangját.

Arra ébredt, hogy valaki halkán a nevén szólítja.

Hol lehet? Úgy tűnt, egy kanapéra fektették. Ismeretlen volt a plafon, és egy aggódó férfiarc nézett le rá.

Hirtelen jött a hőhullám a napokban, talán napszúrást kapott és elájult, próbálta a legutolsó emlékeit összeszedni, de feltűnt neki, hogy ezek az emlékek olyan homályosak, mintha vékony ködfátyol fedné őket. *Hacie vagyok, kilencvenkét éves, Tokió Tosima kerületében születtem – jól van, még nem hülyültem el. Remélhetőleg.*

Ijedten figyelte a férfi arcát. Abból ítélve, hogy tudta az utónevét, minden bizonnyal az ismerőse. De mégis ki a csuda lehet... Talán a holmijáról olvasta le a nevét, amíg ő eszméletlenül feküdt. Valami fogódzó után kutatott az emlékezetében, miközben megpróbált felülni a kanapén. Vigyázva a derekára lassan megfeszítette a hátizmait. Ahhoz képest, hogy összeesett, nem is volt olyan rossz formában.

De tényleg, ki is ez az ember? Eddig bármikor, ha váratlanul leszólították az utcán, rögtön felismerte az illetőt, és mindig nagy örömet tudott szerezni, amikor rávágta: „Csak nem X. Y.-kun vagy?” Tényleg szörnyű, hogy az öregséggel berozsdál az ember agya.

– Üdvözlöm! Már vártam – szólt a férfi.

Engem?, mutatott az orrára, mire a férfi bólintott.

– Hacie-szan, ugye?

– Hát, igen.

Futó pillantást vetett a férfira. Szürke, állógalléros ingében ápolt benyomást keltett. Mint egy szűkszavú lelkész vagy pap. Haja rendezett volt. Elsőre kedvesnek tűnt, de volt benne valami megfoghatatlan. Nem lehetett azt mondani rá, hogy észbontóan jóképű, de azért nem is volt csúnya, és mintha hasonlított volna valakire, vagy inkább mégsem, olyan megjegyyezhetetlen arca volt.

– Hiraszakának hívnak, én vagyok itt a fotográfus már igen régóta – mutatkozott be a férfi.

Tényleg, hol a kedvenc botja? Elvesztette volna, amikor összeesett?

Hacie tekintete keresztül-kasul pásztázta a szobát, mire Hiraszaka jobbnak látta elmagyarázni, mit hol talál a fényképészben.

– Belépve itt baloldalt szemben van a stúdió, ahol a felvételek készülnek. Az udvaron is lehetséges fényképezni. Jobbra a fogadószoba és a műhely. Mindjárt meg is mutatom.

Hacue szokása szerint legszívesebben azonnal megkérdezte volna, ami szöveget ütött a fejébe.

Mégis hogy értse, hogy már várta?

Mi dolga vele egy fotográfusnak?

Egyébként pedig: hogy került ide egyáltalán?

Nem emlékezett semmire.

- Erre tessék! - mondta Hiraszaka, így bár Hacuénak tengernyi kérdeznivalója volt, egyelőre óvatosan megpróbált felkelni. Rég nem járt bot nélkül. Rátámaszkodott a kanapéra, és vigyázva elindult. Szokatlanul jól érezte magát, a dereka sem fájt. Lassan lépegetett Hiraszaka nyomában. A férfi aggódva nyújtotta felé a kezét.

A fogadószoba, ahova vezette, nyugodt hangulatot árasztott. A bőrkanapé ugyan kopott volt, de szépen kisuvickolták, és az ódon faasztal is jól mutatott mellette. Látszott, hogy nem számolatlanul ölték bele a pénzt a berendezésbe a divatos nosztalgiahullám miatt, hanem érezni lehetett, hogy ezeket a tárgyakat megbecsülik, és Hacue meg is állapította, hogy életkora dacára milyen jó ízlése van ennek a fiatalembernek.

Az ablaküvegen túl halvány fénnnyel megvilágított udvar, benne mohával benőtt kőlámpások, ízlésesen beültetve mindenfélével, a szomorúszakurafától a leopárdlapuig, amelyek minden bizonnyal jól mutatnak, ha kimonóban pózol előttük az ember.

A fogadószoba egyik sarkában egy csinos polc állt, rajta elektromos vízforraló, szifonos kávéfőző üvegedénye, kávéscsészék és hasonlók. Szerethet takarítani, mert egy

porszem nem sok, annyi sincs sehol, nyugtázta Hacue meglelégedéssel. Megakadt a szeme egy óriási dobozon az asztalon.

– Máris hozok egy teát – szólt Hiraszaka, hátat fordított neki, és gyakorlott mozdulatokkal előkészítette a kannát és egyebeket. Hacue rászánta magát, hogy megszólítsa, a hátának intézve szavait:

– Elnézést!

Hiraszaka megfordult Hacue hangjára.

– Elnézést, ha furcsát kérdezek.

– Tessék csak. – Látszott, hogy Hiraszaka várja a folytatást.

– Szóval... Lehetséges, hogy én meghaltam?

Hiraszaka csak egy kicsit tűnt meglepettnek.

– ...Igen, éppen az imént. Az első feladatom, hogy ezt mindenkinek elmagyarázzam, de igen ritkán az is előfordul, hogy valaki magától kitalálja.

Úgy mondta, mintha mi sem lenne természetesebb, amitől Hacue maga sem tudta, hogy megkönnyebbülést vagy döbbenetet kellene-e inkább éreznie, esetleg örülni, hogy megdicsérték gyors felfogásáért.

A tea pont jó volt, se nem túl fanyar, se nem túl híg.

Azt hitte, ha meghal, az majd lerí róla. Például egy olyan kis fehér háromszögletű textildarab lesz a fején, vagy átlátszó lesz a teste, vagy ilyesmi. Mert most még a lába is rendesen érintette a földet. A fületlen csésze tapintásában meg a tea ízében sem volt semmi rendkívüli.

Hiraszaka leült vele szemben, és csak csendben figyelte őt.

Hacue elgondolkodott.

– Na de várjunk csak. Én teljesen azt hittem, hogy a túlvilágról majd az anyám, az apám vagy a férjem jön értem. Most akkor hogy is van ez?

Tehát egy ismeretlen jött érte, ez a Hiraszaka. Kicsit meglátszhatott az arcán, hogy elszontyolodott, mert a férfi így szólt:

– Hát, ez még csak egy átkelőhely-féleség.

Hacue némi gondolkodás után felelt:

– Akkor maga csak nem Jomocu-hiraszakáról kapta a nevét, ami a *Kodzsikiben* szerepel? Arról a lejtőről, ahonnan Izanagi visszamenekült.

Hiraszaka láthatóan megdöbbent Hacue kérdésén. A Jomocu-hiraszaka egy lejtő, ami elválasztja a földi világot a túlvilágtól, a halottak birodalmától.

– Milyen jól tájékozott.

Hacue mindig is szeretett olvasni, és kíváncsi természetű volt, így sok ilyen érdekesség volt a tarsolyában. Büszkén állapította meg, hogy mégsem rozsdáltak be még az agytekervényei.

– De, valóban így van. Akkor nem is kell bonyolítanom, tehát ez a hely pontosan ott, az élet és a halál határvonalán helyezkedik el.

– És maga jött értem, Hiraszaka-szan.

– Igen, bár ez egy köztes állomás.

– Szóval ez nem a túlvilág.

– Nem.

– És akkor maga ilyen istenszerűség, mint, mondjuk, Jama, azaz Jamarádzsa? Vagy egy buddha? Ahhoz képest...

Annyira nyugodtan, szelíden mosolygott ez a Hiraszaka-szan, hogy rájött a fecseghetnék (pedig nem is volt jellemző rá).

Ahogy ez a fiatalember a teáját itta, teljesen hús-vér embernek tűnt.

– Én csupán a kalauz vagyok. Amikor hirtelen közlik valakivel, hogy tulajdonképpen már halott, ki elsírja magát, ki magába roskad, mások patáliát csapnak, ezért én lehetőleg igyekszem csökkenteni a megrázkódtatást. Ezt a szalont is úgy alakították ki, hogy minél inkább kapcsolódjon a valósághoz.

Hacue körülnézett. A hely valóban csak egy békés fényképészetnek látszott. Igaz, ami igaz, megszólalni sem tudna a reszketéstől, ha egyszer csak odacibálnák az alvilág ura, Jama színe elé.

– Ezért van az, hogy a ruhái is mind a megszokott darabok, Hacue-szan. Külsőre pedig önmaga, éppen olyan, amilyennek leginkább megszokta magát.

– Csak szerencsére már semmi baj a térdemmel – mondta, és meglóbálta a jobb lábát, aztán elégedetten bólintott.

– Itt izzadhat és ki is fulladhat, ha futni kezd például. Ez azért lehetséges, mert az érzékelése továbbra is ugyanúgy működik, mint életében.

Hacue ökölbe szorította a kezét, majd kinyújtotta az ujjait. Tényleg nem változott semmi ahhoz képest, amikor életben volt. Hihetetlen, gondolta, hogy a teste igazából már nem is létezik.

– Jó, és akkor én most innen elkerülök valahova, ugye? Az úgynevezett túlvilágra?

Ha menni kell, hát megy, csak tudni akarta, mi vár rá. A bizonytalanság a legrosszabb, az, amikor fogalma sincs, mi következik.

– Úgy van. Azonban előtte van még egy kis tennivalónk.

Vajon mi lehet az? Hiraszaka benyúlt az asztalon álló, hatalmas dobozba. Egy csomó paksamétát vett ki belőle, dokumentumoknak tűntek. Mindegyiket fehér papírral kötötték át, és olyan vaskosak voltak, hogy fél kézzel meg sem lehetett tartani őket.

– Ezek micsodák? És adna egy olvasószemüveget? Anélkül nemigen látom ám.

– Elvileg látnia kell szemüveg nélkül is. Próbálja csak meg!

Szófogadóan megnézte a kezét, és minden gond nélkül éles képet látott, megjavult a fókusza, pedig eddig egyáltalán nem stimmelt. De rég nem látott már ilyen élesen pusztá szemmel!

– Hű...

Hacue felkiáltott, amikor meglátta, mi hever előtte.

Fényképek. Rengeteg. Ki készíthette őket vajon? Ott volt a gyerekkori házuk közelében lévő tér, az édesapja és édesanyja fiatalon, és még mi minden más! A fotók valamivel nagyobbak voltak, mint egy sima fénykép, jólesett rájuk nézni.

– Ezek az ön életének képei, Hacue-szan. Naponta egy, tehát évente háromszázhatvanöt kép. És ugye ez kilencvenkét évnyi adag, azért ilyen hatalmas mennyiség...

Hacue nézte a képeket, egyiket a másik után. Mindegyikről eszébe jutott valami, amit már el is felejtett. Hogy a házuk kapuja előtti datolyaszilvafára odajárt egy pápaszemes madár. A rés az ócska ládán, amiben a tejesüvegeket tárolták. Ahogy a bejárati ajtórácson átsütött a fény, és szép csíkokat rajzolt.

– Bőven van ideje, nézegesse nyugodtan. Válasszon ki közülük annyit, ahány éves, kilencvenkettőt. Szabadon választhat, ami csak tetszik.

– Válasszak?

Ezen elcsodálkozott.

Hiraszaka kinyitott egy ajtót jobb kéz felől. Egy munkaasztal látszott, meg valami fából készült vázszerkezet. A közepén négy oszlopon egy tányérszerűség, nyilván abból a célból, hogy rárakjanak valamit. Az egész erős talapzaton állt. Mire használják ezt vajon? Botok, talán bambuszpálcikák és szélkerékféleségek is tartoztak hozzá. Mindegyik nyersfa színű volt, látszott, hogy még ezután fogják befesteni.

– Szeretném, ha kiválasztaná a képeket, amelyeket a forgó árnylámpásába használunk.

Hacue egy pillanatra megdermedt.

– Hogy? A *szómatóról* beszél, amit azelőtt lát az ember, hogy a túlvilágra menne?

– Igen, arról.

– Azt mindenki magának válogatja össze?

Hiraszaka kézbe vette a faszerkezet egyik darabját.

– Igen, mindenkit megkérünk, hogy válassza ki a neki tetsző képeket.

– Ki gondolta volna, hogy a végső képsort magunk állítjuk össze... – Hacu ezen azért nehezen tért napirendre.

– Kilencvenkét képpel már maga a lámpás is biztosan pazar látvány lesz. Alig várom, hogy megmutathassam az egészet önnek, nullától kilencvenkét éves koráig.

Mondják, hogy halálunk előtt leperreg előttünk az egész életünk, és ezt gyakran hasonlítják ehhez a régi árnyjátékhoz, de Hacuében eddig fel sem merült, hogy neki magának kell elkészítenie, méghozzá most rögtön.

– Jaj, annyit hallani, hogy egy haldokló látta a *szómatót*.

– Igen, bár arányait tekintve összességében igen-igen ritka, hogy valaki visszatérjen amoda, miután megfordult nálunk. Valószínűleg mindannyian elfelejtik, hogy itt jártak, és ők maguk választották ki a képeket. Gondolom, csak halvány emlékeik maradnak arról, hogy látták a lámpást. Tekintse csak meg ezt a helyet!

Hiraszaka kilépett a fogadószobából, és kinyitotta a szemközti ajtót. Hófehér szobába nyílt, amelynek közepén egy kényelmesnek tűnő kerevet állt. A szabályos négyzet alaprajzú helyiségben minden fehér volt, a padló is, és a kerevet is, így inkább egy műalkotás benyomását keltette az egész. A jobb oldali falon is volt egy ajtó, Hacu arra gondolt, hogy talán az vezet majd kifelé.

– Ebben a kis szobában fogjuk a végén megvilágítani a lámpást. Az egyetlen néző ön lesz, Hacu-szan. De ha nem bánja, mint a készítője én is szívesen megnézném.

Szómató. Átjárja a fény, és forog körbe-körbe. Hacuénak eszébe jutott, hogy régen látott egy virágmintásat japán papírból, ami pirosra meg sárgára festette a fényt, miközben lassan forgott.

– Nahát, akkor nem is úgy van, hogy átkelek a folyón, és puff, ott a túlvilág.

– Hát, fogalmazzunk inkább úgy, hogy ez itt még egy retrospektív ceremónia az élet legvégén.

Ha már itt volt, Hacue nem habozott rákérdezni mindenre, ami foglalkoztatta:

– Azt értem, hogy ez itt egy átkelőhely, de mi lesz velem ezután?

Hiraszaka előbb lesütötte a szemét és a kezét bámulta, aztán ránézett. Mintha nehezeire esett volna kimondani valamit.

– Bocsásson meg, de én is csak hallomásból tudom, mi következik ezután. Mert még én sem jártam odaát. Még soha senki nem tért vissza azok közül, akik teljesen átértek.

Na, akkor most aggódhat, hogy miféle hely lesz az ott. Persze lehet, hogy nyom nélkül eltűnik, és semmivé válik.

– Úgy hallottam, hogy a holt lelkek reinkarnálódnak, újra megszületnek.

Ahogy visszatértek a fogadószobába, Hiraszaka újabb teát töltött neki. Amikor a férfi belekortyolt a saját italába, Hacue is a szájához emelte a csészéjét.

Ivás közben elgondolkodott. Amikor nem érzékeli többé, hogy ez a tea a nyelvén pont kellemesen meleg, és az égvilágon

mindent elfelejt, ami eddig történt... szóval a tudata megszűnése lesz talán az igazi halál.

Hiraszaka láthatta rajta a szorongást, mert megszólalt, hogy oldja a feszültséget.

– Nem fog teljesen megszűnni létezni, miután átment oda, Hacie-szan. Annyi bizonyos, hogy a lelkekben ott rejtőznek a korábbi életek emlékei. Hogy is mondjam, például... – Hiraszaka hümmögött, végül eszébe jutott valami. – Előfordult már önnel például, hogy valakivel először találkozik, mégis úgy érzi, mintha már ismerné, vagy először jár valahol, de valahogy szép emlékeket idéz a hely, mintha már járt volna ott?

– Persze, hogyne – felelte Hacie. – Ez a hely is elég ismerős volt.

Hiraszaka nevetett.

– Hát, lehet, hogy ez is egy régi emlék a lelke mélyén – mondta. – De ha valakinek még dolga lett volna a világban, vagy megbánt valamit az életében, tehát valamiért erősen kötődik a földi léthez, akkor nem tud átmenni a túlvilágra. És a lelke kutyaszorítóba kerül.

Hacie bólintott.

– Tehát akkor az én feladatom most az, hogy kiválasszak az életkoromnak megfelelő számú, azaz kilencvenkét fényképet, hogy elkészítsük magával a *szómatót*, igaz? Aztán megnézem, és irány a mennyország.

Szóval akad itt még némi munka. Hiába hal meg az ember, továbbra sem lazíthat.

– Igen, mert akármilyen gazdag vagy nagy hatalmú legyen is valaki, mire ide kerül, már csak az emlékei maradnak.

Hacue az előtte tornyosuló fényképhalomra meredt. Vajon mennyi időbe telik, mire ezt mind végignézi?

– A mai világban, amikor itt a számítógép meg az okostelefon... Ki gondolta volna, hogy saját kezűleg fogom összerakni az árnylámpásomat?

Hacuét igencsak meglepte, hogy a halála után nem is tárgyakat vagy filmeket, hanem képeket kell válogatnia.

Hiraszaka kivett egyet a fényképkupacból.

– Rendben, akkor próbáljuk ki ezzel a képpel. Emlékszik a helyre, ahol ez készült?

A kép, amit a férfi a kezébe adott, egy lejtős utat ábrázolt.

– Ó...

Emlékszem hát.

Egyetlen lejtős úttal a közepén rizsföld terült el, amerre csak a szem ellátott. A feltámadó szél morogva borzolta a kalásztenger hullámait...

Ahogy leszaladt a lejtőn, érezte, hogy csurog az izzadság a halántékán. Érezte a száraz szél illatát, az ajka sós ízét, amikor megnyalta. A távolban látta, amint meglepetten felrebben egy kócsag. Amint távolodott, egyre kisebb lett, egy idő után már csak egy fehér pont volt a kék égen. Nézte, amíg el nem tűnt a szeme elől, a kimonója alját cibálta a szél, és hirtelen egész hangosan süvített.

Hogyne emlékezett volna. Kicsi korában még végeláthatatlanul hosszúak voltak a nyarak. Telis-tele volt

energiával, úgy érezte, ezen a lejtőn lefelé a világ végéig is el bírna futni.

– Eszébe jutott?

– Emlékszem. Még szép, hogy emlékszem, igen, ez az út vitt a földeken át a szomszéd városba. Hogy szerettem ezt a helyet!

Alighogy kézbe fogta a képet, máris megrohanták az emlékek és az érzelmek.

– Eddig is emlékezett rá?

– Nem, elfelejtettem, de teljesen. Még a létezését is. Már rég lebetonozták és beépítették a környéket.

Hiraszaka is megnézte a fényképet, és elmerengett.

– Csodálatos táj.

– Hát, ilyen már nem talál sehol.

A férfi óvatos mozdulattal visszaadta a képet.

– Ahogy elnézem ezt a fényképet, sorra jönnek vissza az emlékek. Hogy mi hogyan is volt akkoriban.

Hacue alaposan megvizsgálta a fotót. Figyelmesen szemlélve látszott, milyen szemcsés, mintha színes pöttyökből állna. De hiába volt egy színekavalkád csupán, ő mégis úgy érezte, mintha ezen a négyszögletű papírlapon ott lenne minden: a hangok, a szél, az érzései, az akkori levegő. Vajon hogyan képesek ezek a kis pontocskák ennyi mindent magukba foglalni?

– Kétségtelen, hogy a fényképeknek hatalmas erejük van – szólalt meg halkán Hiraszaka.

Hacue még mindig arra az egy képre meredt. Nem műalkotásként készülhetett, csak egyszerűen egy vidéki földutat ábrázolt. Viszont az elveszett táj már csak ezen a fényképen

létezett. Nem volt ebben a látképben semmi különös, Hacue számára mégis igazi kincsnek számított.

Hiraszaka biztatására nekiveselkedett a válogatásnak. Egyenként kibontotta a kötegeket, és szortírozni kezdte őket. Bár mindegyiket annyit nézegette, hogy nem igazán haladt.

Ahogy gondosan sorra vette a képeket, ráeszmélt, hogy mennyi minden hullott ki az emlékezetéből. Még arról sem volt emléke, hogy elfelejtette – bár ez magától értetődik. Amíg meg nem látta, még csak nem is rémlett, hogy az adott dolog létezett, vagy milyen volt, de amint megpillantotta, rengeteg minden eszébe jutott róla.

Mindeközben Hiraszaka pont megfelelő távolságba húzódott, hogy ne zavarja, de rögtön kéznél legyen, ha ő akar kérdezni valamit. Nyitott ajtó mellett dolgozott a szomszéd műhelyben az árnylámpás vázán, és látszott, hogy folyamatosan szemmel tartja őt is. A lámpás, talán amiatt, mert kilencvenkét képpel kell majd működnie, eléggé bonyolult szerkezetűnek tűnt, és olyan nagy volt, hogy egy felnőttnek is nehéz lett volna megemelni egyedül. Hát igen, kilencvenkét képpel minden bizonnyal lenyűgöző látványt nyújt majd.

A képek nézegetésébe és válogatásába is igencsak bele lehetett fáradni, belegondolni is riasztó volt, hogy ezt az egész ládányi köteget maradéktalanul végig kell néznie.

Nagyjából hétéves koránál tartott, amikor Hiraszaka odajött hozzá.

– Ezek itt a kiválasztott darabok? – kérdezte egy halom képre mutatva.

– Először végignézem az egészet, kiveszek közben néhányat, és azokból fogom majd a kilencvenkettőt kiválasztani. De azért ez rengeteg, az eszem megáll.

– Szóljon bármikor, ha pihenni szeretne. Fizikailag ugyan nem tud elfáradni, de mentálisan megterhelő lehet ez a munka.

Mivel Hiraszaka megkérdezte, megnézheti-e a képeit, azonnal rávágta, hogy persze, csak tessék. Kicsit zavarban érezte magát, mert olyan volt, mintha a fényképalbumát mutogatná.

– Ezek itt a szülei, igaz? Milyen kedvesnek tűnnek!

Az apja mellényt viselt, mellette az anyja *kappógit* a kimonója fölött. Abból ítélve, hogy apja a baljában egy esernyőt tartott, esőre állhatott aznap. Az anyja kezében kosár volt. Tényleg, régen mindenki ilyen bambuszkosarakkal járt vásárolni!

– Ezek itt a környékbeli gyerekek, igaz?

Az, aki boldogan mutatta a kiesett foga hült helyét, a szomszéd Mí-csan volt, mögötte három tüsihajú fiúban a Tagava testvéreket ismerte fel. A rövidnadrágjuk alja rongyos volt, és helyenként megfoltozgatták. Nem ment ritkaságszámba, hogy valaki megörökölte másvalaki örökölt ruháját, amit aztán ő is továbbadott. Régen nemcsak a ruhákat, hanem minden mást is megjavítottak, hogy minél tovább lehessen használni.

– Azok hát. Gyerekkoromban én voltam a legfürgébb mindannyiunk közül, és jól úsztam, meg egy kis verekedéstől sem ijedtem meg, és ha kellett, megleckéztettem én a bandavezéreket is. Folyton leszidtak, hogy nem lesz, aki feleségül vegyen. Emlékeim szerint ennyire azért nem voltunk

szutykosak, pedig itt mindenkinek tiszta kosz a ruhája, meg a haja is – mondta, mire Hiraszaka felnevetett.

Nézegették a képeket, amelyek immár beborították az egész asztalt.

– De most komolyan, hogy lehet, hogy ennyi mindent elfelejtettem? Én azt hittem, rendesen emlékszem a dolgokra, közben pedig így kipotyogott minden az eszemből. Apám és anyám arcára is rácsodálkoztam.

A kedvenc mesekönyve, meg az a bádogdoboz, amire annyira vigyázott, mind-mind kiment a fejéből. Ha pedig nem emlékszik rájuk, olyan, mintha nem is lettek volna.

– Így megy ez. Az élet egy utazás, amely során apránként megválnak az emlékeinktől.

Nem sokkal később Hiraszaka egy fületlen teáscsészét hozott neki tálcán. A csészéből gőz szállt fel, mellette édességet pillantott meg. A kedvence volt, édesbabzselé.

Az elején nem igazán tudta mire vélni, hogy fotókat kénytelen válogatni, de most már nagyon is tetszett neki, hogy élete utolsó feladataként össze kell szedegetnie az elfeledett emlékeit, hogy egy *szómató* formájában végignézhesse.

Beleivott a frissen készült zöld teába. A zselébe is belekóstolt.

– Köszönöm. Nagyon szerettem a *jókan* zselét.

– Örülök, hogy eltaláltam – bólintott boldogan Hiraszaka.

– Nem baj, hogy velem egymagammal ennyi időt eltölt?

– Nem, ne tessék törődni sem az idővel, sem pedig velem. Szeretem nézni, ahogy ki-ki elmerül a múltjában – kortyolt bele Hiraszaka is a teájába.

Ahogy Hacue elnézte a férfi arcélét, eltökélte, hogy mindenre rákérdez, ami izgatja. Például magával Hiraszakával kapcsolatban.

– Azt értem, hogy milyen munkát végez itt, de akkor maga most ember vagy micsoda? Bár talán modortalanság feltennem egy ilyen kérdést.

Hiraszaka két kézzel fogta a csészéjét, és visszafogottan mosolygott.

– Nem vagyok isten vagy hasonló. Már régóta dolgozom ebben a pozícióban, de voltam én ember is a földi világban. Akárcsak ön, Hacue-szan.

Nahát, gondolta. Milyen élete lehetett vajon? Hallgatagsága miatt, illetve mert nem mutatta ki az érzelmeit, nem keltette egy sima vállalati alkalmazott benyomását. Ha mégis be akarjuk skatulyázni... Valami múzeum vagy képzőművészeti galéria?

– Na, majd én kitalálom. Nem képtárban vagy múzeumban dolgozott? Ja, itt is fotózik, akkor inkább egy fényképészetnél?

– Nem...

– Akkor bürokrata? Merrefelé lakott? A beszédéből ítélve Tokió lehet. Az biztos, hogy Kantó vidéke, igaz?

Hiraszaka csak hümmögött, és noha megőrizte mosolyát, látszott rajta, hogy zavarba jött. Ezek szerint bizonyos témákat jobb nem feszegetni. Ejnye, ahogy idősödik, egyre erőszakosabban faggatózik, ami pedig nem szép dolog.

Oldani akarta a kínos csendet és elterelni a beszélgetést.

– Jut eszembe, nézze, itt ez az adag...

A keze megcsúszott, és néhány képköteg lepotyogott az asztal széléről.

A szőnyeggel borított padlón tarkabarka legyezőként szóródtak szét a fényképek.

– Jaj! – kapott utánuk, de Hiraszaka már pakolta is vissza őket az asztalra.

Legfelülre egy régi tokiói busz képe került. Akaratlanul is felkiáltott, amikor meglátta.

– Ó, ez a busz! De régen is volt!

Azon kívül is volt még buszos kép szép számmal. Hiraszakának feltűnhetett, amikor összeszedte őket, mert rákérdezett:

– Látom, szerette a buszokat. Közlekedési vállalatnál dolgozott?

– Nem, dehogyis. Nem buszos munkám volt.

– Tényleg? – kérdezett vissza Hiraszaka. – Annyi itt a buszos kép, hogy én teljesen azt hittem, egy buszcégnél dolgozott.

Hacue hümmögött, és elgondolkodott.

– Hát, ami azt illeti, nem egészen véletlen a sok kép. Tulajdonképpen dolgoztam én buszon is, igen – mondta, és kezébe vett egy fényképet, amely egy buszt ábrázolt. – Ó, jaj! Ez a kép!

Nem kevés buszos kép volt, de pont azt hiába kereste, amelyiket a leginkább szerette volna látni. Vagyis megvolt, de valamiért annyira kifakult, hogy alig látszott. Ha nagyon meresztette a szemét, annyit meg tudott állapítani, hogy van

rajta valami, de a sáros talajon és egy csapatnyi ember lábán kívül csak egy nagy fehér paca volt az egész.

– Nézze, Hiraszaka-szan! Úgy szerettem volna látni ezt a képet, de pont ez az egy annyira megfakult, hogy teljesen tönkrement.

– Ó, bocsánat. A javítható képeket bizonyos fokig helyreállítják és korrigálják, ám ez a kép valószínűleg menthetetlen volt. Tudja, minél inkább szívéhez nő valakinek egy fotó, annál kevésbé valószínű, hogy a fiókban tartja, hanem inkább kiteszi valahová, vagy gyakran kézbe veszi nézegetni. Olyankor pedig könnyen kifakul vagy elszakad. Ez az emlékekkel is így van. A kedves emlékeink gyakran eszünkbe jutnak erről-arról, de közben egyre kevésbé tudjuk felidézni a kisebb részleteket.

– Vagy úgy... – szomorodott el Hacue. Még egyszer, egyetlenegyszer szívesen megnézte volna magának azt a jelenetet.

Le sem vette a szemét a buszos képről, miközben kibökte:

– Ez a kép egy fontos napon készült, számomra ez a busz-emléknap. Huszonhárom éves lehettem. Azaz...

Hiraszaka azonnal kiszámolta fejben:

– Sóva huszonnegyedik éve, tehát ezerkilencszáznegyvenkilenc.

Hacue nevetve hálálkodott.

– A dátumot soha nem fogom elfelejteni, igen, július negyedike volt... – mondta, és egy darabig a gondolataiba merült. – Szóval Sóva huszonnegyedik éve volt? Azóta jó sok idő

eltelt, nem csoda, hogy belőlem is vénasszony lett, meg aztán jól meg is haltam.

Látta, hogy Hiraszaka feljegyzí a noteszába a dátumot, amit mondott.

– Aggodalomra semmi ok. Ezt az elmosódott képet rekonstruálhatjuk.

– Rekonstruálni? De hogyan? Megvan a negatívja, vagy valami ahhoz hasonló?

– Nem, itt nem tartunk ilyesmit – felelte Hiraszaka.

Mégis hogyan lehet helyrehozni egy fényképet a semmiből?

Hiraszaka óvatosan tartotta az elmosódott képet, hogy ne érjen a felületéhez.

– Újra elkészítjük a képet, ugyanabban az időben és ugyanazon a helyen – állt elő a váratlan ötlettel.

– De hogyan?

– Egyetlenegy napra visszamehetünk a múltba, hogy újra elkészítsük ezt a képet. Olyan fényképezőgéppel, amilyennel szeretné.

Hiraszaka felállt, kinyitotta a fehér szoba melletti ajtót, és megmutatta, mi van bent.

– Először talán jobb, ha körülnéz itt. Jöjjon csak. Ez itt a géptár.

Hacue bekukkantott, és elcsodálkozott. Ameddig csak ellátott, plafonig érő szekrények sorakoztak, zsúfolásig tele fényképezőgépekkel. Egy-két-há, számolta meg, onnan tudta, hogy tízpolcos mindegyik. A legfelső polc olyan magasan volt,

hogy fellépő nélkül el sem lehetett érni. Annyira lehengető látvány volt, hogy egy darabig meg sem tudott moccanni.

– Fáradjon beljebb! – hívta Hiraszaka.

Jobban megnézve észrevette, hogy az egyik alsó polcon olyan nagy, faládaszerű masinák sorakoznak szép számmal, amilyeneket annak idején még ő is látott, be-becsillant rajtuk a sárgaréz cső, talán az lehet az objektívük? A fölöttük következő polcra a két-két lencsével felszerelt, szintén régi időket idéző doboz alakúakat zsúfolták be. Szinte beleszédült, ahogy egyre feljebb és feljebb haladt tekintetével a polcokon.

Olvasta valahol, hogy amikor egy elefánt a halála közeledtét érzi, csendben elhagyja a csordáját, és az elefánttemetőben várja az elmúlást, ami telis-tele van a társai csontjaival. Ezt pedig itt fényképezőgép-temetőnek nézné az ember.

Mindenesetre félelmetes mennyiség volt, képtelenségnek tűnt megállapítani, hány darab lehet. Egy lépcső nyílt lefelé, és az alagsorban is folytatódott a hatalmas fényképezőgép-raktár.

– Fényképezőgépből és lencséből a világ összes típusával szolgálhatok. A jelenleg kapható digitálisakkal, a legújabb modellekkel is. Szabadon választhat közülük.

– Hű, mintha egy múzeumban lennénk.

– Meglepően sokan vannak, akiknek nem mindegy, milyen gépet visznek magukkal, és ragaszkodnak egy bizonyos összeállításhoz, ha már életük utolsóképéről van szó, és kérdezzetik, hogy ez vagy az a gép van-e nálunk, tudok-e adni ilyen vagy olyan objektívet – mosolygott kissé fanyarul Hiraszaka.

– Hát, ekkora mennyiségnél én már elvesztem a fonalat. Nem értek a fotózáshoz.

Próbaképpen kézbe vett egyet, mint kiderült, egy profiknak való digitális gépet, de fogalma sem volt, hol kell egyáltalán bekapcsolni. Súlyosabb is volt, mint amilyennek látszott, érezni lehetett, hogy van benne anyag. Véletlenül megnyomhatta valahol, mert a gép kerepelni kezdett, és ezzel a frászt hozta rá. Hiraszaka elvette tőle, és visszatette a polcra.

– Az a szabály, hogy nem a kalauz, vagyis én készítem a képet, hanem ön, saját kezűleg. Ha elárulja, milyen gépet szeret, segítek kiválasztani, emiatt ne aggódjon. Igyekszem majd olyan típust keresni, amit már korábbról ismer – mondta Hiraszaka, és ezt igen megnyugtató volt hallani. – Most azonnal visszatérhetünk egy múltbéli napba, de kizárólag a rekonstruálandó fénykép helyszínének környékére. Sajnos azonban, mivel jelenleg lélek állapotú, továbbá úti célunk a múlt, senki nem fogja önt látni azok közül, akikkel odaát találkozunk. Senkivel sem tud beszélni, és senkit sem tud megérinteni majd. Mindössze annyit tehet, hogy odamegy, körülnéz és fényképez.

– Csak nézni lehet? Hiába találkozónék apámmal, anyámmal, bárki mással, nem elegyedhetek szóba velük... Hát ez így elég szomorú.

Hacuénak eszébe jutott a profi digitális gép, amit az imént a kezében tartott.

– De ezeken a modern masinákon már annyi a gomb, túl bonyolultnak tűnnek. Viszont ilyen fontos képet még sohasem

fotóztam. Képes leszek egyáltalán megcsinálni ezt a reprodukciót? – kérdezte aggodalmasan, mire Hiraszaka elmosolyodott.

– Őszintén szólva én sem értek annyira a fényképezőgépekhez. De rengeteget tanulok az ide érkezőktől. Az idők során azért ragadt rám egy s más.

– Nahát. Még maga tanul az ide jövőktől?

– Meglepően sokan szeretik megosztani a tudásukat. Némelyikük alig bírja abbahagyni.

Hacue felnevetett.

– Pedig már teljesen meg vannak halva!

– Bizony. De én hálás vagyok nekik. Sokat tanulok így – mondta Hiraszaka, és beljebb lépett a raktárba. – Nos tehát, nézzük a fényképezőgépet, amelyet elhoz magával. Mit szólna például ehhez? – nyújtott felé egy kis gépet.

Hacue akaratlanul is felkiáltott.

– Tényleg, ez az! Már emlékszem. De rég is volt.

Ismerős volt neki ez a darab. Nem értett a fényképezőgépekhez, így csak homályosan rémlett a típusa, de emlékei szerint egy Canon nevű cég gyártmánya lehetett.

– Ennek örülök. Az imént láttam, hogy néhány képen rajta van, azért sejtettem, hogy ismeri. Ez a Canon Autoboy nevű modellje. Fogja csak meg! Emlékszik még, hogyan kell használni?

Átvette és megtapogatta.

– Nagyjából emlékszem, de azért eléggé elfelejtettem. Kellett bele film, ugye?

– Azt majd én beleteszem. Ami pedig a használatát illeti, látja, ez itt az exponálógomb – mutatta Hiraszaka. – Ezt nyomja be félig.

Bólintott, mire Hiraszaka folytatta:

– Amikor félig lenyomja, az objektív automatikusan fókuszpozícióba mozdul – mondta. – Jó minőségű képeket csinál, és úgy tudom, régen a profik is gyakran használták másodgépként. Súlyra nem nehéz, és nem lehet vele hibázni, szerintem nagyon jó kis darab.

Hacue egy ideig próbálgatta, be-bekukucskált a keresőbe. Közben újra ráérezett a dolgokra.

– Ilyen kicsi súllyal pont jó lesz az időutazáshoz – mondta, és Hiraszaka bólogatott.

– Remélem, jól sikerül majd az utunk is.

– Nincs ilyen madzagja, amivel a nyakamba akaszthatnám? – kérdezte, mire a férfi kinyitott egy szekrényt, és keresgélni kezdett benne.

– Van esetleg színpreferenciája?

– Világoskék – felelte, és már elő is került egy világoskék pánt. Valószínűleg bőrből készült.

– Bőven van filmünk, szóval ne féljen a kudarctól, hanem kattintgasson csak szorgalmasan, ha itt lesz az ideje. Majd a legjobbat hívjuk elő közülük. Bejöhet a sötétkamrába, hogy megmondhassa, mennyire legyen világos, milyen legyen a színvilág, és hasonlók.

Hiraszaka megállt a hófehér szobában egy ajtó előtt.

– Nos tehát, irány egy egész napra Sóva huszonnegyedik éve, július negyedike, a napfelkelte első sugaraitól másnap hajnalig, míg a fény betölti az eget. A fényképezőgép megvan, ugye?

Hacue melléállt, és bólintott.

– Akkor indulás! Ama emlékezetes buszos napra!

Hiraszaka kinyitotta az ajtót.

Nahát, a szabadban vannak, gondolta.

A homlokán érezte, hogy fúj a szél.

Egyszer csak a töltésen sétáltak Hiraszakával. Hiába fordult gyorsan hátra, sehol sem volt már az ajtó, amin kiléptek az imént.

A távolban látni lehetett a jó öreg „Szellemkéményeket” is. A négy monstrumot azóta már réges-rég lebontották, a valamikori hőerőműhöz tartoztak. Annak idején jó messziről is látszódtak, az Adacsi kerület szimbólumának számítottak. Egyetlen magas épület sem állt még, az utak sem voltak lebetonozva. A töltésen sem végezték még el a nagy átalakítással járó partvédő építkezéseket. A táj még nem veszítette el természetes szépségét. Az ottani híd sem volt meg még, kompok araszoltak a két part között.

– Tényleg minden olyan, mint régen! – szólalt meg Hacue, mire Hiraszaka körbenézett, és megállapította, hogy csodálatos hely.

A kora reggeli szél kellemesen fújdogált.

– Bizony, régen ilyen jó hűvös volt reggelente, talán mert még nem betonozták le az utakat. Ma bezzeg olyan örületes a meleg

már a nap elején, hogy léghó köd nélkül bele is halnak emberek.

Egy kősz felhő nem sok, annyi sem volt, és szinte végtelennek tűnt az ég kékje, talán az alacsony épületek miatt is.

– Még a levegő is tisztábbnak tűnik! Hogy régen a folyóvíz is milyen átlátszó volt!

– Bőven van időnk, nyugodtan sétálghatunk.

Hiraszaka biztatására Hacue lassan elindult lefelé a folyásirányban.

– Jól van, meséljek akkor a régi dolgokról? Hol is kezdjem? Annyi mindent szeretnék mondani. De ki kíváncsi egy ilyen ráncos öregasszony történeteire? A világért sem akarok a terhére lenni.

– Nem lesz. Szívesen meghallgatom! Nagyon is érdekel, hogy mivel töltötte itt az idejét, Hacue-szan – mondta a férfi, mire ő zavarba jött, de azért mosolygott.

– Szóval maga az én utolsó beszélgetőpartnerem az életben.

– Igen, ez így igaz.

Tekintetével a távolba nyúló töltést pásztázva Hacue mesélni kezdett.

Ráérősen fogott bele a folyóval körülvett kisváros történetébe Tokió Adacsi kerületében, Sóva huszonnegyedik évében.

* * *

Miközben szaladtam lefelé a töltésen, lehajigáltam magamról a köpenyemet, és lerúgtam a cipőmet is.

Beugrottam a vízbe, ami olyan hideg volt, hogy majd megállt a szívem, és nem értem rá azzal foglalkozni, hogy nézek ki. Gyerekkorom óta, ha valamit, akkor úszni, azt tudtam. Kinyújtottam a karomat, hogy ne fogjam vissza az ugrás lendületét, és minél távolabbra érjek. Az orromon befolyt víztől belém nyilallt a fájdalom. Amíg csak bírtam levegővel, ollóztam a lábammal, és nyílegyenesen iramodtam előre. Amint a szám a vízfelszín fölé ért, gyorsan levegőt vettem, folytattam a karmunkát és rúgtam a vizet. Minél gyorsabban, minél erősebben.

Az utóbbi napok esőzései miatt megemelkedett a folyó vízszintje, sodrása felgyorsult, és folyton el akart sodorni. De ellenőriztem, hogy egyenesen a cél irányába tartsak, és még jobban rákapcsoltam a lábmunkára, hogy mihamarabb csökkenjen a távolság. Valami súrolta a középső ujjamat. Megmarkoltam a sodródó valamit, mint kiderült, egy gallért.

– Tarts ki!

Felkaroltam, de a kicsi test csak tehetetlenül lógott a kezemben, és jéghideg volt. Szerencsére súlyra is picike volt még. A hóna alá nyúltam és felfektettem a vízfelszínre, majd oldalazva igyekeztem a part felé...

Közben láttam, hogy kint a parton kezdenek végre gyülekezni a felnőttek, egyik a másik után ugrott a vízbe és úszott felénk.

Végül egy kötelet is bedobtak. Belekapaszkodtam, és annál fogva már egy rántással kihúztak a partra.

A kimentett gyerek még elég kicsi volt, talán három- vagy négyéves lehetett, csupasz lába akár a fahasáb, teljesen elfehéredett, mintha nem járna benne a vér, és nem is lélegzett.

– Már elmentek a doktor úrért!

– Én tudom, hogy kell lélegeztetni!

Nem gondoltam volna, hogy aznap máris kénytelen leszek kipróbálni a frissen tanult módszert.

Teljes erőmből befújtam neki a levegőt, mire a kisfiú mellkasa kissé megemelkedett. Alig lehetett észrevenni. Két kezemet egymásra téve a szívkamra közelébe tenyereltem. Egész testsúlyommal nyomtam, egy-két-há, egy-két-há...

Közben foszlányosan hallottam a hátrébb állók hangját. „Ez meg ki?” „Bátor lány, az biztos!” „Beugrott!”

Ahogy erősen rányomtam a gyomorszájára, a kisfiú böffent egyet, és víz ömlött ki a szájából. Elgyengülten beszívta a levegőt kétszer, aztán sírni kezdett. Kibomló hajjal odarohanó anyja ölbe vette, és akkor már ketten bömböltek, mire végre megkönnyebbülten sóhajthattam fel, de összeakadt a tekintetem az odagyűlt gyerekekkel.

Gyorsan félrenéztek, de ezt nem hagyhattam annyiban.

– Hékások, ti ott! Hogy képzeltétek, hogy egy ilyen napon egyedül játszotok a folyónál?

Erre aztán mind leszegték a fejüket.

Jó játszóhely a vízpart, szó se róla, télen lehet sárkányt eregetni, nyáron pedig szitakötőlárvákat vagy vízitigris hajkurászni, de aznap az eső miatt magas volt a vízszint, és

biztosan számtalanszor elmondták már nekik, hogy ilyenkor tilos a folyó közelébe menni.

Jól van, nyugodjon meg, mondták többen is, de mégis hogy hagyhattam volna szó nélkül?

– Ő jött velünk, hiába mondtuk neki, hogy fent várjon.

– Igen! És mire észrevettük, hogy nincs ott, már bent volt a vízben, és messzire sodródott.

Véletlenül jártam erre, mert elmentem megnézni a lehetséges új munkahelyemet, és megláttam, hogy visz valamit a sáros víz. Belegondolni is rossz volt, hogy mi lett volna, ha nem veszem észre.

– Soha többet nem mentek eső után egyedül játszani a folyóhoz. Megértettétek?

A gyerekek csak motyogtak valamit.

– Mondom: megértettétek?

– Igen!

Az egyik kicsi a saját orrára mutatott. Először nem értettem, mire céloz, aztán mondta, hogy folyik az orrom.

Gyorsan letöröltem a jobb kezemmel.

Egészen addig úgy terveztem, hogy visszautasítom ezt a munkát. Képtelenség lett volna ilyen messzire eljárni, és anyagilag sem érte volna meg. Otthonról indulva át kellett szállni a villamoson, átkelni egy rozoga hídon, és maga a hely sem volt valami fényes. Ráadásul az épület is hagyott kívánnivalót maga után. Akkoriban pedig kapkodtak utánunk, így biztos lehettem benne, hogy sokkal jobb körülmények között is dolgozhatnék.

Hapci! Hatalmasat tüsszentettem, félő volt, hogy megint csurog majd az orrom. Az egyik anyuka hozott nekem száraz ruhát, hogy tessék, vegyem fel. Nem győzött hajlongani.

Aztán végre-valahára befutott a körzeti orvos is.

– Gratulálok az életmentő tettehez. A nevét és az életkorát, legyen szíves.

– Misima Hacue vagyok. Huszonhárom éves.

– Nő létére bátor cselekedet volt. Beugrani egy ilyen háborgó folyóba!

Komolyan a szemébe néztem, és közöltem, hogy a gyermek kincset ér, mire egyetértően bólintott.

– Errefelé lakik?

– Nem.

– Akkor itt dolgozik?

– Igen.

Úgy nézett rám, mint akit tudni szeretné, mi a munkám.

– Óvónő vagyok.

– Tessék?

– Óvónő vagyok! Bár csak holnaputántól.

Hapci!, tüsszentettem megint, amitől ismét folyni kezdett az orrom, mire az orvos adott egy kendőt.

Olyan erős szél volt aznap, hogy a távoli Szellemkémények füstje vízszintesen szállt. És akkor döntöttem el, hogy ebben a negyedben, itt, Nínóban leszek óvónő.

Ellentétben a mi házunkkal, ami a Tosima kerület szélén állt, és így elkerülte a bombázásokat, Níno körzetében az egész környék gyárövezet volt, ezért a bombázórepülők kedvelt

célpontjának számított. Annak idején ebből a folyóval körülvett kis városrészből csak felperzselt romok maradtak, amerre a szem ellátott.

Most, hogy vége volt a háborúnak, itt a negyedben az újjáépítés segítése érdekében hamarabb hozták rendbe a gyárakat, mint a lakóházakat. Persze sokan jöttek dolgozni a gyárakba, így a környék lakossága egyre csak nőtt. Nőtt a család, egyre több lett a gyerek, akiket el kellett tartani, mindenkinek ez kötötte le az energiáit.

A háború utáni káoszban sokaknak megszűnt a munkahelye, és rengetegen munkanélküliek lettek, de azon szerencséseknek is, akiknek megmaradt a munkája, gyakran késett a fizetése. Ha pedig a megélhetés alapját képező fizetés elmarad, egykettőre bekövetkezik a nyomor. Nemcsak az apák gürcöltek, hanem a kisgyerekes anyáknak is bedolgozást kellett vállalniuk vagy más munkát találni, hogy meglegyen a napi betevő, és nem értek rá a gyerekekkel foglalkozni.

Nem is volt kérdés, hogy a nagyobb testvérek vigyáznak a kisebbekre. De persze gyerekekről lévén szó, számtalan veszélybe keveredtek. Folyóba fulladtak, fejsérülést szenvedtek, elütötte őket az autó...

Annak is megvoltak a korlátai, hogy a szülők összefogjanak, és felváltva vigyázzanak rájuk, mint egy megőrzőben, és hamar világossá vált, hogy szakképzett nevelőre van szükség.

Így történhetett, hogy engem, a frissen óvónői vizsgát tett zöldfülűt megkeresett a Gyermekgondozási Liga, hogy mit

szólnék Nínóhoz. Oda helyeznének, ideiglenes óvodaként egy kohászati vállalat biztosítana számunkra üres termet.

Csak hogy nekem tényleg nagyon messze volt – a Tosima kerület egyik félreeső csücskéből villamosra kellett szállni, aztán a megállótól még gyalogolni. Csak oda másfél óra volt az út, így nem igazán fűlött hozzá a fogam. A másik ok, amiért tétováztam, az volt, hogy a térkép szerint tulajdonképpen egy sziget volt a folyó közepén, és komolyabb híd híján kompon lehetett legkönnyebben átjutni.

Viszont tudtam, ha én nemet mondok, a nínóiaknak megint előlről kell kezdeniük a feltételeiknek megfelelő szakember felkutatását. Akkor pedig tovább késik az óvoda megnyitása. De közben továbbra is ott vannak az anyák, akik kénytelenek otthon hagyni a gyerekeiket, amíg dolgozni mennek. Hiszen aznap is majdnem megfulladt az egyik. Borzasztó lehet úgy dolgozni, hogy végig azon aggódsz, mikor esik a folyóba a gyereked, vagy mikor sérül meg súlyosan a távollétedben, csak mert nincs, aki vigyázzon rá.

Egyfajta jelnek fogtam föl, hogy belekeveredtem ebbe a balesetbe, vagyis hát mindig is optimista voltam, ezért azt gondoltam, majdcsak lesz valahogy. Noha elsőre kitérő választ adtam, az eset után meggondoltam magam, és hazatérőben mégis csak igent mondtam.

De azért megfordult a fejemben, hogy vajon miért kaptam frissen végzett újoncként ilyen hamar munkát, és persze meg is volt az oka.

Vakítóan ragyogott a hajnali fény. A villamos zötykölődésétől elálmosodtam, de már-már lecsukódó szemhéjamat csak azért is megpróbáltam nyitva tartani. Lassítottunk, ezért kinéztem: már majdnem megérkeztünk a Kamiya hídhöz.

Mentem a villamosról leszálló, hömpölygő tömeggel a Kósindórin. Egy fiatalember felszabadultan tekert el mellettem a kerékpárján. Elöttem sétált egy anyuka, hátán a gyermeke, széles *obi* övvel felkötözve. Mosolyognom kellett, olyan aranyosan lóbálta a baba a lábát. Ahogy megelőztem őket, láttam, hogy valamit nagyon figyel, mert végig felfelé nézett. A járdán álló oszlopok mindegyikére egy-egy táblát erősítettek, azokon csupa nagybetűs nevek, valószínűleg azok ragadhatták meg a figyelmét. A választáson induló jelöltek kampánytáblái voltak.

A járdán négyzet alakú betontömbök sorakoztak, itt-ott vékony földréteg fedte őket. Mindig a négyzetekbe léptem, ahogy haladtam előre. Hunyorogva kívártam, hogy a szél keltette porfelhő alábbhagyjon.

Fél szemmel láttam a kiírást, hogy a taxi alapidíja nyolcvan jen, de rögtön el is kaptam a tekintetemet, hiszen úgysem jöhetett szóba. Nagy léptekkel siettem, míg el nem értem a Níno hidat. Ez a fahíd olyan rozoga volt, hogy átkeléskor néhol nyikorogtak a deszkák, és a réseken át látszott a víz.

Ideiglenes óvodául egy üresen álló termet bocsátott rendelkezésünkre a kohászati cég a Gyermekgondozási Liga közbenjárásával. Deszkapadlós, ürességtől kongó terem volt a vállalat keleti szárnyának emeletén, a gyerekek teljes

létszámban éppen csak körbe tudtak ülni, ha elég közel húzódtak egymáshoz. Némi fejtörést okozott, hogy semmiféle eszköz sem volt a tanításhoz, de úgy voltam vele, hogy majd a semmiből is megoldom valahogy.

Amikor elkezdtem ott a munkát, csak bámultam a gyerekek ötletein, hiszen egyetlen *furosiki* kendő lehetett tenger, zivatar vagy ház. Öröm volt látni, ahogy napról napra fejlődnek, egyre nagyobbra nőnek, és egyre több mindent tudnak. Mindennap változtak, felnőtként elképzelhetetlen sebességgel. Ketten voltunk harminckét főre, szóval azt sem tudtuk, hol áll a fejünk, de azért nem volt okom panaszra.

Igyekeztem minden napjukat megszépíteni, és időben észrevenni, hogy ki miben a legjobb.

Szép időben kölcsönkértük sportpályának az udvar egyik szegletét.

„Nem akarok, félek!” „Akkor ugorj, ha ideér a kötél!” „Dehogyan, akkor kell, amikor oda!” Egymást tanígtatták és civakodtak. „Én tudom forgatni!”, büszkélkedett az egyikük. Elég volt nekik egy hosszú kötél, hogy jól ellegyenek.

Ha pedig szóltam, hogy „Na, majd én forgatom!”, majd kibújtak a bőrükből örömükben. „Óvó néni, nagy kört!”, „Lassan!”, kérték.

A fenntartási költségekből éppen csak kijöttünk, így egy-egy cukorkát tudtunk csak adni nassolnivalónak, de ezzel is nagy örömet szerezünk nekik uzsonnaidőben.

Egy papírral kezdődött.

Az ajtóba csíptetett papíron csak egyetlen szó állt: *Csendet!* Furcsálltam, hogy mindez gyönyörű, nőies kézírással. De nem igazán értettem, szóval annyiban hagytam. Azt hittem, valami gyerekek szórakozik.

Másnap is egy négyrét hajtott szalmapapírt találtam az ajtórésbe tűzve, rajta, mint egy kalligráfiagyakorlat: *Csendet!* Csak úgy süttött a düh a betűkből. Különösen a „t” keresztvonala tűnt haragtól feszülőnek. Megkérdeztem a termet rendelkezésünkre bocsátó cég egyik alkalmazottját, aki azt mondta, valószínűleg a szemközt lakó hölgy üzenete lehetett. Azt vettem ki a szavaiból, hogy a hölgy nem egy könnyű eset. Mindenesetre minden kis darab papírt meg kellett becsülni, ezért szépen kisimítottam, hogy amikor majd elvitetem a papírhulladékot, minél több pénzt adjanak érte.

Én nem éreztem úgy, hogy a gyerekek túl zajosak lennének, nem is üvöltöztek játék közben. Teljesen a normalitás határain belül maradtunk. Elvileg az énektanításkor sem lehattünk annyira hangosak, hogy a szomszédok kifogásolják, hiszen még zongoránk vagy orgonánk sem volt.

Meghökkentem, egyrészt azért, mert milyen lelkiállapot készíthet valakit utólag írogatni ahelyett, hogy egyszerűen szólna, ha csendet kér, másrészt mert érezhetően fortyogott a dühtől. És különben is: egyetlen lakóház volt csak hallótávolságban, tehát hiába írt névtelenül, azonnal lehetett tudni, ki a feladó.

Idővel aztán már közvetlenül a helyet rendelkezésünkre bocsátó céghez fordult a panaszaival.

Összefoglalva a pletykákat tehát, szemközt velünk egy ideges természetű fiatalasszony lakott, akihez nagyon áthallatszott a gyerekek hangja. Egy régi, befolyásos helyi családról lévén szó, a délutáni műszakot rábíztam az óvónőtársamra, hogy elmehessek bocsánatot kérni. Gondoltam, biztosan megértőbb lesz, ha szemtől szemben elmagyarázom neki a helyzetet.

Ezen a környéken elvileg kő kövön nem maradt a bombázások után. Az ő házuk egy tiszteletet parancsoló, régi villa volt vakolt raktáépülettel, amely túlélte a bombázásokat. A kapunál impozáns fenyő terpeszkeedett megdőlt törzsszel, a névtáblán pedig a Hiszano név szerepelt.

– Elnézést! – szoltam be a bejáratnál, mire egy idős cseléd jött elő. – Misima Hacue vagyok, óvónő a szemközti óvodából. Bocsánat a zavarásért, csak be szeretnék mutatkozni önöknek.

– Egy pillanat – húzódott vissza, de máris újra előjött. – Az úrnőmnek nem áll módjában találkozni magával – közölte kifejezéstelen arccal.

– Jelezte, hogy hangosak vagyunk, ezért jöttem elnézést kérni – feleltem, mire a cseléd újra eltűnt. Aztán visszajött:

– Azt üzeni, hogy azonnal fejezzék be a hangoskodást.

Abból, hogy olyan gyorsan visszaért, kitaláltam, hogy rögtön az első szobában lehet az úrnője. Először beleborzongtam, de aztán felment bennem a pumpa. Mi ez az értelmetlen üzengetés? Vannak dolgok, amiket csak személyesen lehet megbeszélni.

– Elnézééést! Csak bocsánatot...! Szeretnék...! Kérni! A szemközti...! Óvodából...!

Megálltam a bejáratnál, és kiabáltam befelé. Abban biztos voltam, hogy semmire sem megyünk, ha nem sikerül találkoznom vele. A hátam mögött összefontam az ujjaimat, és kissé hátradöntöttem a felsőtestemet. A diákkörös unokatestvéremtől tanultam, hogy így jobban ki tudom erezteni a hangomat.

A nagy nehezen előcsalogatott hölgy elegáns ruhát viselt. Törékeny kis nő volt, látszott, hogy az idegei is gyengék lehetnek. Szépnek szép volt, de merev, mint aki karót nyelt. Először is tetőtől talpig végigmért. Miután leért a tekintete, megint végigmustrált a fejem tetejéig, de nem szólt egy szót sem, ezért gyorsan bele is kezdtem volna a szabadkozásba, de azonnal letorkolt, hogy micsoda lármát csapunk.

Kettőnk villámló tekintete között a cseléd tanácstalanul pislogott hol az úrnőjére, hol rám.

- Értem, tehát zavarja önt a gyerekzsivaj. Elnézést kérek érte.
- Olyan hangosak, hogy nem bírom idegekkel.
- Kérem, bocsássa ezt meg nekünk, a továbbiakban igyekszünk majd vigyázni. Bátorkodom megjegyezni, hogy a gyermekeknek szükségük van óvodai nevelésre.

- Óvodai nevelés! - jegyezte meg. - Óvodai nevelésre, persze...

- Igen, óvodai nevelésre. A gyermek kincset ér. Ahhoz, hogy egészségesen fejlődjenek, elengedhetetlen az óvodai nevelés. Napról napra cseperednek. Mondókákkal és csoportos játékokkal járulunk hozzá a...

- Maga hajadon? - szegezte nekem hirtelen a kérdést.

– Igen.

– Mit szajkózza itt nekem, hogy óvodai nevelés így meg úgy, hiszen csak pesztrálja őket. Mégis mitől van úgy oda?

Éreztem, hogy kigyullad az arcom. Igen, valóban nem voltam férjnél.

– Hajadon és még gyereke sincs, ugyan mit tudhat maga a gyereknevelésről?

Ezeket a szavakat biztos jól megrágta magában, amíg az óvodát nézegette nap mint nap.

– Mindenesetre maradjanak csendben! Csak ennyit kérek – közölte, aztán amikor már távozóban voltam, még hozzátette: – Egyébként pedig elviselhetetlen, hogy magánál a dalok folyton fél hangot csúsznak a végére.

Visszafelé menet „Óvó néni!” kiáltásokkal lerohant a gyerekhad, mert épp akkor értek vissza, talán sétálni voltak a töltésen.

Rögtön elmosolyodtam, és megkérdeztem, milyen bogarakat találtak a töltésen, mire egymás szavába vágva sorolták, hogy „Szöcskét!”, „Katicát!”. Aggódtam a z sivaj miatt, és a villa felé sandítottam, éppen amikor nagy csattanással bevágódott az ablaktábla.

Utána is vigyáztunk, a szabadtéri játékokhoz inkább kirándultunk, zárva tartottuk az ablakot, és amikor kicsit bevadultak a gyerekek, igyekeztünk a mondókák meg a rajzolgatás felé terelni a figyelmüket, szóval mindent megtettünk, egyszer csak mégis beütött a mennykő.

A kohászati cég, amelyik rendelkezésünkre bocsátotta a termet, bejelentette, hogy már nem áll módjukban óvoda céljára helyet biztosítani. Nem részletezték az okokat, de a jelek szerint annak a nőnek valamilyen úton-módon sikerült hatnia rájuk.

Nem akartam elhinni, de igaz volt: közölték velünk, hogy a hét végéig ürítsük ki a helyiséget, és költözzünk ki. A szülők pánikba estek. Itt, a Níno körzetben nem volt más épület, amit óvodának használhattunk volna. Ha a következő héttől nem lesz hely, ahol vigyáznának a gyerekeikre, fenekestül felfordul az egész életük. A szülői munkaközösség egyik vezető tisztségviselője, Szakaida-szan összehívta a gondviselőket egy rendkívüli közgyűlésre. Amikor kézbe kellett venni a dolgokat, Szakaida anyuka mindig előszeretettel dirigált, de most a szokásosnál is jobban érződött az idegesség a hangjából, mert a vita nemigen vezetett sehova.

Kiharcolták, hogy a következő héttől esős napokon jobb híján az egyik család házában kapjunk egy szobát.

Tiszta időben óvodai nevelés a töltésen.

Málladozó esernyőmön befolyt a víz, és mindig úgy kellett forgatnom, hogy a szakadás a legkevésbé zavarjon a gyaloglásban.

Nem elég, hogy a Níno körzetet folyó vette körül, de maga a terület is alacsonyan feküdt, így esőzéskor nem akadt út, amelyen ne lettek volna hatalmas pocsolyák. A talaj felázott, a cipőm óhatatlanul csupa sár lett. Hazaérve kénytelen voltam kimosni. Hiába léptem óvatosan, a ruhámra is felfröccsent a sár, rémesen nézett ki.

Mire hazaértem, már leszállt az éj, és az utcák teljesen sötétek voltak. Kinyitottam a folyton beszoruló ajtót, összecsuktam az ernyőmet, és beraktam a cipőmet a dézsába. Majd megvesztem az éhségtől. Addigra az öcsém és húgaim már rég aludtak.

Anyám nagy adag rizst kanalazott nekem a rizsesbödönből, és közben zsörtölődött, hogy miért megyek mindennap ilyen későn haza.

Odatérdeltem az ebédlőasztalhoz, és enni kezdtem.

– Hagyd abba ezt a munkát – szólt anyám, egy kis csupor savanyúságot csapva eléem. – Miért kéne ilyen áron óvónőnek lenned? Mégis hogy képzelik, hogy a jövő héttől már nemhogy termetek nem lesz, de még csak tető sem a fejetek felett? Minek néznek ezek téged?

A másik óvónőnek ez volt az utolsó csepp, és már eldöntötte, hogy elmegy.

– De ha én most otthagynom őket, mi lesz a gyerekekkel?

– Majd lesz velük valami. Eddig is volt valahogy.

– De a gyerekek óvodai nevelése...

– Neked nem kell annyira beleártanod magad. Ez csak egy munka.

– De...

– Semmi de. Tudtommal még a fizetésedet sem kaptad meg ebben a hónapban.

Tény és való. Alapesetben is részletekben fizettek, de előfordult, hogy még az is heteket csúszott. Már harmadik hete vártam hiába a pénzemet.

– Menj oda, ahol rendesen megfizetnek. Akárhány olyan helyet találsz, ahol normálisabbak a körülmények. Még hogy a töltésen vigyázni a gyerekekre a mezőn...

Anyámnak nem fért a fejébe, miért is kéne ilyen áron is ragaszkodnom ehhez a munkához.

Mindig sötétben értem haza, megvacsoráztam, előkészítettem a másnapi taneszközöket, álomba zuhantam, mint akit agyonütöttek, de nem tudtam mélyen aludni.

Sajgott a seb, amit a szomszéd fiatalasszony ejtett a szívemen.
„...hiszen csak pesztrálja őket.”

Abban, hogy ez ennyire szíven ütött, az is közrejátszott, ahogyan óvónőként bántak velem akkor. Én büszke voltam rá, hogy szakemberként mindent elkövetek a gyerekek biztonságáért, és annak érdekében, hogy a fejlettségi szintjüknek megfelelő foglalkozásban részesüljenek. De az adott helyzetben nemhogy rendes intézményünk nem volt állandó helyszínnel, hanem az egész struktúrát, a bérezést, mindent csak sebtiben tákoltak össze. Nem számíthattam többé a másik óvónőre sem, aki addig a könyvelést csinálta. Onnantól kezdve akárhogy is, de egyes-egyedül kellett irányítanom az óvodát.

Az idő tájt a családok kevesebb mint fele fizette be időben a tandíjat. Én meg persze képtelen voltam a sarkamra állni, amikor hajlongtak, hogy tényleg ne haragudjak, de az adott hónapban nem bírják kigazdálkodni. Mióta elkezdtem a munkát, egyszer sem sikerült világosban hazaérnem. Még csak egy kis zöldfülű voltam, és az egyesület is frissen indult, így

nemigen jártathattam a számat, de azért iszonyúan nehéz volt több mint fél hónapon át fizetés nélkül lótni-futni.

Legalább egy új esernyőm lett volna. Hiába szerettem volna, nem engedhettem meg magamnak egy újat, így a lukasat használtam.

Volt szülő, aki az idők végezetéig sem jött a gyerekéért, én meg csak nem állhattam neki egyedül vacsorázni, így olykor elfeleztem egy gőzgombócot vagy akármit egy-egy óvodással. Gyakoriak voltak az ilyen váratlan kiadások, és csakhamar elég szép summává kerekedtek. Mégsem bírtam volna előhozakodni azzal, hogy kiszámlázom a fél gőzgombóc árát.

Nyilvánvalóan csak azért voltam képes ilyen körülmények között is helytállni, mert büszke voltam a munkámra.

De mi van akkor, tűnődtem, ha maguk a szülők, akik rám bízzák a gyerekeiket, szintén csak pesztonkának tartanak? Ha az ő felfogásukban nem tandíjat fizetnek, hanem csak holmi kis zsebpénzt a pesztrálásért?

Éreztem, hogy a kezdeti lelkesedésem igencsak kezd megcsappanni.

A kohászati cégtől kapott termet aznap kellett elhagynunk. Az ablak mellett ülve papírmunkát végeztem, miközben kifelé is figyeltem. Vártam, hogy kilépjen otthonról a szomszéd fiatalasszony. Tudtam, hogy a hétnek pont azon a napján szokott kijönni az útig, ahonnan taxival megy valahova.

A gyerekeket a másik óvónőre bízta, és elindultam felé, mire a nő a táskáját maga elé kapva hátrálni kezdett. Látszott, hogy félt, milyen csúnyát fogok a fejéhez vágni. A cég telkét a

Hiszano család kezelte. Kétség sem fért hozzá, az ő keze volt abban, hogy elvették a termet az óvodától.

– Köszönöm az eddigieket, asszonyom! – hajtottam fejet előtte. – Elnézést, hogy annyi kellemetlenséget okoztunk a zajongásunkkal.

Az előbb még azt hitte, leharapom a fejét, ezért most nem tudta hova tenni, hogy bocsánatot kértem.

– De majd meglátja, egyszer még igazi óvodát csinálok itt, a Níno körzetben!

Rezenéstelen arccal nézett rám.

– Olyat, ahová ön is szívesen járhatja majd a gyermekét!

Nem szólt egy szót sem, ezért még egyszer meghajoltam, és otthagytam.

– Viszontlátásra!

Elindultam visszafelé az óvodai termünkbe.

Visszaérve láttam, hogy a gyerekek kedvükre játszanak. Kik főzőcskéznek, kik pörgettyűznek.

Aztán észrevettem, hogy az asztalon egy *Misima-szenszei* feliratú papír hever, egy gülüszemű arcképpel. Aki rajzolta, teljes erővel rányomta a ceruzát a papírra, ezért élesen átütött rajta az asztal faerezete, és kissé felhullámosodott a papír. Az arc, az orr és a szemek is kerekék voltak, meg is állapítottam, milyen jól megragadta a főbb vonásaimat. Vagy öt-hat rúd édesbabzselét is rajzolt az arcom mellé, mert amikor szóláncot játszottunk, mindig a kedvenc *jókanomat* mondtam, ha a „jo” szótagot kaptam.

Elhatároztam, hogy nem adom fel.

Aznap látszott, hogy hőség lesz.

Átkeltem a Níno hídon, felkaptattam a töltésre, és míg elgyalogoltam a tisztásig, a szemem sarkából láttam, ahogy a szél lengeti a nádist. A sok gyaloglásban izzadni kezdett a tenyerem. A kezemben a gyerekek egyik nagy kedvence, a papírszínház.

A gyerekek meglátták, ahogy jövök a töltésen, de nem bírták kivárni, míg odaérek, és a nevemet kiabálva odaszökdécseltek hozzám.

Először kézen fogva sétáltunk a töltésen. Aztán amikor itt volt az ideje, leültettem őket körbe a tisztáson, és szájharmonika-kísérettel énekeltünk. „Szalmakalapomba... gyűlik a gomba...”, de jókat nevettek, amikor a gombát kicseréltem a kedvenc gyümölcsseikre. Énekeltem úgy is, hogy az én kedvencemre, a *jókan*ra változtattam.

A dalolás után bogarásztunk, levelekkel játszottunk, koszorút fontunk. A tiszta kék ég mintha csak habzsolta volna a boldog gyerekhangokat.

Mindamellett azért hatalmas kihívás volt egyes-egyedül figyelni a töltést, és féltő volt, hogy történik valami, ezért a szülői munkaközösség is szervezkedett, hogy a ráérő apák és anyák is jöjjenek segíteni, hogy együtt vigyázzunk a gyerekekre.

Esős napokon az egyik családnál húzhattuk meg magunkat.

Amikor csak összefutottunk a szülőkkel, az óvodaépületről beszéltünk. Hogy ideiglenes is lehet, vagy bérlemény, csak védjen meg az esőtől-száltól. De hiába vágytunk óvodára, ha

minden a háború utáni újjáépítésről szólt, és mindenből hiány volt, az új jen bevezetése miatt az infláció is az egekben járt, a fa- és egyéb építőanyagokhoz meg egyébként sem lehetett hozzájutni.

De még ha lehetett is kapni, a feketepiacon kínált faanyag ára hihetetlenül magasra szökött. Hiába jelentettem be olyan magabiztosan a szomszéd fiatalasszonynak, hogy „egyszer még igazi óvodát csinálok”, bennfentesként én tudtam a legjobban, hogy még csak nem is álmodhatunk óvodaépületről. Egy állami engedély nélküli, kicsike óvoda volt a miénk. A fizetésem is mindig késett.

Az esős évszakban a sok csapadék miatt nem mehettünk már a töltésre, és hosszabb időn át az egyik családnál, egy kölcsönkapott szobában folyt a nevelés.

A helyiség annyira tele volt a kicsikkel, hogy művészet volt a gyerekeket kerülgetve eljutni egyik falától a másikig. Néztem a zsúfolásig telt szobát, és arra gondoltam, hogy most már ki kell tartanunk. Egyszer csak tudunk valahol termet bérelni. De hogy az mikor lesz, azt nem lehetett tudni, mint ahogy azt sem, hogy én meddig bírom elviselni ezt a helyzetet. Viszont mi mást tehettem volna, mint hogy napról napra megtettem, ami tőlem telt.

Csak később tudtam meg, hogy a szomszéd fiatalasszonynak folyamatosan a szemére hányta az anyósa, hogy nincsen gyereke. A mondat, amit az én fejemhez vágott, hogy „még gyereke sincs, ugyan mit tudhat maga a gyereknevelésről”, ugyanaz lehetett, amely őt sebezte annyi éven át.

Aznap is rossz idő volt, az esős évszak nedves, párás levegője miatt ragacsos volt a bőrünk. A szél is fújt már reggel óta. Az előrejelzés déltől esőt mondott, ezért bementünk a szobába, és ott foglalkoztam a gyerekekkel.

Észrevettem, hogy babázás közben elfeküdtek, és sokuk bágyadtnak tűnt.

– Óvó néni, álmos vagyok – szólt valamelyik, rátettem a kezemet a homlokára, és kétségtelenül lázas volt. Mások is rosszul voltak, gondoltam, valami náthát kaphattak el egymástól.

Az egyik anyuka felvetette hazafelé menet, miközben a hátára vette a gyerekét, hogy talán gyomorhurut-fertőzés terjedhet. Én is azt hittem. Egészen addig, amíg ki nem derült az igazság.

Mindenki hazament, beköszöntem a házigazdához, és már indultam volna, amikor a háziasszonyunk lépett be, halálra vált arccal. Akkor jutott eszembe, hogy jó, tényleg, úgy két-három napja nem is láttam itt a nagypapát. Nem volt jól, és végig feküdt, de aznap megvizsgálták a kórházban.

Vérhas.

A gyerekek ugyanazt a mellékhelyiséget használták, amit a nagypapa szokott.

A vérhas lázzal kezdődik, és napokig tartó erős hasfájással, hasmenéssel, véres széklettel folytatódik. Hihetetlenül fertőző, már tíz baktérium is elegendő, hogy a testünkbe jutva megbetegedést okozzon.

Főleg kisgyerekekre igazán veszélyes, gyakran halálos is. Ha egyszer megjelenik a betegség, nagy eséllyel robbanásszerűen terjed a gyerekek között.

Vakcina, amivel meg lehetne előzni, nincsen.

Belém hasított, hogy esetleg ez okozza a lázat, és szinte köszönés nélkül elrohantam. A szülői munkaközösség összes tisztségviselőjének szóltam. Ők továbbadták a hírt a többi szülőnek.

Hét óvodás betegedett meg. A szülők, ölükben a kimerülten nyöszörgő kicsikkel, siettek a töltésen. Én pedig utánuk.

A hét gyerek közül két nagycsoportos fiú állapota volt különösen súlyos. Egy percre sem lehetett őket magukra hagyni, akkora veszélyben voltak. Folyamatosan kaptam a híreket, hogy egyre többen vannak rosszul mások is.

– Bocsássanak meg... – vetettem magam a földre a kórház padlóján, a kezem jéghideg volt, és akkor sem bírtam feltápáskodni, amikor szóltak, hogy keljek már fel. Az járt a fejemben, hogy mi lesz, ha a gyerekek meghalnak, és azt kívántam, bárcsak én, a felnőtt fertőződtem volna meg inkább.

De a helyzet még fokozódott, mert az első csapat után másnap reggel három körben még tíz gyereket vittünk kórházba, és a következő napon még kettőt, így az óvodások több mint fele, összesen tizenkilenc fő került be.

Amikor megtudtam, hogy a két súlyos állapotú fiú túl van a veszélyen, annyira megkönnyebbültem, hogy kiszállt belőlem az erő, és csak ültem a széken. Igen ám, de a vérhas lappangási ideje öt nap. Rajtam nem mutatkoztak a tünetek. De mi van

akkor, ha a gyenge immunrendszerű legkisebbek is megfertőződtek már?

Nem voltam se élő, se holt. Tehetetlen voltam, nem maradt más, csak az ima.

Napközben segédkeztem bérelt szobánk és a házak fertőtlenítésében, amelyekben megbetegedés volt, és közben elvégezték az óvodások és családtagjaik székletvizsgálatát. Összefogott az egészségügyi rendelő és az egész szomszédság.

Fertőtlenítettem, segédkeztem a kórházi ápolásban, látogattam a betegeket, alig jártam haza, annyi dolgom volt.

Hiába mondták, hogy szörnyen nézek ki és aludnom kellene, ki képes ilyen helyzetben otthon lustálkodni? Nem bírtam egy helyben megülni, hiszen bármelyik pillanatban meghalhatott valamelyik óvodai neveltem.

Kiderült, hogy csak olyanok kapták el a vérhast, akik elég nagyok voltak már, hogy használni tudják a vécét. Öröm volt az ürömben, hogy a kiscsoportosok még nem jártak ki, hanem bilit használtak.

Abban az egy hónapban, amíg a gyerekek kórházban voltak, az óvoda zárva tartott.

A vérhas esetében karantént alkalmaznak, külön épületszárnyban, és még a családtagok sem látogathatják szabadon a betegeket. Mindennap bejártam a kórházba, és leveleket, játékokat kézbesítettem.

Hallottam, megdicsérték őket, hogy mennyivel nagyobb rend van náluk, mint a felnőtt kórtermekben, mert amikor már

túl voltak az életveszélyen, beosztották egymás között a feladatokat, és szépen viselkedtek.

Hazafelé menet kinyitottam a négyrét hajtott levelet, amit a kezembe nyomtak, hogy a gyerekek küldik.

Misima-szenszei! Vigyázz hazafelé, mert sötét van ám. Tudod, a kocsik.

Egy csomó jókant rajzoltak mellé.

Elhomályosult a tekintetem. A ruhám ujjával letöröltem a könnyeimet.

A vérhas több mint húszezer áldozatot szedett a háború után, és tényleg csodaszámba ment, hogy az óvodások közül senki sem halt meg.

Már készültünk az óvoda újranyitására, amikor megtudtam, hogy rendkívüli gyűlést terveznek. A szülői munkaközösség vezetői, Szakaida-szanék összehívták az összes gondviselőt. Nehezen vitt előre a lábam, ahogy a gyűlés helyszínéül kijelölt közösségi ház felé tartottam.

Nem sok jóra számíthattam a megbeszélés során, miután kirobbantottam a vérhas-botrányt.

Még egy óvónőnél is előfordul, hogy egyesekkel jobban kijön, mint másokkal, és noha igyekeztem nem kimutatni, ezeket a Szakaida-szanékat bírtam a legkevésbé elviselni a szülők közül.

Ők voltak a legsikeresebbek az egész Níno körzetben, de nem is annyira a kis termetű apa, hanem inkább a nagydarab felesége volt, aki mindig magához ragadta a szót; ő vitte sikerre a hirdetésekkel foglalkozó vállalkozásukat. Olyan volt, mint

valami nagy, tarka trópusi madár, folyton beszélt és mozgott. Kellemetlen perszóna volt, gyakran fitogtatta a műveltségét, minden alkalmat megragadott, hogy kifejtse nevelési elveit, minden esetben cikornyás felvezetéssel, valahogy így: „Mindazon tapasztalatok alapján, amelyeket én a leányiskolában szereztem, azt kell mondanom, hogy...” Valószínűleg azt is szükségesnek tartotta, hogy terelgessen engem, a tejfelesszájú kis szerencsétlent.

A gyerekeit szigorúan tanította már írni-olvasni, de ennél jobban zavart, hogy rendszeresen olyan ötletekkel jött, mint hogy bele kéne vennem a tananyagba például a Konfuciusz bölcsességeit tartalmazó *Beszélgetések és mondások* című művet. Az én felfogásomban a gyerekek először játékon keresztül tanulják meg a dolgokat, és csak azután kezdődhet a tankönyves tanulás, hogy az alapokat megszerezték. Rosszul viseltem azt is, ahogy azon kuncogott, milyen kis Montessori-bolond vagyok.

A helyiség zsúfolásig megtelt a szülőkkel, én meg kiálltam előre, és mélyen meghajoltam előttük. Szaporán vettem a levegőt.

Nem tudhattam, milyen számonkérés vár rám. Szerettem volna még egy kicsit, legalább addig maradni, amíg a mostani gyerekek iskolába mennek.

Mari-csan, aki olyan jól megtanult ugrókötelezni. Takeru-kun, aki olyan büszke volt magára, hogy át tudott pördülni a nyújtón. Ren-kun, aki a legügyesebb volt vonatrajzolásban... Láttam magam előtt az összes gyerek arcát.

Majd elakadt a lélegzetem, mert észrevettem, hogy mindenki engem néz.

– Bocsássanak meg, hogy ilyen borzasztó helyzetbe kényszerítettem önöket. Noha a gyermekek szerencsésen átvészelték a bajt, igazán szégyellem, hogy a dolgok ilyen sajnálatosan alakultak miattam.

Néma csend. Nem mertem felemelni mélyen lehajtott fejemet.

– Misima-szenszei, ennyi elég is lesz. Köszönjük, amit értünk tett. De ma nem azért gyűltünk össze, hogy erről beszéljünk – kezdte Szakaida-szan. – Kedves egybegyűltek, szeretném, ha végiggondolnának valamit. Képzeljék el, hogy az itt jelenlévők pénztárcájából egytől egyig ellopnak ezer jent. Mit szólnának hozzá?

A szülők nem igazán tudták mire vélni a kérdést, és értetlenkedő arckifejezéssel hallgattak. Én szintúgy.

Szakaida-szan körbejáratta a tekintetét, majd bólintott.

– Dühösek lennének. Természetesen. Hiszen ez rablás.

Kis híján elájultam, mert azt hittem, hogy a vérhas után még valami lopás is történt.

– Mit szólnának hozzá, ha tudomásukra jutna, hogy közülünk valakivel mindez megesett?

Néma csend honolt a teremben.

– Misima-szenszei!

Igen, akartam mondani, de a nyelvem megbénult, a hangom pedig elcsuklott.

– ...gen?

– Misima-szenszei, úgy hallottam, folyton késik a fizetése, vagy részletekben kapja, és még mindig nem kapta meg a májusi maradékát és a teljes júniusi összeget. Igaz ez?

– Jaj, de nem, ez nem probléma. A pénz nekem... jó, amikor... tudnak fizetni, de később is... megfelel.

Annyira zavarban voltam, hogy magam sem tudtam, mit hordok össze.

– Szenszei?

A hangja hűvös volt, és tudtam, hogy a félelmetesen szúrós Szakaida-tekintet szegeződik rám.

– Misima-szenszei, úgy érzem, maga meglehetősen tévedésben él.

– Tévedésben? Nem, nekem a fizetés nem... tulajdonképpen nem is...

– Misima-szenszei. Maga nem kapja meg a fizetését, ami magának jár. Ez egy az egyben olyan, mintha kivennék a pénzt a pénztárcájából. Ez a munkaerő kizsákmányolása. Kizsákmányolás!

Furcsamód izzadni kezdtem. Mi is az a kizsákmányolás, próbáltam eszembe juttatni, és beletelt egy kis időbe, míg beugrottak az írásjegyek és velük a szó jelentése.

– Kizsákmányolás? Nem, dehogy, hiszen nekem örömömre szolgál, hogy együtt fejlődhetek a gyermekekkel.

– Van itt közöttünk halkereskedő, tófuárus, akiknek mi sem természetesebb, hogy ha eladnak valamit, kapnak érte pénzt. És az óvoda? Azt akarja mondani, hogy az óvodai nevelés az egyetlen, amiért nem gond, ha nem jár fizetség?

– Dehát ők... Ugye vannak nehéz helyzetű családok is...

– Akinek nem megy, annak nem megy, az más tészta. De a jelenlegi helyzet igen komoly problémákat vet fel. Nemcsak óvodaépület nincsen, ahová a drága gyermekeinket elhelyezhetnénk, de a nevelésükkel foglalkozó óvónő sem kapja meg a fizetését; hát hogyan vallhatnánk magunkat mi itt mindennek ellenére gondviselőnek?

Szakaida-szan tirádájára elsötétült előttem a világ.

– Dehát nekem tényleg nem számít!

– Félreértés ne essék – lett egyre jegesebb Szakaida-szan hangja –, ha magának nem is számít, a maga után jövő óvónő mit szóljon majd? Hogy maga ég a tettvágytól, az örvendetes, sőt nagyszerű. De mi lesz a későbbi generációkkal, ha a maga lelkesedésének hála a jelenlegi kizsákmányoló helyzet továbbra is fennáll? Ha ez így megy tovább, hogyan fogja tudni büszkén vállalni, hogy szakértelmet igénylő hivatása van?

Félelmetes csend ült a termen.

– Ezentúl még véletlenül se forduljon elő, hogy bármelyikünk késik a tandíjjal. És még valami.

Bumm! Dörrenés rázta meg a termet. Szakaida-szan toppantott egy hatalmasat.

– Az óvodánknak épület kell!

Felbolydult a terem. „Könnyű azt mondani”, „Ennél többet nem tudunk fizetni”, hallatszottak a negatív reakciók innen is, onnan is. Nem valószínű óvodaépületre pénzt gyűjteni, amikor mindenki örül, hogy valahogy meg tud élni.

– Nos, tekintsék meg a javaslatunkat!

Egy mozdulattal kifeszítette előttünk az eddig magánál tartott, összegöngyölt papírt:

Sörkert, ill. Nagy esti vásár – tervezet

– Ha pénzünk nincs is, dolgozni még tudunk. Mit szólnának ahhoz, ha adakozás helyett minden család a lehetőségeihez mérten inkább cselekedne? A fölöslegessé vált tárgyakat eladhatjuk egy kirakodóvásárban, az is hoz valamennyi hasznót. Fogjunk össze!

Egy csapásra felbolydult a tömeg. Kisebb gondjuk is nagyobb volt az ilyen ötleteknél.

Szakaida-szan nyomatékosan csendet intett.

– Ugye nem azt akarják mondani, hogy az óvodaépület felesleges, nyugodtan játszanak csak a gyerekek ezentúl is odakint? Legalább az eső és a szél elől legyenek már védve, nem? A gyerekeink érdekeiről van szó! Nincs igazam? Misima-szenszei? – adta át nekem a szót minden előjel nélkül.

– Jaj, igen, amennyiben megvalósulhatna egy ilyen rendezvény, én is teljes erőbedobással részt vennék a szervezésben. A gyermek kincset ér. Remélem, tehetek valamit a gyerekek érdekében, hogy mihamarabb rendeződjenek a körülmények.

A szórványos taps kisvártatva hatalmas tapsviharrá nőtt. Meghajtott fejjel álltam előttük.

Távozóban megszólítottam Szakaida-szant.

– Nagyon szépen köszönöm.

– Ugyan, nincs mit. Egyébként sem magán akartam segíteni. Csak úgy gondolom, hogy amit ki kell fizetni, azt ki kell fizetni, és kész. Gazdasági tevékenység lévén ez nem is kérdés.

Nem könnyű eset ez a nő, gondoltam, de azért persze boldog voltam.

– Meg ugye nem tudhatjuk, hogy beválik-e ez a terv – nézett rám Szakaida-szan. – Dehát dögunalom lenne az élet némi hazardírozás nélkül – közölte, és távozott.

Ezek után mindig szinte hajszálpontosan megkaptam a korábban gyakran késlekedő, tandíjból kifizetett béremet. Örültem, mert a fizetésem is emelkedett egy kicsit. Végre újat vehettem a csupa luk esernyőm helyett.

Az a bizonyos gyűlés talán változást hozott abban, hogyan tekintettek a szülők az óvodára, de legfőképpen az én hozzáállásom változott meg az óvónői hivatásomhoz.

Elég volt lámpásokat gyűjtani a szentélykert szabad területein, és máris ünnepivé vált a hangulat. Taligán vonszoltuk oda a fagylaltost, kígyózott előtte a sor, „Sokat kérek!”, szólt az elől álló fiú. A nagy bödönben hívogatóan sárgállott a fagylalt a kerek, súlyos fedő alatt. A fagylaltos bácsi két kendőből csíkosra csavart fejpántot viselt, és egy kerek kanállal mérte a gombócokat a tölcsérekbe. „Vigyázz, le ne ejtsd!”

Észrevett, és engem is mosolyogva kínált. Itt lakott ő is a szomszédban, azért jött, hogy segítsen gyűjteni az óvodaépületre.

Közvetlenül mellette sisteregve, finom illatot árasztva sült a disznóhús a vaslapon. Az apukák gyakorlott mozdulatokkal halmozták mellé a párolni való káposztát. Néhány gyerek, akit talán a füst csalogatott oda, lecövekelt a vaslap előtt, és türelmetlenül várta az ételt. Az apák szétterítették a főtt metéltet, megpirították, majd a végén megszórták algapehellyel, ráöntötték a szószt, és máris kész volt a *jakiszoba*. Mire elkészültek, már hosszú sor kígyózott előttük.

Arrébb kirakodóvásárt tartottak a fölöslegessé vált holmikból. Kelendőek voltak a gyerekruhák, amelyeket az ügyes anyukák varrtak.

Nagy volt a forgatag a nyári esti vásáron, mindenfelől kiáltásokat lehetett hallani: „*Jakitorit* tessék! Sült csirkét tessék!”, „Itt a sör, hol a sör?”

A környéken lakókat is mind odavonzotta a lámpások fénye, vidáman koccintottak a söröskupáikkal. A gyerekek szerencsesütit választottak. Az egyik félreeső helyen felállított perselybe pedig szépen gyűlt az adomány.

Bár a nagy esti vásárunknak hatalmas sikere volt, az összegyűlt pénzből messze nem lehetett óvodaépületet varázsolni. Maga a faanyag is hiánycikk volt, amiből építkezhettünk volna, a feketepiacon beszerezni pedig félelmetesen sokba került. Úgy még az előszobát sem tudtuk volna kigazdálkodni belőle. De nekünk még telkünk sem volt, amihez az építkezésnél is sokkalta nagyobb összegre volt szükség.

* * *

Hiraszaka és Hacue egy kis parkban ültek egy padon. Kabócák kórusa zengett körülöttük. Amikor egy rákezdte, a többi sem akart alulmaradni. A kabócáknak persze fogalmuk sincs róla, milyen rövid az élet: hogy miután annyi időt eltöltöttek a földben, a következő nyárra már halottak, mert rövid életük addigra véget ér. Így visszagondolva az ő élete is hasonló volt, egy szempillantás alatt elmúlt. Hacue a kezére meredt.

Hiraszaka kíváncsi volt az eddig hallgatott történet folytatására.

– Tehát nem volt elég a pénzük az óvodaalapításra.

– Hát nem, mert egy ilyen egynapos vásáron azért nem lehet meggazdagodni. Ráadásul akkoriban a faanyag ára az egekben volt. Kénytelenek voltunk lemondani az építkezésről.

– Tényleg? Hát az nagy kár – komorodott el Hiraszaka arca.

– Viszont... – állt fel Hacue, és a fényképezőgép hintázott egyet a nyakában. – Mindjárt jövünk, álljon csak fel maga is!

Felhős volt az idő, langymeleg szél fújt a töltésen. Hacue tenyerével ernyőt tartott a szeme elé, és a távolba meredt.

– Jönnék már, nézze, arra figyeljen!

Nagy hórukkozás hallatszott. És a nagydob öblös dübörgése. Meg a gyerekek ujjongó kiabálása.

Egy csapat ember bukkant fel, akik kötéllel húztak valamit, mint egy szentélykocsit a búcsúban.

Húzni pedig... egy nagy buszt húztak.

Vastag kötelet markoltak. Sokféle ember húzta-vonta a kötelet, volt ott anyuka, hátán a csecsemőjével, klottgatyás apuka, meg felgyűrt ujjú *kappógit* viselő asszony, ki-ki, ahogy volt, mindenféle öltözetben. A gyerekek közül a nagyobbak segítettek húzni a kötelet, a kisebbek az út széléről éljeneztek.

A törékeny kis nők is kipirult arccal, ferdén előredőlve küzdöttek.

– Nézze, az vagyok ott én! Hű, milyen vörös a képem, úgy erőlködöm, olyan a fejem, mint a savanyított szilva!

Don-don-don, hallatszott erősebben a nagydob dübörgése.

– Óvodaépületre nem tellett, de egy leselejtezett buszt meg tudtunk venni a fővárosi közlekedési vállalattól. És sikerült jó áron kibérelnünk egy üres telket a töltés alján.

Hirtelen beborult az ég.

Szemerkélni kezdett az eső. Nyári zápor. Az a Hacue is érezte a bőrén az esőcseppeket, amelyik kívülről szemlélte az eseményeket. A fényképezőgépnek biztos árt a víz, gondolta, és letakarta a ruhájával. Egyszer csak érezte, hogy már nem csöpög rá az eső, még hozzá azért nem, mert Hiraszaka készségesen előkapott egy összecsukható esernyőt, és kettejük fölé tartotta. Elmerengett azon, milyen különös, hogy így élete legvégén pont ezzel a fiatalemberrel bújik közös ernyő alá, mint a turbékoló szerelmesek.

– Eleve kiszolgált jármű lévén a motorja félúton felmondta a szolgálatot. Elkélt volna valami munkagép, de arra nem volt pénzünk, szóval emberi erővel húztuk tovább.

Az esőcseppek pattogtak az esernyőn.

Valaki kiabált:

– Misima-szenszei, hogyan tovább?

– Mindjárt ott vagyunk! Tartsunk ki! Már nincs sok hátra!

Messzire hallatszott a kiáltása. Ömleni kezdett az eső, mintha dézsából öntenék. Mindenki csuromvizes lett, de húzták tovább a buszt. Sok időbe telt elvonszolni a töltés alján a kijelölt helyre, mert volt közben emelkedő is. A nagy zuhéban mindenki csupa sár lett. Még igazgatták egy darabig a járgányt, mire végre a helyére került.

Az eső csak futó zápornak bizonyult, és kisvártatva előelőbújt már a nap.

– A busz lett az óvoda, megnyitottunk. Én lettem az első igazgató.

Egy napsugár bukkant ki a felhők közül.

– Azóta eltelt hetven év, most már háromszintes vasbeton épület áll a helyén. De ezzel a busszal kezdődött.

A fiatal igazgató néni boldogan feszített a busz orránál.

– Készen vagyunk! Mindenkinek nagyon köszönöm!

Körbevették a buszt és éljeneztek. A gyerekek körbe-körbe rohangáltak, mit nekik pocsolya. Máskor talán leszidták volna őket érte, de most már mindenki más is csuromvíz volt.

– Jaj, mindenki teljesen átázott. Rólam sem lehet eldönteni, hogy izzadt vagyok-e vagy sáros – szólalt meg Hacue, és kézbe vette a fényképezőgépet. – De az arcom mindent elárul.

Hacue a buszt és az egész csapatot belefoglalta a kereső négyszögébe. A ruhaujjával megtörölte a szeme belső sarkát, és rákérdezett, hogy jó helyen keresi-e az elsütőgombot.

– Igen, ez az – mutatott rá Hiraszaka. Hacie megtapogatta ujjával azt a kis kidomborodást, hogy biztos legyen a dolgában. Félig benyomta, mire hallatszott, hogy a lencse működésbe lép.

A Canon Autoboy halkan kattant azon a jellegzetes hangján.

Hacie csak ment, csak ment az eső áztatta töltésen. Egy csillogó vízcseppekkel pettyezett fűcsomó mögül egyszer csak előugrott egy béka. Csak ő érezte úgy, mintha a béka ránézett volna? Elugrált a lába mellett, és újra eltűnt a növények között.

Kellemesen fújt a szél.

Hiraszaka arcán látszott, hogy lassan menni készül.

– Hiraszaka-szan, ha nem bánja, naplementéig sétálhatnánk a folyóparton, ha már itt vagyunk – javasolta Hacie.

Mindezek után nehéz volt elszakadni innen, még a széltől, az utolsó kis fűcsomótól is.

A távolban felbukkant a négy Szellemképmény.

– Képzelteri, micsoda zshivaj volt a buszban az esős napokon, miután megnyitottunk: a székekből asztal lett, a kapaszkodókból mászóka. Zsúfoltnak zsúfolt volt, de boldoggá tett, hogy legalább fedél került a fejünk fölé. Hogy végre van igazi óvodánk.

Hacie hunyorgott a szélben.

– Utána minden évben szorgalmasan rendeztünk esti vásárt meg bazárt, egyebet, sőt még varrni is összegyűltünk rendszeresen, hogy ruhákat készítsünk, és apránként szedtünk össze annyi pénzt, hogy legközelebb már faépületet tudtunk emelni a busz helyére.

– Végre-valahára faépületbe költözhetett az óvoda. Dehát ez csodálatos!

– Még dísztermünk is volt. Úgy már könnyebben rendeztük meg az ünnepségeket is. Akkor persze felmerült, hogy milyen jó lenne egy zongora.

– Egy zongora?

– Akkor is egy vagyonba került. Szóval meg voltunk róla győződve, hogy egy darabig esélytelen, hogy vegyünk egyet.

– De kár...

– Próbáltuk összespórolni az árát. Gyűjtöttük az adományokat, és egyszer csak megjelent egy bizonyos név az adakozók listáján. Mit gondol, kié, Hiraszaka-szan?

Hiraszaka elgondolkodott. Mivel úgy tűnt, nem találja a választ, Hacue úgy döntött, elárulja neki.

– A fiatalasszonyé.

– Csak nem azé, aki üzengetett, hogy „Csendet!”, aztán elűzte az óvodásokat?

– De, az övé. Talán jóvá akarta tenni, amit művelt. Állítólag még abban is közbenjárt az óvoda kedvéért, hogy olcsón adják el nekünk a legjobb zongorát. Ezt jóval később hallottam. Persze lehet, hogy csak egy fricska volt a részéről, hogy valamennyire legalább elfogadhatóbbá váljanak a hangközeim.

Elnézték a folyót, és látták, ahogy folyásiránnyal szemben elhalad előttük egy hajó. Nyomában vonalak borzolták a víztükröt. Szelíden csillogott a víz a lemenő nap fényében. Le sem vették róla a szemüket, míg el nem tűntek a felvert hullámok.

Hirtelen elhomályosult előtte a kép, és máris a műterem fehér szobájában találta magát. Háta mögött már bezárult az ajtó.

– Válassza ki a maradék képeket, Hacue-szan. Én megyek, előhívom a filmet.

A géptár mellett volt tehát a sötétkamra, mert amikor Hiraszaka benyitott oda, egy nagyjából négy tatami alapterületű szoba látszott, benne piros fényű lámpával meg szokatlan gépekkel.

– Később maga is bejöhet majd.

Hacue megdöbbent.

– Ez egy sötétkamra? Én nem értek hozzá, de nincs manapság gépesítve ez az egész? Maga saját kezűleg hívja elő a képeket, Hiraszaka-szan?

– Igen. Természetesen rendelkezésünkre áll filmelőhívó automata és nyomtató is, de... – kezdte sejtelmesen Hiraszaka, de elhallgatott. Úgy tűnt, azon gondolkodik, hogyan fogalmazzon.

– Nahát. Csak nem azért, mert élvezi? – kérdezett rá Hacue, és el is találta.

– De. Én így szeretem – mosolygott Hiraszaka.

Hacue újra nekiállt egyenként átnézni az asztalon tornyosuló képeket. Így utólag egytől egyig szép emlékeket ébresztettek benne. Azokat választotta ki közülük, amelyek a legerősebben hatottak rá.

Amikor elkészült az új faépület. Amikor még olyan kis véznák voltak az óvodakertbe frissen ültetett fák. A ballagásra

feldíszített terem a vadonatúj zongorával. Nem választhatta ki mindet, de ezek kivétel nélkül fontos epizódok voltak, amelyek hozzájárultak a személyiségfejlődéséhez.

– Hacie-szan, végeztem a film szárításával. Megnézi, milyen képeket készített? – hívta egy kis idő múltán Hiraszaka, ezért bement hozzá a sötétkamrába.

Sajátos szag terjengett bent, biztosan valami vegyszeré.

Hiraszaka a sötétkamrában éppen ollóval vagdosta a plafonról hosszan lelógó filmet. Színes negatív volt, ezért az ellentétes tónusok látszottak, így nem igazán lehetett eldönteni, hogy sikerültek.

A mosogató mellett két szögletes, lapos tál feküdt, bennük furcsa színű folyadék, mintha pirosat, sötétvöröset és lilát keverték volna össze. Mellettük egy tál víz. A csap vékony sugárban csurgott.

– Készíték egy indexképet az összes fotóval, amit csinált, hogy kiválaszthassa közülük a legjobbat. Ha gondolja, nézze végig, hogyan csinálom. Mivel színes filmet használtunk, teljesen el kell sötétítenem a kamrát, egy pillanat türelmet.

Odaállt Hiraszaka mellé. Ő lekapcsolta az összes lámpát, és koromsötét lett.

Tett-vett valamit, aztán felvillant egy gép lámpája.

– Elnézést, hogy vaksötétben várakoztatom, de még egy kis türelmet kérek. Most a fotópapírt belemártom ebbe a színes hívófolyadékba, azután a fakító és fixáló fürdőbe, majd vízben lemosom, és már meg is nézheti.

Érzékelte, hogy Hiraszaka helyet változtatott a sötétben. Valószínűleg az imént látott fura folyadékba mártotta a papírt. Némi mozgást érzett megint.

– Készen van!

A felkapcsolt lámpa fényétől pislognia kellett. Egy papírt látott úszni a vízben. Azon pedig katonásan sorakozott kicsiben az összes kép, amit készített.

– Ó de jól sikerültek! – örvendezett.

– Most megszáritom, és akkor ki tudja választani, melyiket szeretné.

A képkockákkal teli papírt Hiraszaka betette egy gépbe száradni.

Nem volt könnyű eldönteni, melyik legyen... Egy speciális nagyítóval nézegette őket, majd rámutatott egyre, és Hiraszaka bólintott, hogy ő is pont arra gondolt.

Azt a képet választotta, amelyiken mindenki mosolygott a helyére állított busz előtt.

– Jól van, akkor ezt a kockát most kinagyítom.

Hacue odaállt Hiraszaka mellé, és aprólékosan véleményezte, amit csinált, hogy például legyenek a színek kicsit sötétebbek, nem, ennél egy kicsit világosabbak, itt ennek a színe közelebb lenne a valósághoz, ha kicsit vöröses árnyalata lenne, és Hiraszaka többször is megerősítette, hogy neki is sokkal könnyebb úgy dolgozni, ha ő határozottan megmondja, mi tetszik neki.

Egyre csak nőtt a rontottpapír-kupac.

– Egy kicsit pazarlásnak érzem, hogy ennyit kidobunk.

- Nem - rázta a fejét Hiraszaka. - Ez a folyamat elengedhetetlen ahhoz, hogy a lehető legjobb képet készíthessük el. Ne sajnáljuk a fotópapírt, hanem dolgozzunk azon, hogy a végeredményre azt mondhassuk: „Na ez az!” Ha most kompromisszumokat kötünk, nem lesz az igazi.

Mire elkészültek a nagy művel, amin már egy hajszálnyi kiigazítanivalójuk sem akadt, teljesen egy hullámhosszra kerültek.

Nem tudtak betelni a képpel.

A felhők hasadékából, mintha csak egy fénycsóva lenne a mennyből, átlósan lefelé tűzött a lenyugvó nap sugara. Középen az elázott busz csillogott, ablakán az esőcseppek árulkodtak a korábbi heves zuhéról. A busz előtt ott állt ő, amint épp felemelte hálásan meghajtott fejét, és felszabadultan mosolygott. A haja lelapult, a ruhája csuromvíz volt, tehát rémesen nézett ki, de talán életében soha máskor nem volt ilyen boldog a mosolya. Körülötte a szülői munkaközösség tagjai álltak. Az anyuka a felgyűrt ujjú *kappógiban*, meg Mí-csan izompacsirta apukája, aki örületesen vastag karját mutogatta. Persze Szakaida-szan is ott volt az egyik szélén, még ezen a napon is feltűnő ruhában, mindenesetre látszott, hogy az érzelmek tűzijátéka zajlik éppen. Körülöttük a gyerekek rohángáltak, vízcseppek fröccsentek szerteszét.

- Köszönöm szépen. Örülök, hogy életem utolsó képe ilyen jól sikerült.

- Megtiszteltetés, hogy segíthettem benne - bólintott elégedetten Hiraszaka.

Hacue ezután még jó sokáig foglalatoskodott a kilencvenkét kép kiválasztásával. Vajon órában mérve mennyi idő telhetett el? Ezen a helyen megbízhatatlanná vált az ember időérzéke. Nem volt nappal és éjszaka, nem volt semmi, amiből az időre lehetett volna következtetni, ráadásul ő maga sem érzett álmoságot, szóval képtelenség volt megállapítani. Néha beiktattak egy kis teaszünetet, de különben mindenféléről beszélgettek, amíg ő válogatott, egyik képet a másik után.

Az utolsó darabnál elidőzött. Az utolsó képen ő a kórházi ágyon feküdt, és a közelben lakó húga meg az unokaöccsei éppen eljöttek hozzá meglátogatni. Eleve nem volt valami nagy termetű, de megállapította, hogy itt olyan picire töpörödött, mint egy leeresztett léggömb. A húga a kezét szorongatta, az unokaöccsei zsebkendővel törölgették a szemüket.

Megszámolta a kiválasztott képeket, kilencven, kilencvenegy, kilencvenkettő, hogy megbizonyosodjon róla, minden stimmel-e.

Hiraszaka a kiválasztott kilencvenkét fénykép kötege láttán megjegyezte:

– Ekkora mennyiségnél már érezni, hogy nem volt hiába.

A férfi a munkaasztalnál egyenként ellenőrizte a képeket egy nagyítóval.

– Hű de jó! Irigylem magát – bukott ki Hiraszakából munka közben. Ő is felszabadultabbá vált, hogy készen lettek a válogatással. – Korábban kérdezett az életemről, Hacue-szan.

– Jaj, ne mondjon semmit, ha nem akar. Ne is törődjön vele – mondta Hacue.

– Az igazság az... Hogy nem emlékszem semmire.

Hiraszaka óvatosan kitöltött valami vegyszert egy üvegedénybe.

– Ezt meg hogy érti, hogy nem emlékszik?

– Normális esetben mindenkinek, aki meghal, magától értetődően vannak emlékei és fényképei az életéről. Még azoknak is, akik például demenciában szenvedtek és látszólag elfelejtettek mindent, azonnal visszatérnek az emlékei, amint ideérnek. Az életük fotográfiái is megvannak természetesen. Mindenki vissza tud tekinteni a múltjára az élete legvégén. Csakhogy nekem nem volt semmim. Sem emlékeim, sem fényképeim. Valami hiba történhetett, mert ez egészen rendkívüli jelenség. Így esett, hogy nem volt se előre, se hátra, és idekerültem. A kezemben egyetlen fénykép volt. Nem emlékfotográfia, csak egy sima fénykép. Engem ábrázol, de egyáltalán nem rémlik, hogy mikor készült, és ki fotózta.

Nahát, gondolta Hacue.

– És az a kép mégis milyen? Talán a háttéréből lehet valamire következtetni. A ruhájából is kiderülhet a korszak akár.

Ha Hiraszaka nő lenne, könnyebben datálható lenne a frizurája vagy a ruhájának a mintája alapján, gondolta Hacue. Csak ki lehet valamit logikázni a képből.

– Én is azt reméltem, és utánajártam, de semmi eredménye, és nem is jutott eszembe semmi. A fotó egyébként egy erdőben készült... – mondta Hiraszaka, és kiment valahova a képért. Meg is hozta, fehér keretben volt. A fekete-fehér képen Hiraszaka a kamerába nézett és nevetett. Hogy a háttérben erdő volt-e vagy

más, azt nem lehetett jól látni. De a haja és a ruhája pontosan ugyanolyan volt, mint most. Szürke, állógalléros inget viselt.

Semmi nem derült ki ebből. Hiraszaka feje felülről látszott, talán a földön ült? Lehet, hogy aki fotózott, berogyasztott térddel állt. Nagyjából ennyit lehetett csak megállapítani.

Hacue visszaadta a képet Hiraszakának.

– De biztos vagyok benne, hogy magának jó élete volt, mielőtt idejött. Ez látszik ezen a képen is, hiszen olyan szépen mosolyog.

– Gondolja? – pillantott rá Hiraszaka, miközben egy gépen bütykölt. – Annyi biztos, hogy nem tettem korszakalkotó felfedezést, nem haltam hősi halált, miközben bátran megmentettem valaki életét, és nem voltam, mondjuk, híres *mangaka* sem, akitől fájo szívvel búcsúztak oly sokan.

Hiraszaka szája sarkában szégyenkező mosoly bujkált.

– Abban sosem lehet biztos, lehet, hogy csak én nem ismertem, közben pedig valami nagy ember volt!

– Dehogyan. Én már magam sem tudom, hány száz vagy ezer embert kísértem ki. Ha híresség lettem volna, legalább egyvalaki felkiáltott volna már, amikor meglát, hogy „Ugye maga az X. Y.?”. Ha nagy karriert futottam volna be vagy társasági emberként kiterjedt baráti köröm lett volna, már akadt volna valaki, aki ismer. Ha pedig lett volna valami kedvtelésem, ami mindennél jobban érdekelt, akkor valamit csak éreznék, ha a szemem elé kerül. Biztos szürke, unalmas életem volt, és végig középszerű maradtam, aztán pedig olyan tucathalálom volt, ami senkiben nem hagyott mély nyomot. Egész életemben nem

csináltam semmi olyat, amire az emberek felkapták volna a fejüket, csak leéltem egy színtelen életet. Talán jobban is járok, hogy nem tudok róla semmit – szólt Hiraszaka a fejét csóválva.

Hacue gondban volt, hogy mit is kéne erre felelnie.

– De! – Akaratlanul is nagyot kiáltott. – Ha fordítva nézzük, ez azt is jelenti, hogy nem volt tömeggyilkos gazember vagy halálraítélt sem. Akkor pedig már nem is hangzik olyan rosszul, nem igaz?

Hiraszaka halványan elmosolyodott.

– Ebben is van valami.

Zúgott tovább a gép. Hiraszaka gyakorlott kézmozdulatokkal folytatta a munkát, és hozzátette:

– Mindig abban reménykedem, hogy miközben kikísérem önöket, egyszer csak majd eszembe jut valami, vagy találkozom valakivel, aki jól ismer engem...

– Kár, hogy nem hozzám járt óvodába, mert én kivétel nélkül minden gyerekre emlékszem. Hogy ki szeretett gólyalábon járni, vagy például ki tudott gyorsan futni.

– Örölnék neki. Én nem ragaszkodom foggal-körömmel az árnyékvilághoz, ezért akár át is kelhetnék a túlvilágra így, ahogy vagyok, emlékek nélkül, de azért az olyan lehangoló lenne. Mégis mire föl volt ez az egész, ha nem emlékszem semmire, senki sem ismert, és már be is fejeztem? Senki sem emlékszik rám, én sem emlékszem semmire, közepszerű élet és jellegtelen halál – akkor volt-e egyáltalán értelme, jelentősége annak, hogy éltem? Mi végett voltam akkor a világon?

– Az élet értelme, jelentősége – ízlelgette Hacue a gondolatot.

Minden ember életében eljön a pillanat, gondolta, amikor átadhat valakinek egy üzenetet, mint egy kis ajándékcsomagot, amit az ő érdekében fogalmazott meg, persze más kérdés, hogy az ajándék eléri-e a célját.

Ez a pillanat most jött el.

– Rengeteg óvodást elballagtattam. Némelyikük sikeres tagja lett a társadalomnak, mások nem. De mindegyikük élete felbecsülhetetlen kincs. Még ha nem is voltak nagy emberek, vagy nem lettek híresek. Engem boldoggá tesz, hogy az utolsó ember, akivel életemben beszélhettem, az maga volt, Hiraszaka-szan.

A férfi továbbra is hátat fordított Hacuénak, és egy darabig nem mozdult, mintha elmélyülten gondolkodott volna.

– Köszönöm szépen. Nagyon jó érzés, hogy ezt mondta – bólintott alig láthatóan, és elhallgatott.

Az elkészült *szómató* hatalmasra sikeredett, és tarkabarka színekben pompázott, akár egy cizelláltan csiszolt drágakő.

– De szép!

Mintha a számtalan emlék, amelyekkel teleragasztották a lámpást, magában is világított volna.

– Élvezze ki a látványt, ahogy forogni kezd, egészen addig, amíg meg nem áll. Az jelzi majd, hogy itt az ideje az indulásnak. Tehát akkor kezdjük – mondta Hiraszaka, és hozzáért a *szómató*hoz. Hacuénak fogalma sem volt, hogy működik egy ilyen lámpás, mindenesetre a fotográfiákat átjárta a fény, és különféle színek táncoltak a levegőben, ahogy megmozdult.

Csecsemő. Édesapja és édesanyja karjában fekszik, akik félszegen tartják kétfelől, mint a világ legdrágább kincsét.

Egyéves. Egy szál haskötőben sütteti a pocakját a tornácon.

Kétéves. Félrebicsaklott fejjel alszik anyja hátára kötözve...

Forgott, csak forgott a *szómató*. Voltak jó idők, amikor egészen hihetetlen módon minden rendben ment, máskor pedig bármivel próbálkozott, semmi sem működött. Néhány dolgot legszívesebben kitörölt volna a fejéből, voltak viszont csodálatos élményei, amelyeket mindig szívmengető volt felidézni.

Huszonhat éves. Megszeppenve álldogál az esküvőjén. A hófehér kimono nem állt neki túl jól.

Élete fénykép formában megragadott pillanatai sorra haladtak el előtte, mindegyik a maga gyönyörűségében.

Harmincnégy éves. A végre elkészült óvodaépületet árvíz fenyegeti. Térdig érő vízben küszködik fel a szent zongorát egy dobogóra.

– A gyermek kincset ér. Ha még egyszer újjászületek, megint óvónő szeretnék lenni.

– Imádkozom, hogy az lehessen.

Hiraszaka félrehúzódva állt, de az ő arcán is színes fényfoltok játszadoztak.

Hacue odaszólt neki:

– Minden jól! Azért ne hajtsa túl magát.

– Nem fogom – fordult felé a férfi, és elérzékenyülve mosolygott. Ez már nem az eddigi, végtelenül udvarias arckifejezés volt, de Hacue örült, hogy végül ezt az arcát is láthatta.

– Nem mondom, hogy nem hagytam semmit bevégezetlenül, de nincs okom panaszra. Örülök, hogy magával beszélhettem utoljára, Hiraszaka-szan.

– Én is örülök.

Hacue tekintetét a lámpáson tartva hosszabban hallgatott.

– Kívánom, hogy megtalálja a békéjét, Hiraszaka-szan.

Ahogy lassulni kezdett a szerkezet mozgása, az élénk színű emlékképek egyenként villantak fel a szeme előtt.

– Ó, az utolsó kép!

Megérkezett a szeme elé a busz előtt készült boldog csoportkép.

A fény felerősödött, és lassan, lágyan elnyelte Hacue tudatát.

A lámpás hangtalanul megállt.

✱

A fény felerősödött, és az egész szoba fehérbe öltözött.

A néni alakja halványulni kezdett, mintha feloldódott volna az erős fényben, és amikor visszaállt az eredeti állapot, Hacue már nem volt a szobában.

Hiraszaka magára maradt. Hacue lámpása előtt, csupán egy kis olvasólámpa fényénél dokumentálta az eseményeket. A mozdulatlan *szómató* láttán elkalandoztak a gondolatai.

Hacue lámpása ágas-bogas, sokszínű fényfoltot vetített lágyan a hófehér padlóra.

Annyira jellemző volt Hacue-szanra, hogy az utolsó pillanatig magával mit sem törődve, másokért aggódott,

miközben kifelé tartott az árnyékvilágból. Milyen boldogok lehettek azok a gyerekek, akiknek ilyen óvónő jutott!

Úgy vélte, Hacue-szan elégedetten távozott az élők sorából.

Annyi embert látott már mostanáig, akik képtelenek voltak elfogadni a saját halálukat. Amikor megtudták, hogy innen nincs menekvés és nincs visszaút sem, csendben feladták. De miközben lemondtak mindenről, azt is elhatározták, hogy továbblépnek. Hiraszaka tántoríthatatlanul kíserte végig a holtakat a harag és a bánat különféle lépcsőfokain.

Hol szólt néhány kedves szót hozzájuk, hol órákon át hallgatta a méltatlankodásukat, vagy ahogyan siratták az elvégezetlenül maradt teendőiket. Máskor csak egyszerűen odaállt valaki mellé, aki vigasztalhatatlanul kesergett a családjá miatt, vagy simogatta a hátát, míg ki nem sírta magát.

Kezdetben még volt idő, amikor ő is csak egy szimpla árnylámpásra ragasztgatta az automatikusan kinyomtatott képeket, minden különösebb retusálás nélkül. De közben megfigyelte, mennyire felőrli ez a monoton rutinmunka, amiből nem volt számára kiút. Szépen lassan kezdett becsavarodni. Ekkor találta meg magának az egyetlen szórakozási lehetőséget, az előhívást a sötétkamrában.

Ha a kamra sötétjében belemártotta a fotópapírt az előhívó folyadékba, kisvártatva felbukkant a kép a papír felszínén. Egy embert kiemelt rajta, a háttérrel elhalványította kissé, vagy kihangsúlyozta a fényt. Művészi alkotásnak tekintette a fotográfiákat, és végig az járt a fejében, hogyan tudná minél szebbé varázsolni őket, hogy a legjobbat hozhassa ki belőlük.

Mindezt nemcsak a holtak kedvéért, akik életük utolsó képét nézegetve indulnak a túlvilágra, hanem önmaga kedvéért is.

Hogy tovább haladhasson ezen a végtelen hosszú úton. Hogy hű maradhasson önmagához.

Látta maga előtt a holtakat, sorra jelentek meg előtte, egyikük a másik után. Rengeteg fotográfiát látott, amelyek itt a műhelyben különféle emberi életek fénypontjait villantották fel számára.

Vajon visszatérnek valaha az emlékei?

Miután leírta az utolsó írásjegyet a formanyomtatványra, felállt. A fogadósobába lépve kezébe vette a darálót, hogy feltegyen magának egy kávé.

Hirtelen találkozott a tekintete a saját magáéval a fényképen. Fekete-fehér volt, a kamerába nézett és mosolygott. Már vagy ezerszer, tízezerszer látta ezt a fotót. Behunyta a szemét.

Vajon kire mosolyog ilyen szépen? Nem tudta mire vélni ezt a képet.

Gőze sem volt.

Hiraszaka várta, egyre csak várta, hogy felbukkanjon az a „valaki”, aki ismeri őt.

Ha most kinyitja a szemét, máris megérkezik egy új látogató.

Szóval hadd maradjak még így egy kicsikét, gondolta Hiraszaka, és tenyerébe temette az arcát.

✱

Zuhanok, gondolta Hacue.

Amikor kinyitotta a szemét, az óvoda előtt találta magát. Jellemző, hogy nem valakinek az álmában jelenik meg, hogy üzenjen valamit, hanem még ilyenkor is az óvoda izgatja.

Az épület előtt egy fiatal lány állt, lábánál egy számmal nagyobb cipőben. Kosztümöt viselt, és idegesen fixírozta az óráját. Minden arra vallott, hogy állásinterjúra jött. Biztosan az igazgatóhoz készült.

Jegyzetfüzetébe pillantott, és motyogva gyakorolt.

– Micsi vagyok. Nagyon örülök, hogy eljöhettek... A leginkább az motivált, hogy... Jó tulajdonságom az állhatatosság...

Hacue közelebb lépett, mert kíváncsi volt, mi lehet a noteszbe írva, mire a lány ijedten összerezszent, és felé fordult.

– Jaj, ööö... Jó reggelt kívánok!

Ez a lány ezek szerint látja őt.

– Magának is jó reggelt kívánok! Csak nem az új óvó néni?

Úgy tűnt, a lány őszintén meglepődött.

– Honnan tudta? Igen, most lesz az állásinterjúm – felelte. Az izgalomtól szólni is alig bírt.

– Látja, már ilyen öregasszony vagyok, de régen én is óvónő voltam ám.

A lány elmosolyodott.

– Nehéz volt a... munka?

– Persze hogy az. A dereka is megérzi az embernek. De a gyerekek sok örömet okoznak. Minden nap más és más. Hiszen tudja, a gyermek kincset ér.

A lány bólintott, és az óvodára pillantott. Hacuénak tetszett ez a kissé bizonytalan, ugyanakkor reményteli tekintet.

– Úgy tudom, ez egy nagyon régi óvoda.

Hacue bólintott.

Az ám. Réges-régóta működik. Rengeteg mindent el szeretett volna mondani, de visszafogta magát, és elmosolyodott.

– Sok sikert, Micsi-szenszei!

– Köszönöm szépen... De...

Tehát már láthatatlanná vált. A lány kapkodta a fejét, mindenfelé kereste. Nem értette, hogyan tűnhetett el egyik pillanatról a másikra. Majd hirtelen az órájára nézett, és elsietett az óvoda felé.

A gyerekek hangja betöltötte az eget. Mielőtt elmenne innen a messzeségbe, még körülnéz egy kicsit az óvodában, gondolta Hacue, és ő is arra vette az irányt.

2

AZ EGÉR ÉS A HŐS

A stúdió ablakából kitekintve mindig félhomály fogadta. Az egyik látogatótól tudta meg, hogy ezt nevezik az „ördögök órájának”. Az átmeneti időszak a nappal és az éjszaka között, az esti szürkület ideje. Azt mondják, a szörnyek előszeretettel járnak-kelnek ilyentájt.

Egy árny suhant el az ablak előtt, és már hallotta is a vidám kopogást: *kipp-koppo-kopp-kopp!*

– Kézbesítés! Csomagot hoztam, Hiraszaka-szan! – szólt a jól megszokott hang.

Unos-untalan ugyanazt ismételve, ez a fickó mégis mindig olyan jókedvű, gondolta Hiraszaka, miközben ajtót nyitott neki.

Természetesen Jama állt a bejáratnál, a kézbesítők egyenruhájában, hátrafelé fordított sapkában, és szokás szerint kézikocsit tolva érkezett.

– A következő vendége egy snájdig fiatalember!

– Már megint becsap. Elnézve ezt a mennyiséget, már lehet mögötte ez-az – vigyorgott kényszeredetten Hiraszaka, miközben aláírta az átvételi elismervényt.

– Lebuktam. Ráadásul a mai látogató piros címkés. Garantált a patália!

Jama felmutatta a dossziét, amiből felül kilógott a piros öntapadós cédula.

A piros lap figyelmeztetés volt, hogy nem baleset vagy más gondatlanság okozta az illető halálát, hanem emberkéz, tehát emberölés vagy öngyilkosság.

Mivel őt nem érintette a dolog, Jama egészen izgatott lett.

– A halál oka... Verekedés vagy ilyesmi?

– Nem nyert. Nem az.

Ez nem kvízműsor, sóhajtott Hiraszaka.

Ha megtehetette, nem nézte át a soron következő személy aktáját, hogy ne legyenek előítéletei, hanem igyekezett a kettejük közti kommunikáció révén megismerni az illetőt. Így elkerülhette, hogy előre beskatulyázza az embereket. A skatulyázás meg a fennhéjázó bennfentesség gyakran nyilvánvalóvá válik, és akadályozza a gördülékeny elbocsátást.

A piros címkésekől azonban még ő is előre felkészült.

Jama belelapozott a dossziéba, és fontoskodva kihirdette:

– A helyes válasz... Leszúrták! Karddal döfték át hátulról, minekután elvérzett.

Ezt még hallani is rossz volt. Semmi kétség, gondolta Hiraszaka, ez a ceremónia katasztrofális lesz. Hiába volt vele tisztában, hogy a vendég természetesen nem vérben úszva jelenik meg nála, hanem a halála előtti legjobb formájában. Nehéz volt elképzelni, hogy akinek ilyen vége lett, az nyugodtan és jó szívvel tekint vissza az életére. Ki gondolta volna, hogy manapság még akad valaki, aki kard általi halált hal?

– Hogyhogy karddal? A jelenről beszélünk, ugye?

– Igen, mostani a történet.

– Jakuza vagy... valami más gengszterek?

– Ránézésre olyasmi.

Jama becsukta a dossziét és a hóna alá csapta.

Hiraszaka megemelte a dobozt, hogy megnézzze, milyen súlyos.

– Amúgy maga meddig akar még itt dolgozni, Jama-kun? Már jó régóta kézbesít, nem?

Jama már azelőtt is itt volt, hogy Hiraszaka átvette volna a fényképészetet. A viselkedéséből ítélve fiatalnak tűnt, de vajon mégis mióta lehetett itt? A kezdet kezdetén ő volt az, aki elmagyarázta neki, mi a dolga. A szabályokat, az elvégzendő munkát, a kikíséréssel kapcsolatos tudnivalókat.

– Én eléggé bírom ezt. Nekem való munka, hogy így széthordom a fotográfiákat mindenfelé – felelte többek között.

Hiraszaka maga egy tapodtat sem mozdulhatott a műhelyéből, így biztosra nem tudhatta, de elvileg a sajátján kívül is léteztek még fényképészetek. Nyilván azokban is folyamatosan zajlottak az elbocsátások.

Jama megigazította a sapkáját, mert indulni készült.

– Nekem mennem kell a következő címre. Hogy nekünk mennyi a dolgunk nap mint nap! Habár itt úgyis megállt az idő.

Intett a kezével, és elment.

Hiraszaka előkészítette a helyiséget az újonnan érkező vendég, a karddal leszúrt Vanigucsi Sóhei számára. Hogy méltóan kísérhesse ki, és hogy jól sikerüljön a fotográfiája.

Továbbá.

Hogy most végre rátaláljon az emlékeire, amelyeket annyira keres, imádkozott Hiraszaka.

Vanigucsi kinyitotta a szemét.

Amint felébredt, egy ismeretlen férfit talált maga mellett, aki udvarias mosollyal üdvözölte, minek hatására Vanigucsi fél pillanat alatt talpra ugrott. Tekintetét jobbra kapta, majd előrecsusszanva kilépett balra. Seperc alatt lefogta a férfit hátulról. Karjával keményen szorította a nyakát. Sima ügy.

Erősen tartotta, miközben a fülébe súgta:

– Mire készülsz, kisapám?

Vanigucsinak nem volt szokása teketóriázni. Ha egy ismeretlen helyiségben ébred, az annyit tesz, hogy beadtak neki valamit, aztán magatehetetlenül odaszállították, ergo kizárt, hogy bármi kellemes élmény várjon rá. Sokkal inkább, mondjuk, kínvallatás vagy elrettentésnek szánt kivégzés. Vanigucsi a másodperc törtrésze alatt jutott el erre a következtetésre. Az ellentámadás pedig minél gyorsabb, annál hatékonyabb.

A pasas épphogy csak pihegett a szorításában, ezért lazított kicsit a fogáson.

– Hiába... az erőszak...

– Kussoljál, kinyírlak, te senkiházi!

– Már... úgyis halott vagyok... ahogy maga is.

Ahogy Vanigucsi kissé engedett a szorításon, a férfi a földre roskadt. Elég nyápic kis alak.

– Már hogy haltam volna meg, mondjad csak!

Vanigucsi mellette állt, és fenyegetően nézett le rá. Cipőjét készenlétben tartotta a pasas keze közelében, hogy bármikor rátaposhasson.

– Ön elhunyt, Vanigucsi-szan. Éppen az imént. Nem rémlik valami?

Most, hogy így mondja, tulajdonképpen dehogynem.

Hátulról beleállt valami... és hirtelen forróságot érzett. Nem fájdalmat, hanem forróságot. A hasából látott kijönni egy vérszínű, hegyes tárgyat, amiről rögtön tudta, hogy egy penge hegye. Utána egyre jobban rázta a hideg.

– Jaaa! Szóval mégiscsak leszúrtak.

A lábánál kuporgó pasas a nyakát dörzsölgetve felállt.

– Igen. Az imént hunyt el. Azért került ide.

Megtapogatta a hasát, de nemhogy nem fájt, a sebnek is nyoma veszett.

– Te meg az Isten vagy?

Ahogy elnézte a pasast, azon gondolkodott, mi van akkor, ha itt most agyonüti az Istent. Az talán kiszagolta, hogy mit forgat a fejében, mert igyekezett távolságot tartani tőle, ahogy válaszolt:

– Nem, ugyanolyan ember vagyok, mint maga. Én csupán a kalauz volnék. Azonban nem javaslom, hogy személyemet további veszélynek tegye ki, mert annak nem lesz jó vége. Abban az esetben innen nem jut ki soha. Mondjuk úgy, zsákutcába kerül.

– Most meg fenyegetni akarsz?

Hiába ragadta galléron és tornyosult fölé, a másiknak a szeme sem rebbent. Az ő tekintetétől a legtöbb ember fülét-farkát behúзва meghunyászkodott, de erre a pasasra nem hatott. Bár mondjuk, belegondolva, ha a fickó is, meg ő is nemhogy félholtak, hanem teljes egészében hullák, akkor nem

igazán van rajta mit ijesztgetni. Mit sem ér a jó öreg „Kitaposom a beledet!”-tel.

Elengedte a gallérját, mire a pasas megigazította a ruháját.

– Hiraszakának hívnak. Az én feladatom, hogy itt a fényképészetben segítsem az idelátogatók gördülékeny távozását.

– Már hová?

– Az úgynevezett túlvilágra.

– Na azt megnézheti, én oda ugyan nem megyek, mer úgyis a pokolra küldenek!

Már nem is tudta, hányszoros priusza volt, a vétségektől a büntettekig. Munkahelye meglehetősen támogatta az erőszakos tevékenységeket, így nem állítható, hogy ne lettek volna ellenségei, ezért feltehetőleg sokan ültek örömmünnepet most a földön a halála alkalmából.

– Én is csupán szóbeszéd alapján ismerem, mi vár önre odaát. A hírek szerint valószínűsíthetően nem válik ketté úgymond mennyre és pokolra.

– Akkor meg hogy van?

– Legyen türelemmel. Erre tessék – próbálta Hiraszaka a belső helyiségbe invitálni Vanigucsit. – Megkínálom egy kávéval.

– Mér, pia az nincs?

– De, van az is. Széles választékkal szolgálhatok.

– Booker’s van? – dobta be a híres bourbont.

– Máris hozom. Tessék, fáradjon beljebb!

Vanigucsi követte Hiraszakát.

Habár alig néhány perce szúrták le, a Booker's a szokásos simogató ízzel csordult le a torkán. A gyomra is ugyanúgy melegedett át, mint máskor. A jégkockák között vékony ködfátyolként gomolygott az ital.

– Valami ropogtatnivaló nem jár hozzá? – kérdezte, mire kapott egy kis szárított marhahúst. A szemfogaival szaggatva falta, és igencsak ízlett neki. – Bocs az előbbiért. Gyere, igyál te is!

– Köszönöm, elfogadom.

Ez a Hiraszaka egész jól bírja, állapította meg, mert meg sem látszik a képén, hogy mennyit vedel.

– Szóval kinyúltam.

Még így kimondva sem tűnt nagyon hihetőnek. A szájában az ízek, sőt az ivás maga is egy az egyben olyan volt, mint életében.

– Igen, sajnos. Ez a fényképészet pedig az élet és a halál határmezsgyéjén található.

Na, a fényképészetekhez aztán semmi köze nem volt soha. Fotót ugye maximum akkor csinálnak az emberről, amikor elítélik, és fapofával tart egy táblát a számával.

– De mér fényképészet? Mit keresek én itt?

Hiraszaka töltött neki még.

– Szeretném, ha kiválasztana néhány fotográfiát. Annyit, ahány éves, negyvenhét darabot.

– Választani? Én? Majd te kiválasztod nekem.

– Az a helyzet, hogy az egésznek csak akkor van értelme, ha mindenki maga válogat. Mert ez most az ön életének szómatója lesz.

– Majd mindjárt megmondom én, mit válogatok... Jó, és mi van a csecsemőkkel, meg akik nem tudnak maguk dönteni?

Vanigucsi nem értette, mit van úgy meglepődve ez a Hiraszaka. Nyilván jönnek ide olyanok is, akik nem tudnak maguk válogatni, akkor pedig hogy ne kérdezne rá erre.

– Olyan esetekben például ölbe veszem őket, úgy segítek nekik kiválasztani egyet.

– Mér, ki bírnak?

– Igen. Érte nyúlnak, vagy mosolyognak, ha meglátják.

Vanigucsi elkomorult. Némelyik kiskölknek csak ennyi jut, a magafajták meg vidáman élnek negyvenhét évet, hát mi ütött ebbe a világba?

Ezután Hiraszaka elmagyarázta a *szómatókészítés* menetét. Vanigucsi szinte az utolsó morzsaig befalta a szárított marhahúst, és éppen akkor ért véget a kiselőadás, amikor ő fejfelé fordítva kezdte rázogatni a zacskót.

– Na, szóval kiválasztom a képeket. Negyvenhetet.

– Igen.

– A végén meg visszagondolok az életemre, miközben nézem azt a lámpást.

– Úgy van.

– És feleségül ne vegyelek?

Hiraszaka legszívesebben hatalmasat sóhajtott volna, de visszafogta magát félúton, és egy „ugyan kérem...”-mel reagált csak.

Vanigucsi elgondolkodott. *Az én életem már ott el volt rontva, hogy megfogantam, az anyám pedig el volt tájolva a nevelésem terén,*

és hogy ide jutottam, annak is megvan az oka, tehát egy hangyafingnyit sem érdekel semmiféle visszatekintés az életemre. Megérintette a heget az arcán. A réges-régi kardvágás helyén más tapintású volt a bőre.

– De innen nem mehet sehova. Jól gondolja meg.

– Nők?

– Természetesen nincsenek.

A miheztartás végett végigmustrálta azért Hiraszakát. Pedig egész ígéretes lett volna itt, ha ez a Hiraszaka nő lenne, gondolta Vanigucsi.

Hiraszaka kissé feszengve fűzte össze az ujjait.

– Tehát...

– Amíg nem választom ki a képeket, nincs tovább, ugye?

– Igen, erről van szó – felelte Hiraszaka némileg megkönnyebbülve.

– Na, akkor hozza csak ide azokat a képeket. Ezen aztán nem múljon, választok én neked.

Így aztán Vanigucsi nekiállt a válogatásnak.

Meglepődött, hogy életének mennyi sok fotográfiája hever az asztalon. Naponta egy, tehát rengeteg ősrégi kép. Amikor meglátta saját magát kisgyerekként a lerobbant bérház földszintjén álldogálni, furcsa érzés uralkodott el rajta. Ekkoriban még sehol sem volt a kard ejtette sebhely az arcán, meg persze a vállát és a hátát sem varrták még ki. Nyilván a kisujjai is megvoltak még. Egy sima hétköznapi gyerek volt, bár azért a szemén látszott, hogy megéri a pénzét.

– Szóval ezekből válasszak.

Hiraszaka bólintott.

– Igen. Szeretném, ha így utoljára megtekinthetné az eddigi életét egy árnylámpás segítségével.

– Nekem ugyan nem hiányzik.

Amúgy sem csináltam semmi lényegeset.

– De ez bizonyítja, hogy élt. Segítek elkészíteni a lámpását – győzködte Hiraszaka. – És tekintse még meg ezt a termet!

Hiraszaka megmutatott neki egy tökfehér, négyzet alaprajzú szobát. Az egész hófehér volt. Egy pszichiátriára hajaz, ahova elvonóra dugják, akinek le kell jönnie a szerről, gondolta Vanigucsi.

– Itt fogjuk megvilágítani a *szómatóját*.

Jól van na, értem én, bólogatott neki, és két kézzel széttúrta a fényképhalmot.

– Azta, ez meg mi a bánat? – kiáltott fel Vanigucsi. Éppen őt cipelték a vöröslő hasával.

– Elnézést, mivel az egész életét felölelik a fotográfiák, a halála napjáról is van egy.

– Jó, hogy pont én mondom, de ez baromi undorító.

A kép sarkában egy cipő látszott. A jól ismert fekete cipő. Ja tényleg, akkor is ott volt a kis lüke – mármint az Egér.

– Megvan.

Egyből megtalálta, amit keresett. Gülüşemek, kicsi száj kiálló fogakkal, olyan alacsony volt, hogy még erről a fényképről is ordított, görbe hát. A feje teteje széles volt, miközben az álla miniatűr és hegyes. Hajból csak mutatóba tartott a fején egy

kevés-két. Óriási fülei jobbra-balra meredtek, szóval nem volt mit magyarázni rajta, ő egész egyszerűen csak az Egér volt.

– Ő itt a fivére?

– Még csak az kéne, dehogyis. Ez itt az Egér.

– Egér a beceneve?

– Nedzu Micsija a neve, de hát elég ránézni, ez egy *nezumi*, egy egér. Nekem dolgozott. Senki nem hívja Nedzu-szannak, mindenkinek csak Egér. Szerelő volt nálam, de hát hogy is mondjam, igen érdekes figura. Mintha egy úrlénnyel beszélne. De szerelni, azt nagyon tudott.

Vanigucsi egy darabig a gondolataiba mélyedt. Egyszer csak kiszaladt a száján, mintegy önmagának: „És az megvan? Egy kép arról a napról?” – mormogta, és tovább turkált a fényképkupacban.

– Á, megvan! Na de mi ez már, hát ez alig látszik! – esett neki Hiraszakának.

A fotográfia közepe elhalványodott, mintha fehér fény villant volna fel, és csak a lábak látszottak. A lábak közül egy páron kígyóbőr cipő volt, a mellette lévő kis fekete bebújós vászon tornacipő, a harmadik pár viszont gyerekcipőt viselt.

Hiraszaka gyorsan magyarázkodni kezdett.

– Ööö, ugye minél nagyobb becsben tartunk egy képet, annál többször vesszük kézbe nézegetni, és nem a fiókban őrizgetjük. Ha pedig sokat forgatjuk, kifakul és elszakad. Ez az emlékekkel is így van.

– Akkor ez kuka – csettintett a nyelvével Vanigucsi.

– Aggodalomra semmi ok. Ezt a kifakult képet rekonstruálhatjuk – állt elő Hiraszaka valami váratlannal.

– Azt meg mégis hogy?

– Igaz, hogy csak egyetlen napra, de visszatérhetünk a múltba, és újra elkészíthetjük ezt az elhalványodott képet. Ugyanazon a helyen, ugyanabban az időben, az ön által preferált fényképezőgéppel.

A múltba. Visszatérni. Oda, ahol ez a kép készült.

– Szeretné?

– Hát... – mormogta Vanigucsi, fel sem emelve a tekintetét az Egér képéről. – Nem égek a vágytól, hogy visszamenjek, és pont az Egér képét bámuljam.

– Rendben, akkor hagyjuk.

– Várj! – szólt Vanigucsi. – Bánom is én, úgyszincs jobb dolgom, felőlem akár mehetünk is. Elköszönök legalább a világtól – mutatott Vanigucsi a fotográfiára. – Ez a kép tavaly karácsonyi. Én és az Egér vagyunk ott az irodában szenteste, egy kölökklienssel.

Hiraszaka bólintott, és jegyzetelt.

– Fényképezőgépből minden létező típussal szolgálhatok, szóljon, amennyiben kifejezett óhaja van. Erre tessék! – mondta Hiraszaka, majd felállt, és egy másik helyiségbe terelte. – Ez itt a géptárunk. Ha gondolja, szívesen kiválasztok én egy könnyen kezelhető, ha elárulja, milyen típust kedvel.

– Méghogy milyen gépet óhajtok! Nehogy már nekem kelljen kattintgatni... Megcsinálod helyettem, jó? – pufogott Vanigucsi.

– Jaj, ne csinálja. A szabály az, hogy a rekonstruált fotográfiát kizárólag maga készítheti el – szólt Hiraszaka, és kinyitotta a géptár ajtaját. Tényleg dugig volt mindenféle fényképezőgéppel.

– Jó, legyen... – Vanigucsi karba tett kézzel elgondolkodott kicsit. – Egy Leica F, a lencse pedig Elmar. Egy f/2.8-as Elmar – mondta, mire Hiraszaka láthatóan megdöbbent.

– Ezek szerint szereti a fényképezőgépeket, Vanigucsi-szan. Csodálatos hobbi!

– Szereti a halál! – mordult rá Vanigucsi. – Az Egér jött nekem egyszer azzal, amikor meglátta ezt az összeállítást, hogy milyen szép, aztán megragadt valahogy a fejemben. Meg aztán volt nálunk is a boltban, felraktuk aukcióra. Leica F, f/2.8-as Elmarral. Ki nem néztem volna belőle, hogy képes ilyet mondani.

– Tény, hogy nagyon tetszetős összeállítás. Máris hozom.

A Leica F, amit kapott, kényelmesen elfért a kezében. Kerekded alakja és pont kellemes súlya miatt az embernek nem is volt kedve kiadni a kezéből. Elsütés előtt fel kellett húzni, de olyan simán működött, mintha nem is gép lett volna. Párat kattintott vele.

– Nem rossz.

Mivel ő elégedettnek tűnt vele, Hiraszaka is fellélegezhetett.

Vanigucsi belenézett a Leica F keresőjébe. Próbaképp ráfókuszált Hiraszakára. A megkettőződött Hiraszaka eggyé lett, és pont felé nézett.

Odanyújtotta a Leicát Hiraszakának, és így szólt:

– Na, Hiraszaka-szan, tegyél akkor nekem filmet ebbe a Leicába.

– Rendben, máris.

Hiraszaka átvette a gépet, és elkezdett tenni-venni valamit a munkaasztalon. Ahogy jobban megnézte, Vanigucsi látta, hogy a film végét kerekítette le ollóval, hogy be tudja tenni a Leicába. Eszébe jutott, hogy az Egér is ezt csinálta, amikor javításkor ellenőrizte az adott példányt.

– A fényerősséget meg ilyeneket én nem tudom, szóval ha ott leszünk, majd állítsd be a távolságot meg a fókuszot, és úgy add oda nekem.

Persze, bólintott Hiraszaka, és gondosan behelyezte a filmet a Leicába.

Intett Vanigucsinak, hogy fáradjon oda, és megálltak egymás mellett a kis fehér szoba ajtaja előtt.

– Nos tehát. Tavaly december huszonnegyedike, a nap első sugarainak megjelenésétől egészen addig, amíg a következő nap fényei betöltik az eget, amennyiben így megfelel önnek.

Meg, bólintott Vanigucsi.

– Akkor a használcikk-kereskedés alkalmazottjával, Egér úrral...

– Az Egér az csak Egér.

– Tehát az Egérrel töltött napra. Induljunk hát!

Hiraszaka kitárta az ajtót.

Na mi van, kimegyünk?, gondolta Vanigucsi.

Egyetlen lépéssel máris Kita-Szendzsú reggeli forgatagába kerültek. Hiába nézett hátra, sehol nem volt az ajtó, amin elvileg kijöttek. Noha a nap épphogy csak felkelőben volt, Vanigucsi meglepődött, milyen nagy a tömeg, az emberek talán munkába igyekeztek. *Őszinte részvétem.* Nagyon élvezte, hogy a járókelők keresztülsétálnak a testén, direkt nekiment mindenkinek. Máskor elég volt felbukkannia az utcán, és a tömeg szétvált előtte, mert senki nem akart bajt, de most boldog-boldogtalan egyszerűen átment rajta. Normális esetben, ha nekiütközött valaki, aki a telefonját nyomkodta menet közben, máris kezdődhetett egy kis műsor, de sajna ez most nem jöhetett szóba, mivel már feldobta a talpát.

– Időnk, mint a tenger, most mégis mit csináljunk addig? Halálra unom magam.

– Ne haragudjon, de nem lehet percre pontosan visszajönni az időben. Ezért számít napkeltétől az adott nap. Dehát ez egyúttal búcsú is az életétől, élvezze hát a földi létet a megadott időpontig!

A felüljáróról nézve látszott, hogy a kita-szendzsui állomás épületét teljesen karácsonyi színekre festették. Zöld, piros, arany és ezüst mindenhol. Műanyag télapó is volt vattahóval, de senki még csak egy pillantást sem vetett rá, mindenki csak elment mellette a munkahelyére igyekezve. Hiraszakával üldögéltek, és nézték a hömpölygő tömeget. Közben kipróbálta azt is, hogy az úton hanyatt fekve nézegeti az arra járó nők bugyiját, de arra is hamar ráunt.

– Dögunalom, igyunk legalább valamit.

– Máris.

Hiraszaka belépett valaki után egy éjjel-nappaliba. Vanigucsi utána. Érdekelte, hogy is megy ilyenkor a vásárlás.

– Na de mindenki átsétál rajtunk, és beszélni sem tudunk velük. Mégis hogy akarod intézni?

– Tudja, vannak azok az áldozati ételek a buddhista házi oltárokon és a síroknál. Azok nem véletlenül vannak ott – fogalmazott kissé homályosan Hiraszaka.

A polcon többféle sör sorakozott. Hiraszaka odanyúlt az egyikért.

– Mi most nem vagyunk itt fizikai valónkban, vagyis mondhatni csak a szellemünk van jelen. De ha kellőképpen összpontosítunk ennek a doboz sörnek a körvonalára, és óvatosan elvesszük, amit közrefog... – mondta Hiraszaka, és lassan megmarkolt egy dobozzal a bolt árukészletéből. A sör alakja megkettőződött, és az egyik a kezében maradt. Úgy nézett ki, mintha kettévált volna a doboz. Még a karácsonyi díszcsomagolás is megvolt.

– Így már jó lesz.

Vanigucsi is megpróbálta, de nem ment.

– Na, akkor ezt meg ezt és ezt is vigyük. Meg ezt is hozd! – mutatott sorban poharas szakéra, sajtos sörkorcsolyára, meg ki tudja, mi mindenre, Hiraszaka alig győzte tartani a kezében. – Bírom, hogy akármennyit viszünk, nem ültetnek le érte.

– Hát, ennyiben nem rossz halottnak lenni.

Úgy döntöttek, hogy a felüljáró közepén fognak iddogálni. A sült csirkét tették fő helyre.

– Áldott karácsonyt! – mondta Vanigucsi, mire Hiraszaka is megismételte, némi hezitálás után:

– Áldott karácsonyt!

A sörösdobozok egész nagyot pukkantak, amikor kinyitották őket.

Egy darabig elnézték a munkába sietőket, és szótlanul söröztek.

– Batátachips és batátás torta? Ennyire odavagy a batátáért? Baromira nem illenek a piához.

Azon röhögött, hogy ez a Hiraszaka tisztára olyan cuccokat választott, mint valami gimnazista kiscsaj.

– Bocsánat, hoztam néhány olyasmit is, amit én szeretek – szabadkozott.

– Jut eszembe, Hiraszaka. Szóval te is meg vagy halva. Mégis miért? Fiatal vagy, baleset volt?

Ha már úgysem volt jobb dolga, rákérdezett, de Hiraszaka láthatóan zavarba jött.

– Az igazat megvallva nem emlékszem.

– Hogyhogy nem?

Hiraszaka mesélni kezdett. Arról, hogy fogalma sincs, mit csinált életében, és hogyan halt meg. Meg arról, hogy itt kalauzkodik, remélve, hátha egyszer felbukkan valaki, aki ismeri őt. Hogy egyetlen kép volt a kezében, amikor megérkezett.

– Ki érti ezt. Nyilván nem valami híresség vagy, mer sose láttalak a tévében.

Valszeg úgy lehetett, ahogy mondja, gondolta Vanigucsi, egy hétköznapi ember lehetett.

– Egyet mondhatok. Csak kétféle ember van a világon, aki képes agyonütni a másikat, meg amelyik nem. És te az a fajta vagy, amelyik nem.

– Ez látszik rajtam?

– Naná. Öreg róka vagyok én már. Elég csak ránézniem valakire. Azt is elsőre megmondom, hogy kivel jobb vigyázni. Szóval te...

Hiraszaka merően bámult rá. Vanigucsi rágyújtott.

– ...Normális életet éltél, és sima halált haltál. Akkor meg mi kell még?

A füst gomolygott az ég felé.

Egy ideig szótlanul figyelték a felüljárón az emberáradatot. Hiraszakának nem akaródzott megszólalnia, ezért Vanigucsi elkezdett rátukmálni egy kezébe akadt édességet, hogy tegye csak el a zsebébe.

– A tiéd, na!

Erre aztán Hiraszaka, hogy kínjában-e vagy sem, nehéz volt megítélni, de elmosolyodott:

– Engem inkább a szerelője története érdekelne. Mert ma hozzá megyünk, igaz? – Igyekezett más mederbe terelni a beszélgetést.

– Ja, a lényeg, hogy nem semmi figura volt.

Vanigucsi nagy nehezen mesélni kezdett az Egér nevű, különös fiatalemberről.

* * *

Az Egérről aztán bármennyit tudnék neked mesélni. Annyira fura egy figura volt.

Manapság ugye egyre nehezkesebb beszélni a védelmi pénzeket, szóval már nekünk sem volt könnyű megkeresni, ami járt. Én is pofára estem, aztán egyszer csak megüzenték, hogy csináljak egy használtcikk-boltot. Nehogy aszidd, én ugyan nem vigyorogtam a vevőkre, én csak intéztem a dolgokat, ahogy kell. A neten ugye falból ott volt ez a bolt, de a lényeg a takarítás volt, hogy innen oda toljam a lét, úgymond árusítás címén. A fényképezőgépek, órák, antik tárgyak ugye annyiba kerülnek, amennyit mondasz, szóval kapóra jöttek a nagyobb pénzek mozgatásához. Így lett egy kizárólag online boltunk, az Androméda használtcikk-kereskedés.

Magával a bolttal nem volt gond egy szál se. Csak ugye muszáj volt valamit ténylegesen is csinálni, nehogy gyanúsak legyünk, ezért kitaláltam, hogy felveszek valakit falból, aki tényleg tud szerelni.

Az összes külsős ugye, amint meglátta a lepukkant raktárunkban hegyekben álló szerelnivalót – persze mindet vagy adósságért cserébe hoztuk el, vagy egyszerűen lopott cucc volt, szóval elég kétes eredetű – meg a srácot, aki nekem dolgozott, Koszakinak hívják, a csicskám volt egyelőre, szóval amint meglátták a fejét, hát egyből összeállt nekik a kép, és még a legtompább agyú is sűrű elnézések közepette hajlongva, fülét-farkát behúзва menekült.

Persze én elő nem dugtam a képemet a felvételi beszélgetésen, csak nyakon vágtam a Koszakit utólag, hogy már megint azért fuccsolt be a dolog, mert neki a szeme se áll jól.

Na és akkor egyszer csak beállított az Egér. Hát ez, kérlek, valami kisegítő keretben még a gimnáziumot is kijárta, és első blikkre nem úgy tűnt, mint akire bármit is rá lehetne bízni, de úgylát csak kamuszerelőnek kellett, és ügyfél közelébe nyilván nem engedték volna, szóval a szóbelire behívtuk. Elég meg lehettek szorulva, vagy nem tudom, mindenesetre ezt a majd harmincéves kölköt a rozoga apja kísérte a felvételre, és ott hajlongott megállás nélkül, hogy az ő fiának nincs párja, ha szerelésről van szó, és mennyire szorgalmas, meg minden. Mi meg úgy voltunk vele, hogy akkor jó lesz, úgyhogy felvettük.

Közben az Egér folyamatosan pislogott körbe-körbe, teljesen lekötötte a hely. Csak a faterja beszélt, ő egy mukkot sem szólt végig.

Másnap a hátára pakolva becipelte a szerszámain, de még a két kezében is volt egy-egy böhöm nagy szerszámosláda. Iszonyatos mennyiség. Kis pöttöm volt amúgy, szóval alig állt a lábán. Aztán nekiállt rendet rakni az asztalon, utána akkurátusan kirakott néhány lombikot, amilyeneket a kísérletekhez használnak, meg minden elképzelhető fajta szerszámot, csavarokat, meg ki tudja, mi mindent, milliméteres pontossággal egymás mellé.

Már akkor Egérnek hívtuk, én is, meg a Koszaki is. Mert hát minek másnak hívtuk volna, az Egér kezdettől fogva annyira Egér volt.

– Hé, Egér! Köszönni ki fog?

A Koszaki ugye a főnökének számított, és rosszul viselte, hogy az Egér nem köszön. A mi köreinkben mindig világos, kinek hol a helye, szóval hasznáلتcikk-bolt ide vagy oda, attól még ezen nincs vita.

Az Egér meg, mint aki se hall, se lát, egyszerűen tojt bele.

– Na ide figyelj, te...!

Koszaki arról volt híres, hogy könnyen felkapja a vizet. Nyilván azért sem jutott feljebb a ranglétrán.

Az Egeret meg hiába ragadták meg a gallérjánál fogva, hogy le se ért a lába a földre, csak annyit kérdezett a Koszakitól, hogy „Megjavítsam?”.

– Megja... Ki beszél itt javításról, mondom, köszönni, te nyavalyás!

Mifelénk ugye addig vagy valaki, amíg mások tartanak valamire, és minden azon múlik, hogy adod el magad, és ez a pálya nem nyulaknak való.

De az Egér el volt tájolva. Bárki maga alá csinál félelmében, ha torkon ragadja egy ilyen nagyfiú. Az Egér meg csak bambult ott bele a Koszaki képébe.

– Alap, hogy köszönsz, kisapám!

– Megjavítsam? Vagy ne javítsam meg?

Úgy döntöttem, ideje közbelépnem. Nem kéne kicsinálni a szerelőnket, ha már végre van egy, meg hát kinek hiányzik egy rendőrségi ügy?

– Hé, hagyd békén! – léptem elő, mire a Koszaki egyből letette az Egeret. Ennek a gyerekeknek fogalma sem volt a

félelemről.

– Figyelj csak, Egér, amikor találkozol valakivel, köszönj szépen! – Nagy hangon beszéltem, de hát mégiscsak én voltam a főnök. Plusz meg kellett mutatni a fiatalságnak, milyen nagyvonalú vagyok. – Kö-szön-ni.

– Megjavítsam?

Agyam elszállt.

Koszakinak az arcára volt írva, hogy „Na ugye?”.

– „Jó reggelt kívánok.” Mondjad csak szépen!

Az Egér elgondolkodott.

– Ez szükséges?

– Szükséges hát.

Kicsit meglepett az Egér kérdése. Előtte felmerült bennem, hogy a „Megjavítsam?”-on kívül talán egyáltalán nem tud beszélni.

– Itt miért van rá szükség?

– Hogy miért...

Amúgy tényleg, miért is? Gondban voltam a válasszal. Persze benyomhattam volna neki egyet-kettőt, hogy pofa be és köszönjön, azt annyi, de ez az Egér annyira fura figura volt, sosem lehetett tudni, hogyan reagál.

Meg aztán amióta feljebb kerültem a ranglétrán, el is felejtettem ezt az érzést. Kicsikét mintha olyan félelemszerű valami lett volna. Amit az Egérrel szemben éreztem, egy addig soha senkivel nem tapasztalt, különös érzés volt.

– Nos tehát. Azért szükséges, mert az nekem és neki, a Koszakinak jólesik.

- Az jó, ha jólesik?
- Nem látszik, de az is javítás.

Csak mondtam, ami a nyelvemre jött, de eléggé meg voltam elégedve, milyen jól elmagyaráztam.

- Javítás – ismételte az Egér.

Kipróbáltam.

- Jó reggelt kívánok!

- Jó reggelt kívánok! Jó reggelt kívánok! Ezzel megjavítom a belsejüket?

Az Egér a nagy szabálykövetésben külön köszönt nekem meg a Koszakinak.

- Meg hát. Az első dolgod legyen minden reggel, hogy megjavítasz engem meg a Koszakit. Megértetted?

- Igen. Maguk el voltak romolva. Én megjavítottam magukat.

Kínomban felnevettem. Hát, tény, hogy egyébként a velejükig romlottak voltunk.

Az Egér leült, és szó nélkül nekikezdett a pakolászásnak.

Koszakival váltottunk egy pillantást. Odasúgtam neki, hogy csak így tovább.

A műhely tulajdonképpen egy kis utcára néző gyárépület volt a város szélén, amit, hogy úgy mondjam, magunkévá tettünk. Kihalt terület volt, nemigen járt arra senki. A kétszintes épületben a földszint volt a műhely, vagyis inkább egy baromi nagy, szélesen elnyúló raktár, ahol azt a szajrét tároltuk, amiről még nem tudtuk, jó lesz-e valamire, vagy sem, meg a kétes eredetű, vagyis hát lopott árut, meg persze az adósságért cserébe begyűjtött dolgokat. Az emeleten pedig az iroda volt.

Lehet, hogy azt később építették rá, mert az valahogy olyan modernnek nézett ki. Közlekedni egy külső lépcsőn lehetett, mint egy vészkijáraton. Az emelet padlóján volt egy megfigyelőablak, onnan be lehetett látni a lenti műhely egészét.

Koszaki az elején folyton ott leselkedett, de aztán hamar ráunt, és visszaült netezni.

– Nem hiszem el, mennyit bír koncentrálni. Reggeltől estig mást se csinál, csak ezt.

Az Egér megállás nélkül pepecselt, matatott valamin.

Mivel én voltam a főnök, nem lett volna muszáj az irodában hetelnem, de valahogy nem hagyott nyugodni az Egér kreténsége.

– Megyek, megnézem – indultam a földszintre.

Közelről nézve még megdöbbentőbb volt. Láttam egyszer a tévében, ahogy robotok szerelnek össze valami kütyüket. Egyenletes sebességgel, csak semmi kilengés. Nem pihennek, nem maradnak le. Az Egérnél látszott, hogy mondjuk, egy viszonylag új DVD-felvevőnél, még ha először látott is olyat, pontosan tudta, hogy mit hova rakjon, mi a következő lépés, és seperc alatt szétkapta az egészet. Még az alkatrészeket is azonos távolságban rakta le egymástól, érdekesmód valahogy öröm volt nézni. Hihetetlen sebességgel lett a térbeli tárgyból sík, én pedig megszólalni is képtelen voltam. Még az is kiment a fejemből, hogy szóba hozzam a köszönés kérdését.

– Befejeztem a bontást. Tilos mást javítani, amíg nem végzek valamivel – közölte szigorúan az Egér. A feje tényleg olyan volt,

mint egy szerencsétlen kisegéré, de ott ő volt a király, mindenek ura.

– Jó reggelt kívánok!

Már majdnem dél volt ugyan, de legalább köszönni már megtanult, annak rendje és módja szerint.

– Jól van. Jó reggelt!

– Maga el volt romolva. Én megjavítottam.

Hát, mit mondjak, nem tett boldoggá a gondolat, hogy minden egyes köszönéskor ezt kell majd hallgatnom, de hagytam, végül is ő így köszönt.

Szóval így alakult, hogy elkezdett nálunk dolgozni, és egyből kezdődtek is a bajok.

Egy nap alighogy odaértem, hallottam, hogy a Koszaki éppen leüvölt valakit. Kíváncsian nyitottam ki az ajtót, és láttam, hogy már megint a gallérjánál fogva tartja az Egeret.

– Na, mi van már? – kérdeztem, mire az Egér, továbbra is a levegőben, rám nézett, és nyöszörögve aszonta, hogy „Jó reggelt kívánok! Maga el volt romolva. Én megjavítottam”.

Vicces volt, hogy még ilyen slamasztikában sem feledkezett meg a szokásos köszönésről.

– Ez a barom nekem jön, de bocsánatot, azt már nem kér – hóbörgött Koszaki.

– Egér, nekiütköztél a Koszakinak? – Gondoltam, előbb tisztázom a dolgokat.

– Nekem hát! – vágta rá Koszaki.

– Pofa be. Én az Egértől kérdeztem. Egér, nekimentél a Koszakinak?

– Én haladok. A menetirányban Koszaki-szan állt.

– Kerüjjél ki!

Az Egér észjárása szerint a Koszaki állt az ő haladási útvonalán.

– Egér, ilyenkor elnézést kérünk, tudod. Hogy bocsánat vagy ne haragudjon, vagy valami.

– Hazudni nem szabad.

Aha, gondoltam, szóval nála hazugságnak számít, ha bocsánatot kér olyankor, amikor szerinte semmi rosszat nem csinált.

– Jól van, Koszaki, hagyjuk ezt. Az Egér így működik, és kész.

– Azé egy bocsánat...

– Hallod, hogy tilos hazudni! – közöltem vele, de nevetnem kellett.

Ennek köszönhetően a Koszaki is majdnem elröhögte magát. Aztán visszarendezte a dühös képét, és csettintett egyet a nyelvével az Egér felé.

– Még egy ilyen, és repülsz! Ezt jól jegyezd meg!

– Megjegyzem?

– Jegyezd meg! Jegyezd csak meg.

– Mit jegyzek meg?

– Á... Hagyjuk.

Úgy látszott, Koszakinak elege lett ebből a beszélgetésből.

Amikor megbizonyosodtam róla, hogy a Koszaki felment az irodába, megpróbáltam beszélni az Egér fejével.

– Ilyenkor jobban jársz, ha inkább füllentesz, és bocsánatot kérsz.

– Hazudni nem szabad. Egy jól működő mechanizmus nem hazudik.

Elgondolkodtam rajta, hogy vajon mi lehet ennek az Egérnek a fejében. Az viszont dicséretre méltó volt, hogy semmilyen körülmények között nem engedett az igazából.

Na de a lényeg, hogy az Egér soha nem kért bocsánatot. Még akkor sem, ha egyértelműen ő volt a hibás. Az ő agyában valami rejtélyes logika alapján egyszerűen szükségtelen volt bocsánatot kérni, akármekkora hátránya is származott a dologból.

Másnap felhívott Koszaki.

– Vanigucsi-szan, hatalmas baromságot csinált az Egér, és nem ért a szóból. Csináljon már valamit!

Odamentem a műhelybe, és egyből láttam, mi lehet a gond. Az emeleti ablaknál egy bazi nagy tábla hirdette, hogy *Megjavítom*. Az Egér betűit mintha nyomtatták volna, egyetlen milliméter sem hibádzott, nem is értettem, hogy csinálta. Vajon vonalzót használt, és folyamatosan méregette, miközben írta? Méltóságteljes fekete felirat, hogyaszongya, *Megjavítom*.

A gond csak az volt, hogy mi ugye rendes üzletként nem működünk, vagyis lényegében ez csak egy raktár volt, és nem igazán örültünk volna, ha beállít egy igazi kuncsaft. Szórólapot nem csináltunk, és máshol sem reklámoztuk, szóval gondoltam, csak nem keverednek annyian egy ilyen félreeső helyre.

Ahogy beléptem, a Koszaki üvöltése fogadott, hogy „Leszeded, de azonnal!”, meg az Egér, aki egyáltalán nem válaszolt, csak lecövekelt ott, olyan fejjel, hogy még egy csigán is több reakció látszott volna.

– Jó reggelt kívánok! – nézett rám.

– Ja.

– Maga el volt romolva. Én megjavítottam – folytatta a szokásos üdvözlést.

– Jaj, Vanigucsi-szan, képzelje, mi történt! – szólt Koszaki.

– Nem tudjátok levenni?

– Fogalmam sincs, hogy csinálta, de rá van hegesztve!

Igaz is, időközben felgyűltek a cuccok, biztos a szünnapokon hurcolta oda, egy csomó nagyobb gép meg pótalkatrész termett valahonnan.

A hátam mögött kicsapódott az ajtó.

– Elnézést!

Gyorsan takarásba húzódtam, nehogy észrevegyenek, és pletykálkodni kezdjenek a környéken.

Kinézttem egy résen, és láttam, hogy az egyik háziasszony az a környékről. Kezében egy asztali főzőlapot tartott.

– Elnézést, úgy hallottam, hogy itt vállálnak javítást.

– Nem, nem vállalunk.

– Igen, megjavítom.

A néni persze zavarba jött, mert két tök ellentétes választ hallott egyszerre.

– Dehát a kettővel mellettünk lakó szomszédom azt mondta, ő már hozott ide javítanivalót. Egy talpmasszázsgépet.

Asszem, nem csak engem lepett meg, hogy már volt más kuncsaftunk is. Talán úgy volt vele, hogy ha most elzavarjuk, pláne szájukra vesznek minket a környékeliek, szóval Koszaki, mintha kicserélték volna, lelkes hangon üdvözölte a vendéget.

Már régóta tudtam, hogy a Koszaki családja generációk óta egy zöldséges boltot visz. Ő ugyan a kisgimnázium harmadik osztályában kimaradt, csicskásként kezdte a jakuzánál, aztán host is volt, mindenesetre olyan pompásan bírt köszönni, hogy le sem tagadhatta volna, hogy a vérében van a szolgáltatóipar. Sokkal jobban illett hozzá, mint a gengszterélet.

– Ez a főzőlap most egyáltalán nem melegít.

– Megjavítom.

Olyan magabiztosan mondta az Egér ezt a „Megjavítom”-ot, hogy szinte egy híres orvos karizmája lengte körül, mire a néni: „Akkor legyen szíves. Mikor lesz kész?” Az Egér meg közölte, hogy „Negyvennyolc perc”, ami egy kicsit meglepte ugyan a kuncsaftot, de azért rákérdezett, hogy körülbelül mekkora összeggel számoljon.

Az Egér meg se nyikkant. Eszébe sem jutott, hogy tőle kérdezték. Abszolúte nem érdekelte a haszon. Még az is lehet, hogy a talpmasszázsgepet ingyen vállalta.

– Mindösszesen ezernyolcszáz jen lesz – vette át a szót Koszaki. Hát, én is úgy láttam, hogy ez az a lélektani határ egy ilyen javításnál, amit még kifizet az ember ahelyett, hogy újat venne. A néni is elégedetten távozott.

– Ide figyelj, te Egér, mielőtt kiraksz valami táblát, megbeszéled Vanigucsi főnök úrral, megértetted? Hé, süket vagy?

– Hagyd – mondtam. – Nem rossz az a látszat kedvéért, ha idejön néhány kuncsaft személyesen – halkítottam le a hangomat. Úgy voltam vele, hogy a fenének sincs kedve új

embert keresni, ha az Egér lelép. Gondoltam, talán tovább húzza, ha valamennyire ráhagyjuk a dolgait, mint ha elveszti a motivációját, és felmond. Mint a tartozásoknál: mennyivel kellemesebb, ha apránként, de úgy istenigazából behajtod, mint ha egyszerre akarod visszaszedni.

– Dehát... – tiltakozott Koszaki.

– Úgyse lesz ebből sáskajárás. Maximum a környékről jönnek majd páran. Hagyd a fenébe! – mondtam, mire Koszaki méltatlankodva csóválta a fejét.

– Ha maga mondja, legyen...

Nem igazán akart beletörődni.

Az Egér mindig azzal kezdte a javítást, hogy teljesen szétszedte az egészet. Egész jópofa volt nézni, ahogy szépen felsorakoztatja az alkatrészeket, mint egy gyorsított felvételen.

Szóval szétszedte az egészet, megkereste, hogy hol a probléma, megtisztította és kijavította az összes alkatrészt, aztán hipp-hopp, összerakta, és kész. Gondolom, ez volt a saját, külön bejáratú módszere, de egyet kellett értenem vele abban, hogy ez a „helyes”. Pedig nyilván logikusabb lett volna csak a hibás részt kijavítani.

Egyszer rá is kérdeztem nála:

– Miért nem csak az elromlott résszel foglalkozol, miért szeded szét az egészet?

Mire aszonta, hogy „Mert úgy helyes”. Mikor megkérdeztem, hogy miért, azt felelte, „Hogy mind ugyanolyan legyen”. Szerintem az egész szerkezet egyensúlyára értette. Ha csak egy helyen szerelné meg, akkor az egész mechanizmus borulna,

vagy ilyesmi. Mondjuk, azt még én is érteni véltem, hogy ha egy gépezetben egyaránt vannak új és régi részek, akkor megint baj lesz vele.

– Megjavítottam – hallottam a hangját.

Felkaptam a fejem, a faliórára pillantottam, és hamar ki is számoltam, hogy igen, pontosan negyvennyolc perc telt el. Pedig a szerelésnél elvileg sose lehet tudni, mi a helyzet, amíg tüzetesebben meg nem nézzük, de az Egér valamiért pontosan meg tudta mondani, mennyi időre lesz szüksége.

– Ez a főzőlap elromlott. Én megjavítottam.

A néni igen-igen jó néven vette, amikor érte jött, hogy a legutolsó alkatrészről is le volt takarítva a zsír, és csillogott-villogott, mint új korában. Kifizette az ezernyolcszáz jent, és jókedvűen távozott. Nem is csoda, hiszen manapság a háztartási kisgépeket áruló boltokban már alap, hogy nem javítanak, csak az új vásárlására biztatnak. És most, amikor mindenki mindent kidob, ha elromlott, nyilván jól jön, ha nyitnak a közelben egy ilyen boltot, ahol megszerelgetnek ezt-azt.

Nemtom, hogy az Egér táblájának köszönhattük-e, vagy szájról szájra terjedt a hírünk, de egészen megnövekedett a forgalom az Androméda hasznáلتcikk-kereskedésben. Egyszer csak azt vettem észre, hogy a raktárban álló áru javításával párhuzamosan már a behozott tárgyakat is rendszeresen elvállaltuk.

A Koszaki meg ráunhatott, hogy folyton neki kell beszélni az Egér helyett, mert csinált egy táblázatot, amire függőlegesen felírta, hogy nagy, közepes és kicsi, vízszintesen pedig hogy

könnyű, átlagos és bonyolult, meg odaírta még, hogy „Minden egyéb megbeszélés szerint”, és kiragasztotta a falra.

Egy nap láttam fentről, hogy egy általános iskolás gyerek állított be, gondoltam, biztos épp véget ért a tanítás. Valamiért nagyon sírt. Gyanítottam, hogy az Egér nem fog boldogulni vele egyedül, úgyhogy a biztonság kedvéért lementem a lépcsőn. Az ajtórésen át hallottam, hogy az történt, hogy meghalt a hörcsöge.

– Nekem azt mondták, hogy itt mindent megjavítanak. Tényleg meg tudják javítani a hörcsögömet, Koko-csant is?

Eszem a szívét, gondoltam. Ha egy döglött hörcsögöt meg lehetne javítani, akkor onnantól hülye lenne bárki meghalni.

– Megjavítom – jelentette ki az Egér, méghozzá olyan eltökélten, hogy jobban nem is lehetett volna.

– Komolyan? – vidámodott fel a kölk. – Hány nap alatt lesz kész?

– Nyolc nap.

Ezek szerint az Egér viszonylag sok időt szánt a projektre.

A kölk könnyét törölgetve odébbállt, én meg úgy csináltam, mint aki semmit sem tud.

Bementem, és láttam az asztalon a hörcsögöt ketrecestül. A seggén egy világosbarna folt, mintha *hiraganával* ráírták volna, hogy „ko”.

Megráztam a ketrecet, hát csórikám full halott volt.

– Jó reggelt kívánok! – mondta az Egér, az én kezemben még mindig ott volt a ketrec.

– Ja.

– Maga el volt romolva. Én megjavítottam – jött a szokásossal.
– Egér, figyelj csak, ez azért még neked sem fog menni.
Minek mondtad neki, hogy megjavítod?

– Megjavítom. Informálódok.

– Informálódsz?

– Amit először javítok, arról informálódok – közölte, és már indult is volna valahova.

– Hékás, munkaidő van, te meg hová készülsz? – állítottam meg, de azért érdekelt, hogy ez mégis hol, mit és hogyan akar elolvasni, hogy informálódjon. A hörcsögjavításról aztán kereshet anyagot, nem fog találni.

– Hé, Koszaki! – kiáltottam fel. – Elmegyek az Egérrel, majd jövünk!

A Koszaki jó, hogy nem legyintett, mindenesetre lemondó képpel bólintott az üvegen át. Az Egér a legnagyobb természetességgel nekiindult a folyó felé. Először nem értettem, de aztán megérkeztünk a Központi Könyvtárhoz. Irány a pult, ott beírta a keresőbe, hogy „hörcsög”. Az összes könyv adatait kinyomtatta, aminek köze volt a hörcsögökhöz.

Minden létező hörcsögös könyvet, a képes albumoktól a magazinok különszámán meg a kisállattartási tanácsadón és a zoológiai kézikönyvön át, gyerekeknek szóló képeskönyvet és felnőtt szakkönyvet egyaránt, még olyanokat is, amiknek ránézésre az égvilágon semmi közük nem volt a témához, többtucatnyit halmozott fel egy könyvtári asztalon.

Na, ezt jól begyűjtötte, gondoltam, de ő kézbe vett egyet, és hihetetlen sebességgel végiglapozta az első oldaltól az utolsóig.

Olyan magabiztosan csinálta, hogy hiába volt a nyelvemen, hogy szerintem hatékonyabb lenne, ha előbb a tartalomjegyzékre vetne legalább egy pillantást, inkább befogtam a pofám.

Kétkedve figyeltem, amit művel, elzarándokoltam valahova a búsba, kerestem egy helyet, ahol rá lehetett gyújtani, vagy kétszer igénybe is vettem, és mire visszaértem, a könyvhegy egészen megcsappant.

– Na mi a helyzet, Egér, kiderült, hogy kell hörcsögöt javítani? – kérdeztem pusztán szívatásból.

– Megtudtam, hogyan kell megjavítani.

– Ez komoly?

Precízen felsorakoztatta a maradék könyveket a kijelölt polcon, aztán elindult visszafelé azon az úton, amelyiken jöttünk. Neki ugyan senki nem parancsolt.

Onnantól kezdve haza se ment, a műhely padlóján aludt. Az apja aggodalmában hozott neki tiszta ruhát meg ennivalót, de az Egér szinte semmit sem evett, és éjszaka is alig aludt, csak lázasan bütykölt valami gépet.

Koszakival rendeltetett néhány fura, kimondhatatlan nevű külföldi szert is.

Eljött a megígért nyolcadik nap.

Izgatott, hogy mi lett a hörcsögjavítással.

Benyitottam a műhelybe.

– Jó reggelt kívánok!

– Ja, bár már dél van.

– Maga el volt romolva. Én megjavítottam.

– Na, Egér, sikerült megjavítani a hörcsögöt? – kérdeztem, hogy kicsit befűtsek neki.

– Igen. Sikerült.

Nem akartam hinni a szememnek. Ott volt a hörcsög, élt és mozgott. Rezeitette az orrát, kereste a kaját, izgett-mozgott, megtorpant a sarokban, aranyos kis jószág volt.

Nézem a hörcsögöt, és teljesen elhúltem. Ez tényleg fogta, és megszerelte a hörcsögöt. Felmerült bennem, hogy talán keresett egy másikat és kicserélte, de hát ott volt rajta a „ko” alakú folt is.

Na ne már, mondtam, és benyúltam a ketrecbe a hörcsögért. Megfogtam. A hörcsög jól nevelten pihegett a kezemben.

Abban a pillanatban felfogtam végre. A súlya!

– Te Egér... Ezt... nem úgy mondják, hogy megjavítottad...

Alighogy kimondtam, belépett a kölök, aki hozta, ezért behúzódtam valami mögé.

– Hű, megjavult!

– Ez a hörcsög el volt romolva. Én megjavítottam.

A gyerek nagy boldogan fogta a ketrecet és hazament, de én éreztem, hogy itt valami készül.

Állt is a bál hamarosan.

Átkozódva beviharzott a kölök anyja. Alighogy belépett, lecsapta a ketrecet az asztalra.

– Mégis mit képzelsz maga, mi a fenét csinált? – kiabálta. Háta mögött ott bömbölt a gyerek.

– Én megjavítottam.

– Méghogy megjavította, ugyan hogy?

– A belsejébe egy mechanizmust telepítettem, a bőrét kikészítettem és a szerkezetet...

Az anya láthatólag igyekezett leküzdeni a hányingerét.

– Mi ebben a javítás?!

– Megjavítottam. Ugyanúgy mozog.

Valóban, ránézésre ugyanolyan volt. A mozgása is. De attól még ez nem volt javítás.

– Mi az, hogy ugyanúgy mozog, ezt hogy képzeled? Meggyalázott egy élőlényt! Ezért kérjen bocsánatot!

Lehet, hogy a nő is lecsillapodott volna, ha az Egér annyit mond, hogy sajnálja, de mint tudjuk, ő nem kér bocsánatot. Ha a fene fenét eszik, sem.

– Megjavítottam. Látni, hogy ugyanúgy működik.

– Dehogyan! Egy élő hörcsög eszik, és meleg a teste.

Az Egér végre magába szállt.

– Akkor kell bele egy mechanizmus, amivel enni tud. A meleget is meg tudom oldani.

– Én egyáltalán nem erről beszélek! Ez csalás, anyagi kár okozása. Feljelentem!

Gondoltam, kimegyek, mielőtt macerássá válnának a dolgok.

– Jó napot, asszonyom.

Láttam, hogy megdermedt, amint meglátta a kard vágta sebhelyet az arcomon.

– Úgy hallom, az alkalmazottam nem viselkedett megfelelően.

Tapasztalatból tudom, hogy a hozzám hasonlóknak, akikről lerí a hovatartozásuk, sokkal félelmetesebbnek tűnnek, ha

udvariasan beszélnek.

– Asszonyom, meglehetősen mérges lehet, ha a feljelentést fontolgatja. A magam részéről fontosnak tartom, hogy egy emberként kérjünk bocsánatot öntől. Ugye a közelben lakik? Hiszen az iskolai körzet szerint ide tartoznak. Macsida Akari-csan, első osztályos, milyen szép gyermek! Mondd csak, hol laktok?

A nő takarni próbálta a gyereket, és hátrálni kezdett.

–Akari-csan, megvárunk az iskola előtt, és megmutatod, hol laksz, jó? A bácsik mind elmennek hozzátok bocsánatot kérni!

– Nem, köszönjük. Viszlát!

Alighogy kilépett az ajtón, szaladni kezdett, és a karjánál fogva rángatta maga után a gyereket.

Otthagytá nekünk a hörcsögöt ketrecestül az asztalon. Olyan kis aranyos volt, ahogy sétálgatott, meg mozgatta az orrát. De azért megérttem, hogy az anyuka kiborult. Még én is undorodtam valahogy attól a dögtől.

– Ide figyelj, Egér. Erre nem mondhatjuk, hogy megjavítottad.

– Megjavítottam. Most már mindig működni fog, csak elemet kell benne cserélni.

– Tény, hogy úgy mozog, mint egy igazi, és úgy is néz ki. Csak hát, hogy is mondjam. Szóval *az élete nem javult meg*.

– Mi az az élet?

Most, hogy így rákérdezett, elgondolkodtam. Ha csak a ketrechen nézzük a hörcsögöt, valóban ugyanúgy mozog. Ránézésre tök ugyanolyan az élő hörcsög meg a mechanikusan

mozgó döglött. Aki nem tudja, mi a helyzet, csak nyugtázza, hogy ott egy hörcsög. Mi is az élet? Attól élő, hogy meleg? Vagy attól, hogy zabál?

– A lényeg, hogy ez egy halott hörcsög. Ezt még te is tudod, nem?

– Igen. A szervei nem funkcionáltak, merevek voltak.

Már a nyelvemen volt, hogy igen-igen, na lám, hogy tudod te, amikor hozzátette:

– Ezért megjavítottam.

– Ha a leállt szervei újra úgy funkcionálnának, ahogy korábban, és nem lennének merevek, akkor igazad lenne. Akkor megjavítottad volna az életét. De a halottakat a világ legjobb orvosa sem tudja meggyógyítani. Senki sem tudja.

– Ezért én kivettem a leállt szerveket, kikészítettem a bőrét, és érzékelőt építettem a szemgolyók helyére. Bizonyos mintázatokat követő, körkörös mozgás végzésére programozott szerkezetet szereltem bele. Megfelelő bánásmód mellett szinte örökké működni fog. A korábbi változathoz képest még javultak is a képességei.

– De mondom... – El akartam neki magyarázni valahogy az „élet” mibenlétét, de még az én fejemben sem állt össze a dolog.

– Mindenesetre egyet mondok. Mostantól tilos életet javítani.

– Miért?

– Mert megharagszik a gazdája.

– Miért haragszik meg?

Miért, miért. Azt, hogy miért fordult fel a gyomrom, ha csak ránéztem arra a dögre, még magamnak is nehéz volt

megfogalmaznom. Beszéltem neki összevissza, és mire végre kihúztam belőle egy „Rendben. Életet nem javítok” választ, kiszállt belőlem az erő.

Kétségeim voltak, hogy tényleg felfogta-e, és csak bámultam a hörcsögre. Az meg a ketrec sarkában aranyosan mozgatta az orrát.

Volt egy olyan tippem, hogy innentől fogva nemigen lesz kuncsaftunk, de meglepő módon a vevők nem szoktak le az Androméda használtcikk-kereskedésről. De legalább egy sem akart már hörcsögöt vagy kismacskát javíttatni nálunk.

Magam sem tudom, miért, de egész szívesen voltam benn az irodában. Nyilván a Koszaki nemigen tudta mire vélni, hogy már megint ott eszi a fene a főnökét, de általában közölte, hogy most épp a számlákat rendezi, és odaült a számítógéphez. Én pedig szokás szerint a kisablakon át figyeltem fentről az Egeret. Olyan határozott kisugárzása volt, ahogy ott ült és dolgozott, mintha már évtizedek óta ott lett volna, és ezentúl is ott maradna.

Továbbra is emberfeletti sebességgel mozgott a keze. Csodálkoztam, hogy nem zavarodik össze, de neki nyilván ez volt a természetes. Az Egérnek megvolt a maga világa, és az nagyon nem az volt, ami nekünk, többieknek a normalitást jelentette – mondjuk, amikor idáig jutottam a gondolatmenetben, rájöttem, hogy azért ami nekünk normális, az igazából nagyon nem az. Szerintem azért kezdtem el mindenfélén gondolkodni, mióta megismertem az Egeret, mert előtte még soha nem akadtam össze ilyen típusú ürgével. Én

több kategóriára osztom az embereket: van, aki ért a bizniszhez, van, aki nagy bunyós, meg van, mondjuk, aki ügyvédként kezdte. De az Egér az Egér volt, egy külön műfaj.

Megint jött egy gyerek. A fene essen beléjük! Mi ez itt, játszóház?

Felső tagozatos lehetett, azt gondoltam, biztos azért olyan barna, mert sportol valamit, de a képével valami nem stimmelt. Sima iskolatáskája volt, szóval nem jöttem rá egyből, hogy mi az ábra, de valami szöveget ütött a fejembe.

Lementem, hogy megmondjam, ez nem gyerekeknek való hely, és menjen szépen haza, de ahogy kinyitottam az ajtót, láttam, hogy mindkét kezét ökölbe szorítja. Annyira erősen, hogy beleremegett. Alig bírta visszatartani a sírást.

Ahogy meghallottam a beszédét, összeállt a kép.

– Javítani... javítás... Megjavítsa, kérem. Legyen. Szíves.

Erős akcentusa volt. Leesett, hogy külföldi a kölök. A kézfejjével megtörölte a szemét. Valami cetliket pakolt az asztalra.

Az iskolatáskája ütött-kopott volt, ráadásul lábnyomok dekorálták. Jobban megnézve látszott, hogy a ruhája is tele van cipőnyomokkal. Abból ítélve, hogy a táska csöpögött, gyanítottam, hogy a tartalma aznap már megjárta a vécét.

Az asztalon kirakósjáték-szerűen heverő fecnik pedig egy fénykép részei voltak.

Nagyjából vágtam már, hogy állunk. A gyerek még nem kialakult ember, és bármilyen kegyetlenséget megenged magának másokkal szemben. Pláne, ha olyasvalakibe botlik, aki

nem olyan, mint ő: azzal szemben azt hiszi, hogy bármit megtehet.

– Rendben, megjavítom.

Hékás, már nemcsak gépeket, hanem fényképeket is bevállalsz? Pedig ahhoz már tuti nem értesz, gondoltam, de az Egéren nem lehetett kifogni.

– Mikor lesz?

– Hat nap múlva.

Amikor beléptem, Egér rám nézett.

– Jó reggelt kívánok.

– Ja.

– Maga el volt romolva. Én megjavítottam.

Egy biccentéssel elintéztem a köszönését, és inkább a gyerekekkel foglalkoztam.

– Nahát, minden oké? Neved?

– Tien. Nguyễn Minh Tiến.

Jaj de hosszú, gondoltam. Gyanítottam, hogy valami délkelet-ázsiai országból jöhetett.

– Honnan jöttél?

– Vietnámból.

– A családot?

– Apa. Anya, és húgom, Nyacsan, lakik.

Nem bírtam tovább nézni, leporoltam a ruháját, hogy a sár nagyja lejöjjön.

– A tanárnak szóltál?

Mint a kiscica, amikor égnek áll a szőr a hátán, úgy húzódott el Tien a kezem elől.

Az jutott eszembe, hogy ha a kölkök csak ennyire beszél, akkor tuti, hogy a faterja még ennyire se tud. Nincs kihez forduljon ez a gyerek. Ha legalább nyámnyila képe lenne, hamar ráunnának és békén hagynák, de ennek szinte lángol a tekintete.

Látszik, hogy megéri szívatni, állapotítottam meg.

– Hat nap múlva, rendben? – mutattam neki az ujjaimmal. – Hat nap.

– Hat nap, múlva, jövők – felelte, és egy gyors főhajtással el is ment.

Odapillantottam, hogy miféle fénykép lehet az, és nem kis megdöbbenésemre az Egér már lényegében ki is rakta a puzzle-t.

– Affene! – nyögtem fel. Családi kép volt. Valami születésnap vagy hasonló összejövetel.

Biztos nagy becsben tartotta, és mindennap nézegette. Folyton magánál tartotta. És azok meg ennek tudatában tették, amit tettek. Nyilván.

Biztos meg kellett küzdenie azért, hogy egyetlen darabka se hiányozzon a miszlikbe tépett képből.

Jó, hogy pont én mondom, aki megadtam a módját a pénzbehajtásnak, de azért a szívatásnak is van határa, és vannak dolgok, amit az ember már egyszerűen nem lép meg, és kész. Én nem tudom, milyen kölkök lehettek ezek, de aki képes szórakozásképp ilyet csinálni, annál azért félrecsúsztak a dolgok, de nagyon.

Egy karsérülés vagy akármi idővel rendbe jön, de a seb, amit azzal ejtenek rajtunk, hogy egy ilyen fontos holminkat ennyire tönkreteszik, az nem gyógyul be soha.

– Meg tudod javítani, Egér?

– Igen, megjavítom.

Az Egérnek ez a „Megjavítom”-ja már-már hagyomány volt.

– Csak ügyesen!

Az Egér megint közölte, hogy elmegy a könyvtárba. Érdekelt, hogyan fogja megjavítani, ezért vele mentem. Akárcsak a múltkor, most is felhalmozott egy nagy kupac könyvet.

Azt hittem, számítógéppel kapcsolatosak, de tévedtem.

Én teljesen abban voltam, hogy a javítás annyi lesz, hogy fog egy szkennert, aztán nyomkodja kicsit a számítógépet, majd kinyomtat egy új képet.

De nem erről volt szó.

Az Egér „Megjavítom”-ja nem olyan kispályás módszer volt, mint a digitalizálás meg az újranyomtatás.

Becipelt a műhelybe egy új eszközt, egy bazi nagy mikroszkópot. Nézttem, mit művel, hát a milliméternél is rövidebb szakaszonként próbálta összeillesztgetni az elszakadt részeket. Na, gondoltam, ennek sincs jobb dolga. Hát attól még ugyanolyan feltűnő lesz az illesztés helye!

– Hiába illeszted össze, mert látszani fog, hol szakadt el, vagy nem? – mondtam neki, mire az Egér darálni kezdte, mintha valami könyvből olvasná fel szó szerint, hogy „A fotópapír a három alapréteg színének keveredéséből...”, ezért gyorsan leállítottam, hogy oké, mindent értek.

Láttam, hogy be akarja valahogy festeni. Merthogy persze hiába illesztgette össze gyönyörűen és szárította meg, a szakadás fehér vonala hálóként rajzolódott ki utána is. Én azt hittem, ha erre még kézzel pacsomagol valamit, attól csak még feltűnőbb lesz, de az Egér lazán túlszárnyalta a fantáziámat.

Elővett egy rúd alakú eszközt. A hegyéből kilógott valami. A tűnél is vékonyabb volt, egyetlen szál szőrt rögzítettek rá.

– Mondd csak, ez meg mi?

– Festőszerszám – közölte, mintha mi sem lenne természetesebb, és nekiállt különböző színeket keverni a palettán.

Belenézett a mikroszkópba, és azzal a szőrszállal pöttyintett egyet.

Na ne már, gondoltam, de pontosan arról volt szó. Az Egér a fejébe vette, hogy a fénykép restaurálása érdekében azzal a szőrszállal fogja pontonként beszínezni a hiányokat. Reggeltől estig a mikroszkópba mélyedve kuksolt, és festette a pöttyöket.

Remek, hogy ekkora céccóval helyrehozza a képet, mert aztán majd úgyis jól eltépik újra, ha úgy alakul, gondoltam. Megálltam a Celsiorral az iskola közelében, hogy felmérjem a helyzetet.

Förtelmes volt. Mindenki úgy csinált, mintha nem venné észre, de a legjobban az zavart, hogy az arra járó tanárokon sem látszott, hogy különösebben foglalkoztatná őket a dolog. Feltűnésmentesen kísértem a kocsival hazafelé a fiút, labdával dobálták a fejét meg beszólogattak, és amikor Tien nekik rohant volna, ketten fogták le, hogy egy harmadik hasba rúgja. Idősebbek lehettek, mert jóval nagyobbak voltak nála. Ekkora

fizikai túlerővel szemben hiába akart volna visszavágni. És még nem volt vége a lélekgyilkos játszadozásnak. Ügyelve arra, hogy a járókelőknek ne tűnjön fel semmi, elszedték az iskolatáskáját, és ezzel a felnőtteket is megszégyenítő taktikával odacsalták a folyópartra.

Nem kellett sokat várni, hogy a táska egész tartalma a földön kössön ki, majd onnan a füzeteket és egyébeket mind egy szálig behajigálják a folyóba. Azon nyertettek, hogy úszik a füzet a vízen. De Tien nem akarta, hogy sírni lássák, összeszorított fogakkal tartotta vissza a könnyeit. Talán arra jutott, hogy már úgymint hiába ellenkezne velük, vagy félt, hogy ha a víz közelébe merészkedik, még őt is behajítják, mindenesetre fogta az üres táskáját, és elment.

Biztos a szüleinek minden energiáját lekötötte, hogy idegenben próbáltak boldogulni.

Na, légy erős, kis külföldi, neked sem lesz könnyű életed, gondoltam, de a hátam közepére sem kívántam, hogy legközelebb a füzeteit hozza javítani. Az Egér azóta szinte fel sem nézett abból a fényképből. Dolgozni meg mikor fog?

Első körben odaálltam közvetlenül a nagy melák kölkök háta mögé, akik még mindig a hasukat fogták a röhögéstől.

– De jó, mutassátok csak meg nekem is, mi olyan vicces!

És ugye mit látott a három bamba képű, amint felnézett? Hát az én gyönyörű mosolyomat. Az arcom bal oldalán kard vágta sebhely. Egyből forró lett a lábuk alatt a talaj, de egyet nyakon csíptem.

– Azta, de izgalmas! Tolltartóúsztatás?

Haha... Próbáltak készségesen vigyorogni, mire én hirtelen komoly képet vágtam.

– Játszadozunk, játszadozunk?

Bólogattak.

– Mutatok én egy sokkal jobb játékot!

Egyenként hason taszítottam őket a lábammal. Szépen sorban seggre ültek a vízben. A tél közepén vállig vízben csücsülni biztos kellemes lehetett.

– Ki nem jöttök onnan, míg a legutolsó ceruzáig össze nem szedtek mindent, értve vagyok?

Rágyújtottam, hova siettem volna.

Vacogó fogakkal rakták a lábam elé a tolltartót és a füzeteket.

– Ez az összes?

Reszketve bólintottak, mire megint visszarúgtam mindhármat a folyóba.

– Még van, ami hiányzik!

– Ennyi volt csak.

– Én úgy érzem, van még.

Ezt megcsináltam velük még úgy kétszer, mire elbőgték magukat a hidegtől, ezért egy utolsó kör után úgy gondoltam, elég lesz. Ha jót cselekszel, kékebb az ég, és a dohányynak is jobb az íze.

* * *

Vanigucsi nagyot nyújtózott, amikor idáig ért az Egér történetében. A felüljáróról figyelték az állomás előtt hullámozó

embertömeget, amelynek nem akart vége szakadni. Szülők sétáltak a gyerekeikkel, kezükben tortásdobozt vittek, benne a karácsonyestére szánt édességgel.

Hiraszakának és Vanigucsinak lassan indulnia kellett, hogy odaérjenek, ahol az a bizonyos kép készült.

A gyorsétterem elé is kitettek egy asztalt, rajta valami karácsonyi specialitással, és az alkalmazottak piros mikulássapkában üdvözölték a vásárlókat. Valahonnan a „Jingle Bells” szólt. Várható volt, hogy az állomásépület falán is egy hatalmas, karácsonyfát formázó díszvilágítás kapcsol majd be.

– Mihez kezdett aztán a fiú tolltartójával, amit bedobtak a folyóba? Lemosta és visszaadta neki, vagy nem? – kérdezte Hiraszaka, mert izgatta a történet folytatása.

– Csupa iszap volt, nyúljon hozzá a halál, én otthagytam a fenébe. Lehet, hogy meglepő, de én eléggé tisztaságmániás vagyok.

Hiraszaka fanyarul elmosolyodott, majd arckifejezése újból elfogulatlaná vált.

Jelezte, hogy lassan indulniuk kellene, és elkezdte összeszedni a földről az iddogálásuknak köszönhetően szétszóródott szemetet.

– Hagyjad már, ezek úgyse látják! – mondta neki Vanigucsi.

– Hát, látni nem látják, de valahogy rossz érzés lenne otthagyni csak úgy – felelte Hiraszaka, és kidobta egy kukába, amit összeszedett.

Elkezdtek bandukolni az általános iskola felé.

Átvágtak a parkon, ahol gyerekzsivaj ütötte meg a fülüket. Csiripeltek, mint a verebek. Két óvónő, az idősebb kötényben, az újonc tréningruhában biztatta a futóverseny résztvevőit. A gyerekek lelkesen szaladtak. Vanigucsi akaratlanul is elvigyorodott, milyen torkaszakadtából hajrá-hajrázik az egyik óvónő. A gyerekek arca teljesen kipirult a futástól. Váltófutás lehetett, mert a végén a két óvónő is beállt, csak semmi henyélés. Az újonc vesztesre állt, a gyerekek egy emberként üvöltötték, hogy „Micsi-szenszei!”. Hiraszaka is megállt, és elgondolkodva nézte őket. Még akkor sem vette le róluk a szemét, amikor Vanigucsi már továbbment. Ennyire szereti a gyerekeket?

Na de egyébiránt, gondolta Vanigucsi. Milyen érzés lesz visszatérni a múltba, és meglátni saját magamat? Merthogy az a másik én az adott pillanatban még köszöni szépen, életben van.

Az általános iskola előtt várakoztak Hiraszakával, amikor megszólalt a tanítás végét jelző csengő. Épp megállapította, hogy manapság már bármilyen színe lehet egy iskolatáskának, van itt minden, narancssárga meg lila is, amikor kilépett az átlagnál egy árnyalatnyival sötétebb bőrű fiú: Tien. Naptárilag egy nappal jártak a folyónál történt események után, talán emiatt tekingetett annyira óvatosan körbe-körbe. Láthatóan csodálkozott, hogy senki nem piszkálja. Hát, azért egy kicsit biztos visszavettek, miután a nagy karácsonyi hidegben annyiszor berugdalták őket a vízbe. Lehet, hogy megfáztak, és otthon kuksolnak.

Biztosan tisztában voltak vele, hogy vaj van a fejükön, és rejtély, hogy magyarázták ki magukat, amiért télidőben úsztak egyet a folyóban, mindenesetre nem lett botrány az ügyből.

Tien menet közben folyamatosan nézegetett maga mögé, aztán hirtelen megtorpant. A kereszteződésnél ott álltak azok a felsőbb évesek.

– Na nézd, azok azok! Látszik a képükön, hogy mivel ütik el az idejüket – mutatott rájuk Vanigucsi, miközben Hiraszakának magyarázott. Egyikük bő ruhákat hordott és a világ urának képzelte magát, a másik kettő meg utánfutóként követte.

Elkapták a tekintetüket és összesúgtak, aztán fogták magukat, és se szó, se beszéd, továbbálltak. Tien egy helyben állva figyelte, hogy mi történik. Nem értette a helyzetet, de azért megkönnyebbült.

Ezzel nincs vége. Nem nehéz külföldinek lenni Japánban, ha csak simán élni akarsz. De megtanulni a nyelvet, magadévá tenni az adott helyzetnek megfelelő viselkedést, nem csupán felszínes barátságokat kötni valószínűleg már nagyon nem könnyű. A harc csak most kezdődik, kis idegen.

De ma még...

Semmi okod az aggodalomra, gondolta Vanigucsi.

Hiraszakával ketten Tien nyomába szegődtek. Miután meglátta a műhely épületét, egyre szaporábban szedte a lábát. Az ajtón már szinte úgy rohant be. Ott ugye éppen tavaly karácsony volt, a műhelyben minden a megszokott rendben folyt. Vanigucsit furcsa érzés fogta el. Ott volt az orra előtt saját

maga, még életben. Élt, és keresztbe tett lábbal, fennhéjázón ült egy széken. Egér szokás szerint szöszmötölt valamivel.

Odaszólt a múltbéli önmagának.

– Hé, te régi én, mondok én neked valamit...

A régi énje meg csak ült. Úgy tűnt, nem hallott semmit.

Hiraszaka rászólt:

– Sajnálom, de hiába tér vissza a múltba, senki nem láthatja. Így nem elegyedhet szóba senkivel, hogy megváltoztassa a sorsát. Ön itt kizárólag csak fényképezni tud.

Affene, fújt egyet, és karba tette a kezét.

– Tehát még azt sem mondhatom meg magamnak, hogy mostantól figyeljek, ki jön mögöttem, mi?

– Nem. A sors megváltoztatására irányuló cselekedetek a legnagyobb tabunak számítanak. Bár valójában nem is lehetségesek.

Mindeközben Tien szólalt meg:

– Jó napot kívánok! – mondta a furcsa akcentusával, mire az Egér felemelte a fejét. Az élő önmaga is épp arrafelé bámult. Az Egér egy fényképet tett az asztalra.

– Ez a fénykép el volt romolva. Én megjavítottam.

– Hű – érintette meg a képet óvatosan Tien. Ömleni kezdtek a könnyei. Az érzelem nem ismer országhatárokat.

– Ez a bácsi itt mikroszkóppal rakta össze. Színes festékkel javította. Utána pedig bevonta... Szóval rákent egy szert, amitől sima lett. – Vanigucsi az állával hátrabökött a mikroszkóp irányába, miközben Tiennek magyarázott, a fiú meg egyszerre sírt és nevetett.

Nem kellett extraárat fizetnie, a legolcsóbb díjat számolták fel neki. Tien a nagyját aprópénzzel fizette ki.

Vanigucsi oldalról végignézte a jelenetet, aztán odaszólt Hiraszakának:

– Te, Hiraszaka, add csak ide azt a Leicát!

Hiraszaka elővette a fénymérőt és megmérte a fényértékeket, olyan helyre állt, ahonnan mind beleférték, majd belenézett a Leica F-be. Valamit még nyomkodott rajta, aztán odanyújtotta neki.

Vanigucsi elvette a gépet, és belekukucskált a kis kerek ablakba. A téglalapban ott látta a sírva nevető Tient, a mindenkori önmagától hajszálnyit sem különböző Egeret, és saját magát.

Neki ugye olyan volt a képe, amilyen, az Egér olyan fejfel kuksolt ott, mint egy ázott veréb, Tien csatakos arcáról meg nem lehetett leolvasni, hogy most sír vagy nevet. Nem semmi látvány volt. De azért nem rossz ez így, gondolta.

Megnyomta a gombot, a gép csendesen kattant.

Tien nem győzött hálálkodni, mielőtt elment.

– Azért mondtad neki, hogy mára lesz kész, mert karácsonyi ajándéknak szántad? – kérdezte Vanigucsi. Az Egér nekiállt részletesen kifejteni, hogy melyik munkafolyamat meddig tart, mire ő nevetve leállította.

Tien máris visszajött.

Hozott valami furcsa ízű ételt, egy levélbe csomagolt, szögletes rizsgombócszerűséget.

Vanigucsi egyet pislogott, és mire kinyitotta a szemét, már vissza is értek a fényképészetbe.

– Ezzel megvolnánk – mondta Hiraszaka. – Felteszek egy kávé.

Mintha egy hosszú utazásról tértek volna vissza.

– Két kanál cukorral. És egy kis whiskyt is tegyél bele – kérte Vanigucsi.

Halkan hallotta a kávédaráló hangját. Kellemes illat szállt fel.

– Ezután néhány hónappal aztán engem meg jól leszúrtak hátulról – mondta Vanigucsi, mire a kávédaráló elhallgatott. – Annyira nem lepett meg, de nem tudom, ki volt. Biztos voltak páran, akik nem szíveltek. Pechemre amikor már majdnem beértem a boltba, egymásba botlottunk az Egérrel, aki munkába jött. Szívbajt kaphatott, amikor meglátott csuromvéresen.

Vanigucsi válogatni kezdte a képeket. Hiraszaka letette mellé az elkészült kávé, és szólt, hogy bemegy a sötétkamrába előhívni a képet.

– Megtekinti az előhívást? – kérdezte.

Vanigucsinak nem fűlött a foga hozzá, hogy kettesben legyen egy másik férfival egy koromsötét szobában.

– Nem én. Csináld csak. De aztán megadd ám a módját!

– Rendben. Bízva csak rám – mosolyodott el Hiraszaka.

Ahogy egyenként végignézte a negyvenhét évnyi képet, Vanigucsi elgondolkodott, mennyi minden történt vele életében. Azt hitte, hamar végezni fog, de el-elidőzött mindegyiknél, így meglehetősen sok időbe telt választania. Az első házassága és a

válás, a gyereke, akivel már nem szokott találkozni. A második házassága. A nap, amikor szabadult...

Vajon mennyi ideig merült el ebben?

Hiraszaka megdicsérte, amikor egy kötegben letette elé a kiválasztott negyvenhét képet.

– Én is elkészültem a képpel.

Hiraszaka olyan óvatos mozdulattal nyújtotta felé a fényképet, mintha egy újszülött csecsemőt bízna rá.

Vanigucsi ültében elvette, és jól megnézte. Na lássuk, mit tud ez az f/2.8-as Elmar vagy mi!

Fekete-fehér kép volt. Először elfintorodott, hogy na ne, színek nélkül mit ér az egész.

Amit látott, az térben volt, ez meg itt fényes és lapos. De jobban megnézve olyan volt, mintha kivágták és egy az egyben idehozták volna azt a jelenetet. Középen állt a sírva nevető Tien, és még az arcán legördülni készülő könnycsepp is tényleg nedvesnek látszott. Ő maga leghátul ült, de az ő arca, meg elől az Egér összetéveszthetetlen kis termetű alakja, és még a ruhák redői is, mind olyan harmonikusan illeszkedtek a képbe a lágy fekete-fehér megvilágításban, mint egy híres festmény elemei.

Hát, összefoglalva, ez egy jó kép lett.

– Na nézd, milyen jó képet csináltam, de hát aki tud, az tud.

– Igen – mosolyodott el Hiraszaka. – Már csak ez a kép hiányzott, hogy be tudjam fejezni a lámpást.

Ahogy visszakapta a képet, visszavonult a műhelybe.

Amíg Hiraszaka el nem készült a munkával, Vanigucsi jeget tett egy pohárba, kiszolgálta magát whiskyvel, ujjával

megkeverte, és csak ivott és ivott. Egyszer csak észrevett egy bekeretezett képet. Már épp ejnye-bejnyézni kezdett magában, hogy micsoda narcisztikus dolog ettől a Hiraszakától, hogy a saját képével dekorálja ki a szobát, amikor eszébe jutott a sztori, amit hallott tőle: hogy nincsenek emlékei, és egyetlen, ismeretlen eredetű fénykép volt csupán a kezében.

Szóval ez az a kép, gondolta Vanigucsi. Úgyis szeretem a nyomozós sorozatokat, majd én kitalálom, honnan van ez, hunyorgott a fotóra.

A háttérben egy erdő látszott, és Hiraszaka boldogan mosolygott.

Nemsokára Hiraszaka kijött, hogy behívja, mire Vanigucsi méltóságteljesen szigorú arccal kinyilatkoztatta, mire jutott.

– Itt a megelégedés ült ki az arcodra, hogy megvetted az egész hegyet. Te gazdaember voltál életedben, Hiraszaka-szan, *sítakegomba*-termesztéssel foglalkoztál.

– *Sítake...* gazdálkodtam volna?

– A képedre van írva, hogy szereted a *sítakét*. Ez a vigyor azután terült el a képeden, hogy valami finomat ettél.

Hiraszakán látszott, hogy azért nem győzték meg teljesen.

– De a lényeg, hogy jó ember voltál.

Egy darabig mindketten a képre meredtek.

– Elkészültem. Erre tessék! – tessékelte be Hiraszaka a szemközti fehér terembe. Vanigucsi keresztbe tette a lábát, karba fonta a kezét, és hátradőlt a fotelben. Pont kellemesen átmelegedett.

A hófehér szobában már fel volt kapcsolva a *szómató* fénye. A fehér padlón fénycsíkok húzódtak.

– Élvezze ki ezt a *szómatót*, amíg meg nem áll. Az jelzi majd, hogy ideje elindulni.

A belülről jövő fény miatt kicsit olyan volt, mintha maguk a képek világítottak volna.

– Nos, akkor elindítom! – mondta Hiraszaka, és megérintette a lámpást.

A *szómató* forogni kezdett. Hát, ezek szerint bármit is pakoljanak bele, mindenképpen szép, ha már így mozgásba lendült, gondolta Vanigucsi. Még ha egyesek olyan életet is éltek, aminek a végén valaki jól leszúrta őket.

– Kukába való egy élet volt!

Az egyévesen még kerekded képem lassan megnyúlik, ahogy két-, három-, négyéves leszek. Anyu akkoriban hagyott el minket... vajon ő még most is él? Ha igen, felismerte a saját fiát, amikor meglátta a halálhíremet a tévében? Egészen máshogy nézek már ki, mint akkor. Azok meg biztos tesznek rá, hogy előnyös képet közölnek-e le, vagy sem, szóval garantáltan valami hétpróbás bűnöző pofával tettem tiszteletemet országszerte a tévénezők előtt.

A döntések, amelyeket meghozott minden egyes alkalommal, amikor válaszúthoz ért az életében, végül ahhoz a vérben úszó utolsó naphoz vezettek, gondolta.

Figyelte a kilencéves kori képét. A mászóka legtetején meredt valahova a távolba.

Mi lett volna, ha akkoriban más utat választ az elágazásnál? Például ha egy bizonyos napon akár egyetlen döntés – hogy

behúz-e annak a tenyérbemászó tanerőnek, vagy nem húz be – egy kicsit is más lett volna?

Mondjuk, volt egy olyan érzése, hogy ha újrakezdhetné, akkor is behúzna neki. Talán még bele is rúgna kettőt-hármat pluszba. Vagyis nem talán, hanem egész biztosan. *Sőt, le is fejelnélek, te rohadék!*

Az életben nincsen „ha”, és nincsenek véletlenek. A jelenhez az általunk meghozott döntések vezetnek.

De... Ha véletlenül mégis...

– Ha legközelebb megszületek, használcikk-kereskedést nyitok, még ha nem is hangzik túl nagyratörő tervnek – mondta Vanigucsi, mire Hiraszaka szelíden mosolygott.

A homályos színfoltok fokozatosan körvonalazódtak. Fehér és fekete, elérkezett élete utolsó képe. Hogy az utolsón pont egy ványadt fickóval és egy síró kölökkel együtt szerepel, hát, kicsit talán lehangelő. De attól még miért ne, gondolta.

– Na csá! – morogta Vanigucsi.

Ahogy csökkent a sebesség, a fény felerősödött. Lehunyta a szemét, és a tudata elhomályosult, mintha álomba zuhanna.

A szómató megállt.

✱

A fény felerősödött, fehérsége betöltötte az egész helyiséget.

Vanigucsi alakja egyre halványult, mintha felolvadt volna az erős fényárban, és mire visszatért az eredeti állapot, már eltűnt a szobából.

Hiraszaka megint egyedül maradt ott. Vanigucsi *szómatója* előtt, csak egy kislámpa fénye mellett írta a jegyzőkönyvet. Az immár mozdulatlan lámpásnál elkalandoztak a gondolatai.

Vanigucsi *szómatója* különböző kék színekben játszó fénycsóvákat vetett a hófehér padlóra.

A Hiraszaka felé néző oldalon pont egy fekete-fehér fénykép látszott. Az a bizonyos utolsó, amelyiken Vanigucsi, az Egér és az a fiú szerepelt. Az Egérnek tényleg olyan arca volt, ahogy ott állt, hogy más szó nem is illett volna rá, csak az „egér”.

Egyszer majd, a távoli jövőben... De jó is lenne, ha egy szép napon megint nyithatnának egy használtcikk-kereskedést ők ketten, mélézött el rajta Hiraszaka magában.

Ahogy a zsebébe nyúlt, talált benne valamit. Egészen ki is ment a fejéből, de ez az a nasi volt, amit Vanigucsi rátukmált, és a zsebébe dugott. Jobban megnézve kiderült, hogy csokoládé, és a csomagolására ráírták, hogy „Áldott karácsonyt!”. Nevetnie kellett Vanigucsi fura jóindulatrohamán.

Visszatért a dokumentáláshoz. Az immár mozdulatlan *szómatónál* emlékezetébe idézte, amit Vanigucsi mesélt, és beírta a jegyzőkönyvbe. A szobában csak a körmölése hangja hallatszott, semmi más.

Arra gondolt, hogy nemsokára megérkezik majd Jama, a kézbesítő. Biztosan csuda vidáman, mint mindig. A lépései hangjából ítélve szinte szökdécselve. Olyan rég nem teáztak együtt, majd most megkínálja. Most valahogy olyan szívesen elbeszélgetne vele.

✱

Zuhanok, gondolta Vanigucsi.

Hirtelen arra eszmélt, hogy Koszaki ágyánál áll.

Mi a franc?

És amúgy miért éppen a Koszaki?

Ez most az, amikor a hulla megjelenik valakinek álmában? Mindenesetre micsoda mocskok van itt, kéne néha takarítani azért, gondolta. Ez tuti nem rakja el reggelente ezt a futont, ősidők óta lehet elől beágyazatlanul, és körülötte üres instantrámenes poharak meg az éjjel-nappaliban kapható ócska mangák tornyosulnak. Koszaki félig nyitott szájjal, kezét-lábát széttárva hevert.

Vanigucsi se szó, se beszéd, jól belerúgott. A lábujjain rendesen megérezte. Pompás.

– Kejjél fel, Koszaki!

– Mi-i? Vanigucsi-szan, a kórház... Ne jöjjön nekem kísérteni, *namu-amida-bucu!* Légy buddha! Gonosz lelkek, haza! A Mennyországhoz arra tessék! – mutatott az előszoba felé.

– Még hogy gonosz lélek, majd én megmutatom!

Ahogy a hasára taposott, a talpán is érezte. Úgy belejött, hogy dalra fakadt, és összevissza taposta, mint egy szteppados edzésen.

– Valamit mondani akartam neked.

Koszaki gyötrelmesen fújtatott a cipője alatt.

– Ezután is gondoskods az Egérről a műhelyben, kispám, eszedbe nem jut valami hülyeségért kirúgni, mert különben

mindennap eljövök hozzád kísérteni, megértetted?

Odahajolt az arcához, mire Koszaki vinnyogó hangot hallatott és menekülni próbált.

– Megértettem, megértettem! Rendes leszek!

Hogy meggyőzőbb legyen, Vanigucsi kiforgatta a szemét, és a kezét is csuklóból lefelé lógatta, amolyan kísértetmódra.

– Ne akard megtudni, milyen, ha megharagszom... Kinyitod a rizsfőzőt és *huhú*, a zuhanyrózsából is *huhuhú*...

– Megértettem!

Koszaki összegömbölyödve bebújt a paplan alá.

Vanigucsi legközelebb arra eszmélt, hogy az Androméda használtcikk-kereskedés előtt áll.

A *Megjavítom* tábla is épségben megvolt még.

Belépve látta, hogy a műhelyasztalt elképesztően bonyolult egyenletek meg ábrák lepték el. A mindig milliméteres pontossággal rendben tartott helyiségben most kissé káosz uralkodott. Ennyire belemélyedt volna valami javításba?

Az Egér, mint mindig, amikor nagyon sok a dolga, a műhely padlóján felszabadított helyre terített egy vékony matracot, és azon aludt mereven kiegyenesedve, mint egy farönk.

– Egér, Egér! – óvatosan rázogatva keltegette, mire az Egér felébredt. Beteg vajon? Beesett volt az arca, és valahogy olyan kimerültnek tűnt. Ettől csak még egérszerűbb lett. Az Egér egyből fel is kelt. Ő is felállt.

– Jó reggelt kívánok!

Körülnézett, és láthatóan elcsodálkozott, hogy még sötét van.

– Maga el volt romolva...

Vanigucsi várta, hogy jön a szokásos folytatás, de hiába, mert az „Én megjavítottam” rész nem következett. Hogyhogy? – furcsállta.

– Bocsánat.

Jobban már nem is csodálkozhatott volna, hogy bocsánatkérés hagyta el az Egér száját, éppen itt, és éppen most. Az Egér, aki ha a fene fenét eszik, sem kért elnézést semmiért, hiába próbálták rávenni, most bocsánatot kért.

– Nana, te Egér, beléd meg mi ütött? Bevettél valamit? – Olyan vicces volt a helyzet, hogy nevetnie kellett.

Az Egér komoly tekintettel meredt rá.

– Maga elromlott. Én nem tudtam megjavítani.

Vigyázzállásban állva folytatta:

– Mindennap kerestem információt. De nem tudtam megjavítani.

Majd hosszabb hallgatás után újra megszólalt:

– Meg akartam.

* * *

A párás melegben képtelenség volt aludni. Koszaki felpattant. Micsoda álmom... Tegnap odaállt a párnája mellé az elpatkolt Vanigucsi, és jól megtaposta azzal, hogy ezután is gondoskodik az Egérről, mert ha ki meri rúgni, mindennap eljön hozzá kísértetni. Ébredés után is fájt minden porcikája, és a megtaposott hasa halványan belilult. Nem teketóriázott, felkapta a pénztárcáját, és elrohant az éjjel-nappaliba sóért.

Rákérdezett, hogy nincs-e nagy kiszerezésben, de épp kifogyott, és csak kis üvegcsékben volt. Abból feltankolt vagy ötöt. Igaz, hogy fokhagymás ízesítésű, de a só az só, gondolta.

Amikor bent elmesélte, hogy a halott Vanigucsi odaállt a párnája mellé, kiröhögték, hogy ne beszéljen már ekkora baromságokat, pedig tényleg így volt. Mindig magánál hordott egy üveg sót, és úgy tervezte, hogy majd azzal tessékeli vissza volt főnökét a pokolba, ha esetleg megint előjönne.

A műhelyben ott volt az a kretén csávó, az „Egér”. A fickó a főnök halála után is ugyanúgy folyton ott pepecselt a műhelyben. A fene érti az ürgét, gondolta Koszaki.

Nem tudni, milyen szóbeszéd járta az Androméda használtcikk-kereskedésről, de a kuncsaftok száma nem csökkent, mindennap jöttek páran.

Úgy tűnt, az Egér a múltkori hörcsögöt bütyköli.

– Mit akarsz azzal a hörcsöggel? Turbót szerelsz rá?

Az Egér egy szó nélkül elkezdte kivenni az elemeket. Aztán tenyerébe fogta a hörcsögöt, és kiment. Koszaki szokatlannak találta a viselkedését, hát utánament.

Az Egér határozott léptekkel elment a töltésig, és óvatosan letette a földre a hörcsögöt. Kitépte a füvet, és egy lehullott faággal ásni kezdett. A föld kemény volt, és az elején nem is nagyon haladt vele, de aztán lassan felengedett.

Koszaki is talált egy törött cserépdarabot, és segített ásni.

Amikor készen lettek a temetéssel, spontán imára állt a kezük.

Földszag terjengett körülöttük, és száraz szél borzolta a füvet. Egy futó könnyed léptekkel vágott át mellettük. Koszaki felnézve látta, hogy egy repülő felhőcsíkot húzott a kék égre. Észrevette, hogy az Egér is ugyanúgy az eget nézi.

Le sem vették a szemüket az égről addig, amíg a csík fel nem oldódott az ég kékjében.

3

MICURU ÉS A LEGUTOLSÓ KÉP

Lépések hangja közeledett. Zenei kifejezéssel finom, pattogó ritmusban – már ebből ki lehetett hallani az illető jókedvét. Vidáman kopogtattak: *kipp-koppo-kopp-kopp*.

– Kézbesítés, Hiraszaka-szan! – szólt a megszokott hang.

Ahogy ajtót nyitott, az járt Hiraszaka fejében, hogy Jama soha nem fog ki a jókedvéből, pedig minden áldott alkalommal ugyanezt ismételtetik.

Jama állt az ajtó előtt, hátrafelé fordított sapkában. Kivételesen nem volt nála kezikocsi.

– Tessék, a mai látogató anyaga – mondta, és fél kézzel átnyújtott egy borítékot.

Anélkül is el tudta hozni a mostani képeket, hogy kocsira kellett volna raknia, gondolta Hiraszaka. Lehet, hogy gyerekről van szó.

Hiraszaka már alá is írta volna, hogy átvette.

– Vannak ugyan képek, de most nincs velük dolga. Köszönjük szépen. Maguk teázgassanak csak odabent nyugodtan. Várják ki, míg vége nem lesz.

Ez igencsak meglepő volt. Hiraszakának eszébe jutott, hogy jó, tényleg, korábban is történt már ilyen. Elég ritkán, de előfordul, hogy valaki újraéled.

– Vagy úgy. Akkor jó. Ebből a darabszámból ítélve még csak gyerek lehet, örömmel hallom, hogy újra fog éledni.

Nem kerülte el a figyelmét, hogy Jama arcáról eltűntek a színek.

– Mutassa csak a dossziét! – szólt rá Hiraszaka.

Igaz is, Jama, aki mindig viccelődve mutatta neki a dossziét, most a hóna alatt szorongatta, és nem akarta kinyitni. Hiába kérte, hogy mutassa meg, csak állt ott lecövekelve. Ilyen még soha nem fordult elő.

– Mutassa meg!

– Ez a gyerek sok kínszenvedés után kétszer hal meg. Nem fogja túlélni. Szerintem jobb, ha nem ismeri a részleteket. Maga csak teázgasson el itt nyugodtan...

– Mutassa! – dörrent rá.

A dossziéra, amit Jama végre elővett, piros jelzőt ragasztottak. A piros cédula figyelmeztetés volt, hogy a halál gyilkosság vagy öngyilkosság, tehát emberkéz által következett be. Jama folyamatosan győzködte még azalatt is, miközben az anyagot olvasta.

– Nézze, Hiraszaka-szan. Itt most maga semmit sem tehet. Nekünk szigorúan tilos beleavatkoznunk a sorsok alakulásába, súlyos vétség lenne, de egyébként is, ami már eldőlt, azon egy kalauz nem tud változtatni, még ha a feje tetejére áll is.

– Ezzel én pontosan tisztában vagyok.

– Főzzön neki valami finom teát! – hagyta meg Jama, és elment.

Egyszer csak megérezte, hogy már nincs egyedül, és valóban ott feküdt a gyerek a kanapén. Ő volt a következő látogató.

Még nagyon kicsi volt. A haja tüskésen meredezett, mintha durván lenyírták volna az egésztestet. Rémisztően sovány volt, szemét összeszorította, mint aki rosszat álmodik. Ócska

polárpulóvert viselt, alatta pedig egy szuperhősös pólót. Vékonyka lába fekete rövidnadrágból kandikált ki. Még mélyen aludt.

Hiraszaka vigyázva, hogy ne csapjon zajt, elővette a borítékból a fotográfiákat, és óvatosan szétterítette a fogadópulton.

A keze megállt a mozdulat közben. Maga sem tudta, mennyi ideig állt ott dermedten. Aztán fogta, ólmos mozdulatokkal visszatette az egészet a borítékba, és megnézte az alvó gyereket.

Lehet, hogy hirtelen megérezte a jelenlétét, mert rémülten kinyitotta a szemét.

Szaporán pislogott. Találkozott a tekintetük.

– Köszöntelek minálunk, Jamada-szan.

Látszott, hogy tart tőle. Rettegve takarta el az arcát a karjával, és behúzódott a kanapé sarkába.

– Szia, Jamada-szan. Már vártalak! Mióta eldőlt, hogy jössz.

Szemében félelem tükröződött, és meg sem moccant.

– Micuru...-szan. Micuru-csan! – próbálkozott az utónevével, és az utóbbi megszólításra már alig észrevehetően ugyan, de bólintott a kislány.

– Mit szeretsz, Micuru-csan? Adhatok tortát, és van mindenféle üdítő. Én fotográfus vagyok. Na, gyere át ebbe a szobába! Gyere be!

Micuru összerezzen. Megrázta a fejét. Szegény, gondolta Hiraszaka, nagyon meg lehet ijedve, hogy egyszer csak itt ébredt egyedül a fényképészetben. Viszont így nem jutnak egyről a kettőre, ezért úgy döntött, elmondja az igazságot.

– Micuru-csan. Az a helyzet, hogy meghaltál, és most elmész a mennyországba.

Micuru kissé elpirult.

– Tudod, ez a fényképezés itt egy amolyan köztes állomás. Mindenki idejön, aki meghalt. Most már nincs semmi baj. Én azért vagyok itt, hogy mindent megmutassak.

– Meghaltam? – kérdezte elhaló hangon. Lehajtotta a fejét, és a kezét bámulta.

– Igen, sajnós meg.

Micuru nem nézett fel.

– Még van egy kis időnk. Gyere el velem valahova játszani!

Micuru nemet intett a fejével.

– Menjünk el egy parkba, és együnk csokit! Hintázhatunk, labdázhatunk, süthetünk krumplit... Biztos jó lesz!

Micuru a csokoládé hallatán mutatott némi reakciót.

– Szereted a fagyit?

Mintha elbizonytalanodott volna, jobbra-balra mozgott a tekintete.

– Nincs mitől félned. Nekem az a munkám, hogy mindenkit útba igazítsak, aki eljön hozzám. Képzeld, még időutazást is tehetünk! Fényképezőgéppel a kezünkben!

Ahogy kinyitotta előtte a géptár ajtaját, Micuru kissé bizonytalanul ugyan, de beleegyezően bólintott.

– Menjünk együtt! Jó lesz, meglátod! Viszek fényképezőgépet, jó? Várj csak egy kicsit!

Kihozott egy fényképezőgépet a raktárból. Az egyik bőbeszédű látogató ajánlotta ittjártakor, ő pedig ezt ismerte ki

eddig a legjobban.

– Ezt úgy hívják, hogy Nikon F3. Nagyon jó kis masina.

Micurut a legkevésbé sem érdekelte, milyen gépről van szó, mert rögtön másfelé nézett.

– Na, akkor induljunk! Állj ide mellém!

Micuru tisztes távolságban tőle odaállt az ajtó elé.

Hiraszaka a kislány utolsó képe alapján a március tizenhatodikai dátumot választotta.

***

Valahogy furcsa érzés volt állni. Hiraszaka és Micuru egy kétsávos, lejtős hegyi úton találták magukat. Még félhomály volt, a fák között látszott, hogy még éppen csak világosodni kezdett a hegyek mögött. Micurut meglephette a hirtelen helyváltoztatásuk, mert a válla remegni kezdett, és már el is iszkolt volna lefelé a lejtőn.

– Semmi baj. Ne aggódj. Elindulunk lefelé erről a hegyről, ott lesz egy buszmegálló, ahol buszra szállunk, jó? Megyünk, keresünk egy helyet, ahol jól lehet játszani.

Micuru messze lemaradt Hiraszaka háta mögött, úgy vonszolta magát utána. Ez a hely közel volt a házukhoz, úgyhogy nem először járhatott itt és elvileg ismernie kellett ezt az utat, de mégis tanácstalannak tűnt. Valószínűleg kétségei voltak, hogy jó ötlet-e követni Hiraszakát, de aztán arra juthatott, hogy mást úgyse tehet.

Ráérősen ballagtak lefelé a védőkorláttal ellátott úton, és egyszer csak szántóföldekhez értek, amelyek között elszórtan már lakóházak is voltak. Már látszott a buszmegálló. Olyan volt,

mint egy kis kunyhó, fából hevenyészett tetőt is eszkábáltak rá, hogy megvédjen az esőtől. Még egy fapadot is tettek bele. A falára kifüggesztett menetrend szerint óránként csak kétszer járt a busz. Hiraszaka és Micuru leültek a pad két végére.

Milyen madár lehet ez? A hangja messzire hallatszott a hajnali levegőben.

Jött egy egyetemista, baseballklubos lehetett, mert hatalmas táskát cipelt, és leült a pad közepére. Nem volt túl friss, egyfolytában ásítózott.

Aztán megjött a busz, mind fölszálltak. Micuru leghátul választott magának helyet.

Hiraszaka elgondolkodva zötykölődött. Hogy vidéken milyen hosszú az út két megálló között! Közben felszállt egy család. A kisfiú az apukája ölébe ült, és nagyon élvezte. Az anyuka csomagjából kilátszott a pikniktakaró, a kulacsok és az uzsonnásdobozok zacskója. Hatalmas fényképezőgépet cipelt, talán közös képet akar majd készíteni.

Ahogy haladtak tovább, egyre szélesedett a látóhatár. Amikor Hiraszaka meghallotta, hogy bemondják a Központi Park megállót, intett a hátsó ülésen ülő Micurunak. A család után ők is leszálltak.

Az évnek abban a kellemes időszakában jártak, amikor már nincs messze a tél vége, közeleg a tavasz, és melegen sütnék a napsugarak.

– Nézd csak, Micuru-csan, ott egy éjjel-nappali. Megveszek bármit, amit kérsz.

A kislány arca nem nagyon árulkodott érzelmekről, de a szeme felcsillant.

Ahogy beléptek a boltba, Micuru ide-oda kapkodta a tekintetét a polcok között. Meglepődve felkiáltott, amikor észrevette, hogy a vásárlók átsétálnak rajta.

– Most az emberek nem látnak minket, és nem is hallanak, senki sem. Szóval ne félj semmitől.

Micuru hozzáért a saját hasához, hogy bizonyosságot szerezzen.

– Biztos hallottál már az áldozati ételekről. Tudod, amikor gyümölcsöt vagy más ételt adnak valakinek, aki nem ember. Képzeld, azokat rendesen meg tudjuk enni. Na, mutass rá valamire, amit megkívántál!

Kezdetben visszafogta magát, de amikor Hiraszaka mondta neki, hogy a pénzzel nem kell törődnie, annyit vásárolhat, amennyit csak akar, belemelegedett a mutogatásba. A férfi mindig összpontosított, és egyenként megfogott, majd óvatosan elvett egy zacskó pattogatott kukoricát, pillecukrot, meg a jó ég tudja, még mit. Micuru elcsodálkozott, hogy megkettőződnek a dolgok, olyan volt, mint egy bűvészmutatvány.

Mivel Hiraszaka tudta, hogy Micuru azt figyeli, mi lesz a fizetéssel, ezért a miheztartás végett közölte, hogy majd ő fizet, és szólt a kasszásnak, aki persze nem látta őt, hogy „Ezeket kérnénk. Tessék, a pénz”, és eljátszotta, mintha tényleg fizetne.

A parkban első dolguk volt megenni az édességeket. Micuru meglehetősen éhes lehetett, mert nagyon sokat evett.

A parkban sokféle mászóka volt, és rengeteg gyerek játszott ott a szüleivel.

Micuru nem igazán tudta, mit kezdjen magával. Hiraszaka játszani hívta. Felültette a hintára, és óvatosan lökte hátulról. A görgős csúszdán együtt csúszott le vele. A kislány felkiáltott, amikor felgyorsultak. Volt egy tó is, elhívta követ dobálni. Micuru egyre jobban élvezte a dolgot, később már egyedül játszogatott. Hiraszaka követte a tekintetével, miközben átugrált a tó túlsópartjára a lépőköveken, vagy nyújtott karral csimpaszkodott a gyűrűn...

Kiderült, hogy a hegyi út végén van fönt egy kilátó, elhívta hát oda.

– Micuru, gyere, menjünk fel a kilátóba!

Az volt kiírva, hogy körülbelül húsz perc gyalog, Hiraszaka úgy saccolta, ezt pont megjárják még.

Egy falevelekkel borított kőlépcső vezetett az erdőn át felfelé.

Ahogy haladtak, fokozatosan elhalkult a park zsivaja, nemsokára már csak az avarban taposó lépteik neszezték. A levegő tiszta volt.

Egy teljesen kopasz fán gömb alakban csoportosuló leveleket vett észre.

– Nézd csak, Micuru-csan! Ez a fagyöngy. Egy teljesen más fa, mint amin rajta van.

Micuru felnézett.

Lépcsőfokról lépcsőfokra lépegettek felfelé. Hamar fel is értek a kilátóba. Nem volt benne biztos, hogy a kislány figyel, de azért mesélt neki mindenfélét.

– Ennek a fényképezőgépnek a lencséje egy GN Nikkor nevű objektív, de látod, milyen kis vékony, így egy hegyi kiránduláskor sem zavaró.

Amikor megmutatta Micurunak a lencsét, a kislány egy pillanatra odanézett.

– Látod, így! – mutatta neki, vállán keresztbe vetve a pántot.
– Kipróbálsz te is? Beállítom neked, akkor nem kell az élességgel foglalkoznod, csak beleilleszted az ablakba, amit le szeretnél fényképezni, és már kattinthatsz is!

Beállította neki úgy, hogy bárhová könnyen fókuszáljon.

– Tessék! – nyújtotta oda, és Micurunak láthatóan megjött a kedve, hogy belekukucskáljon. Hiraszaka a nyakába akasztotta a gépet. A gyerek kezében hirtelen hatalmasnak tűnt. Ide-oda nézegetett a kamerán keresztül. Hiraszaka megmutatta neki az exponológombot, és hogy hogyan kell felhúzni, mire először félénken, aztán egyre nagyobb élvezettel sütögette mindenfelé.

Hiraszaka levágta az utat, így hamarabb felért a kilátóhoz, és látta, hogy Micuru a lépcsőn felfelé jövet őt fényképezi lentről. Meglengette a karját felé.

– Mindjárt felérsz! Jól kísértáltuk magunkat!

A kilátón már volt egy család. A kislány hangosan kiabált valamit.

– Tanár!

Fél kezét egy kerek kövön tartotta.

Utána egy fiú, valószínűleg a bátyja, szintén fél kezével a kerek követ érintve kiabálta, hogy „Űrhajós!”. Aztán azt is, hogy „NASA-alkalmazott!”.

Vigyorgott, amikor a húga szólt, hogy kettőt nem szabad.

– Remélem, sikerül. Ha nem felejtitek el a házi feladatot és rendesen tanultok, szerintem menni fog – simogatta meg az anyukájuk a fejüket.

– NASA-alkalmazott? Hát, azért meg kell ám dolgozni! – nevetett az apukájuk is, miközben fényképezte őket.

Mivel jó volt a kilátás, egymást fényképezgették. Ha látható lenne, lefényképezhetné őket, hogy mind rajta legyenek, gondolta Hiraszaka, de sajnos őt most nem látja senki.

Ahogy a család elindult lefelé, hirtelen elcsendesedett a környék.

A fényes, kerek kő, amit eddig a gyerekek és a szülők körbeálltak, olyan nagy volt, mint egy összekuporodott felnőtt.

Közelebbről szemügyre véve egy táblát találtak, a felirata szerint teljesül a kívánságuk, ha visszhangzik, amikor a fél kezüket a kőre téve kiabálnak. Szóval ezért kiabálták azok a gyerekek, hogy mik szeretnének lenni, ha nagyok lesznek, gondolta Hiraszaka. Jó sokan fogdoshatták, mert a kő egy tenyérszerű helyen fényesebb volt, mint a többi részén. Mennyi álmod kiálthattak már itt világgá!

– Micuru-csan, nézd csak ezt a követ! Ha itt elkiáltod magad, mi szeretnél lenni, és visszatér a hang, teljesül a kívánságod!

Micuru lehajtott fejjel a földet bámulta. Egy ideig nem szólt egy szót sem.

– Nem kell – rázta a fejét. – Úgyis hiába – morogta maga elé, aztán egyenesen Hiraszaka szemébe nézett. – És te?

– Hogy én?

Bólintott.

Szóval hogy ő mi szeretett volna lenni?

– Hát, hogy mi is szerettem volna lenni... – Hiraszaka beszéd közben törte a fejét a válaszon. Valami olyan kéne, ami menő és pedagógiailag helyes. De minden, ami felmerült benne, hamisnak hangzott, ezért nem állhatott elő velük.

Hogy mi szeretett volna lenni?

Hogy mit szeretett volna csinálni?

Végig azt kereste.

– Eddig őszintén szólva fogalmam sem volt. És akkor sem tudtam, amikor ide kerültem.

Egy darabig némán nézték a tájat.

– De azt hiszem, végre rájöttem. Hogy mit kell tennem. Nekem is van már dolgom – mondta, és megfogta a követ. Tényleg olyan sima volt a kő, olyan érdekes tapintású, hogy az ember nem szívesen engedte el. Amikor valaki megérinti ezt a követ, biztos bizakodik a jövőben.

Hiraszaka imádkozott. De kiabálni azért nem kezdett.

A kilátóból jól be lehetett látni a környéket. A parkban időző emberek egészen aprónak tűntek, a gyerekek ruhái és a mászóókák mind vibrálóan színesek voltak, így az egész egy tarkabarka makettra emlékeztetett. Voltak, akik rohangáltak, talán fogócskáztak. Mások ugróköteleztek. Nem tudott betelni a látvánnyal.

Micuru a fényképezőgép keresőjén át szemlélte ugyanezt. Aggodalmasan pislogott néha Hiraszaka felé, ezért odaszólt

neki, hogy „Csak nyugodtan! Annyit csinálsz, amennyit csak szeretnél!”, mire a kislány felbátorodott.

Kellemesen fújt a szél.

Hiraszaka szócsövet formázott a kezével.

– Nézd csak! Remélem, menni fog... – mondta.

Micuru kíváncsian figyelte, hogy mit fog csinálni.

Hatalmasat kiáltott.

– Ááá!

Micuru nagyon csodálkozott.

Halkabban visszaverődött a hang: „Ááá!” Többször is.

– Ez a visszhang. Próbáld ki te is, Micuru-csan!

Először csak halk hang jött ki a torkán.

– Jobb érzés, ha hasból indítod a hangot. Próbáld csak meg!

Micuru kiáltása egyre hangosabbá vált.

– Hangosabban!

– Ááá!

A kislány kiáltása ezúttal visszaverődött.

Közben élvezni kezdte, hogy kiabál, és halványan elmosolyodott.

– Érzed, ahogy üvöltéskor a hangoddal együtt a félelem meg a többi rossz érzés is elszáll? Így!

Hiraszaka is kiáltott.

– Ááá!

Micuru próbálta utánacsinálni.

– Hangosabban, Micuru-csan! Kiabálj! Üvölts!

Torkaszakadtából üvöltött. Micuru homlokán verejték gyöngyözött. Zavartan felnevetett. Hiraszaka most látta először

nevetni.

Micuru mohón letépte az ezüstpapírt a magukkal hozott csokoládéről, és egyből befalta.

– Még a végén kilyukad a fogad!

– Sebaj.

Mire elindultak lefelé a kilátótól, már a kislány is sokkal fesztelenebb volt, és egy kicsit beszélgetni is lehetett vele.

A fák mögött már látszottak a parkban játszadozó gyerekek.

Egy helyütt sok falevél gyűlt föl egy fa tövében, és Hiraszaka beletúrt a cipője orrával.

– Micuru-csan! Hozz nekem minél több lehullott levelet. Az előbb vettünk a boltban batátát, süssük meg itt héjában, és együk meg!

Micuru boldogan szaladt leveleket szedegetni. Egybehordták egy nagy kupacba.

Megmosták a batátát, és szorosan becsavarták alufóliába.

– Ne lógjon ki sehol, mert megég.

Micuru is betekert egyet, és betette a levelek közé. Kíváncsi arccal állt a kupac előtt, hogy vajon mivel fogják meggyújtani.

– Én nem dohányzom, ezért nincs nálunk semmi, amivel lángra lobbanthatnánk, igaz? – mondta, mire a kislány arcán csalódottság tükröződött. – De aggodalomra semmi ok. Tudok egy módszert, amivel meggyújthatjuk.

Hiraszaka lecsavarta az objektívet a fényképezőgépről. Kinyitotta a zárszerkezetet, és a földre vetítette a lencse fénykörét.

– Igyekezz egy megfeketedett levelet találni. Minél feketébb, annál jobb!

Micuru szófogadóan kikeresett egy elfeketült levelet.

– Tedd le a földre. És most csak figyelj!

A lencse segítségével a földre tett levélre gyűjtötte a fényt. Amikor a fénykör kis ponttá alakult, a levél füstölni kezdett.

– Hűűű!

– Egy ilyen lencsével gyufa nélkül is gyújthatsz tüzet. Amikor nincs lencséd, nejlonzacskóba töltött víz is megteszi.

Hiraszaka egy ággal lerajzolta a nejlonzacskót a földre, és röviden felvázolta, hogyan gyűjti össze a fényt.

– Ez komoly?

– Működik. Ugyanúgy összegyűjti a fényt. Tessék, próbáld ki ezt!

Micuru kezébe adta a lencsét, és megismételtette vele, amit csinált.

A levél füstölögni kezdett.

– Tényleg sikerült!

– Így kell begyűjteni a fényt. A fekete dolgok jól égnék. Ezt jegyezd meg, még jól jöhet. A frissen éledt tűz még gyenge, de nézd csak!

Hiraszaka beletúrt a zsebébe.

– Ezek a szöszök a zsebünkben nagyon könnyen meggyulladnak. Közelítsük csak a füsthez!

Amint odatette a szösz, egy csapásra felerősödött a füst.

– Így szépen fokozatosan felszítjuk a tüzet. Amikor már ennyire erősen ég, már lehet fújni és legyezgetni is. Még erősebb

lesz, és még jobban ég.

A levelek lángra kaptak, és kisvártatva már az egész kupac égett. Micuru közelebb hajolt, hogy megfújja, amitől egy jó nagy adag füstöt nyelt. Rájött a köhögés.

– Jól vagy, Micuru-csan? Nem tesz jót az egészségnek, ha füstöt lélegzel be, ezért igyekezz nem beszívni. Ha teszem azt, például tűz ütne ki nálatok, nedves ronggyal érdemes eltakarni a szádat. Ezt mindenképpen véd az eszedbe!

– Jó – felelte engedelmesen.

Szépen égett a tábortűzük. Hiraszaka közvetlenül Micuru mellett ülve, némán figyelte a tűz változó alakját.

Kivárta, hogy nagyjából megsüljenek a batáták, és egy ággal megpiszkálta a kupacot. Keresett egy nagyobbacskát, megszúrta, a közepe is puha volt.

– Na, akkor együnk!

Fóliástul kettétörte, elfelezte Micuruval, és mivel forró volt, fújdogálva ette, de érezte az erőteljes, édes ízét.

– Hű de finom. Tényleg nagyon jó! – jegyezte meg Micuru.

Le akarhatta fényképezni az ételt, mert felvette a gépet maga mellől.

– Ha túl közelről próbálsz, homályos lesz, úgyhogy legalább ennyire távolodj el tőle! – tárta szét a karját Hiraszaka, hogy megmutassa.

Micuru hátralépett hármat, és lefényképezte a batátát a faleveleken. Aztán Hiraszaka felé fordította a kamerát. Kissé félszegen mosolygott.

– Téged is lefényképezhetlek?

– Természetesen – mosolygott rá vissza Hiraszaka. Kattintás.
– Ha megettük, mehetünk? Később előhívom a képeket, amiket az előbb csináltál. Majd megnézzük együtt – mondta.

– Jó! – felelte boldogan Micuru.

Felé nyújtotta a kezét, de a kislány persze habozni látszott.

– Ja, jól van – nevetett Hiraszaka, és elindult. Micuru odajött, és félénken megfogta a kezét.

Egyetlen lépés után már a stúdióban termettek. Micuru még mindig fogta a kezét, és meglepetten pislogott körbe.

– Na, akkor nézzük meg a képeket!

Visszatekerte a filmet, és kinyitotta a gép hátsó fedelét. Kivette a tekercset, és megmutatta Micurunak.

– Ebben vannak benne a fényképek? – kérdezte a kislány.

– Ezt így önmagában nem lehet megnézni, vegyszerek kellenek hozzá, hogy láthassuk – magyarázta. – Ebbe az edénybe beletesszük a filmet, ráöntünk egy szert, és úgy hívjuk elő.

Amikor megmutatta a rozsdamentes, henger alakú filmhívó tankot és a szintén rozsdamentes orsót, amire feltekerik a filmet, Micuru is elkezdett kicsit érdeklődni.

Hiraszaka elsötétítette a sötétkamrát, átcsévelte a filmet az orsóra, és betette a henger alakú tankba. Felkapcsolta a lámpát, mire Micuru nagyokat pislogott. A filmhívó tank egy kicsit túlméretezettnek tűnt a kislány kezéhez képest.

Vegyszert töltött a tankba, a kislánynak pedig nagyon tetszett, hogy felváltva kell forgatni, majd pihentetni, és boldogan várta a következő utasítást.

– Akkor most forgasd tíz másodpercig. Jó, most elég...

Miután jól lemosták vízzel, és kihúzták a filmet az orsóból, már rendszeren, téglalapokban látszottak a negatív formák. Micuru lelkesen kiáltott fel:

– Hű, tényleg rajta van!

Pihentek egy kicsit, amíg száradt a film.

– Ezzel még nincs ám vége. Még egy nagy papírra exponáljuk, hogy papírkép legyen belőle.

– Exponáljuk?

– Hát, tulajdonképpen rányomtatjuk. De előbb ki kell választanod, melyiket nagyítsuk ki ezek közül. Melyiket szeretnéd?

Micuru kicsit zavarban volt, amikor rámutatott a közelképre, amelyiken Hiraszaka épp édesburgonyát evett.

– Most akkor kinagyítjuk. Elsötétítem a szobát – szólta, és a sötétkamra világítását narancssárga biztonsági fényre változtatta. A fekete-fehér film nagyításakor lehet látni a munkafolyamatot.

Amikor átvilágította a negatívot, Micuru örömmel látta, hogy látszik a kép.

Hiraszaka a narancssárga fényben elővett egy fotópapírt.

– Most rávillantok erre a papírra, figyeld csak!

Micuru feszülten figyelt, amikor felvillant a fény.

Csak egy pillanatig tartott, amíg a fény keresztülhatolt a filmen. A papír viszont ugyanolyan fehér maradt, mint volt.

– Dehát most sincs rajta semmi.

Micuru szemében továbbra is csak egy sima fehér lap maradt.

– Mert ezt most... – tette bele Hiraszaka a fotópapírt a hívófolyadékba. – Na ezt nézd meg, Micuru-csan!

Néhány másodperc múlva előtűnt a kép, és ez teljesen lenyűgözte Micurut.

– A semmiből jött elő a fénykép!

– Ugye milyen érdekes?

Az, bólintott a kislány.

A végén, amikor a vizestálba tette a papírt, Hiraszaka tekintete találkozott a vízen keresztül a képmásáéval.

A batáta pont lemaradt a képről, mert túllógott a kereten, de rajta volt a gőzgomolyag, ami felszállt belőle, és amögött látszódott a saját mosolygó arca. A szeme sarkában ráncok gyűltek, ahogy szívből örvendezett az ínycsiklandó étel láttán. Meglepte a saját arckifejezése. A háttérben álló fák leveleit egyenként kiemelte a fény, ahogy rájuk vetült. Egy kellemesen nyugodt pihenőnap délutánja az erdőben – és mintha a fotópapíron is ugyanúgy telt volna az idő.

– Nagyon jó képet csináltál, Micuru-csan! – dicsérte meg, mire a kislány boldogan biccentett.

Kiléptek a sötétkamrából, és Hiraszaka hellyel kínálta Micurut a kerek ülőkén.

– Micuru-csan, köszönöm a segítséget. Ülj le és várj itt szépen, amíg elkészül a kép.

Micuru bólintott, és szót fogadott. Épp nem ért le a lába, ezért lóbálni kezdte.

– Kis türelmet! Ja, tényleg! Csinálok neked *kinakós* tejet. Az olyan finom. Te pedig hajtogatsz, mondjuk, origamit, amíg

vársz?

Micuru már nyugodt szívvel fordított hátat neki.

Rövid túskehaj. Kilátszott a kis vékony nyaka. Elmélyülten nézett maga elé, annyira koncentrált arra, amit hajtogatott.

Hiraszaka kanállal kevergette a kinakós-cukros tejet. Kellemes illatú gőz szállt fel az italból.

– Már hozom is, tessék! – nyújtotta a bögrét, és Micuru örömmel fogadta.

Már nyúlt is érte...

Csatt! Hatalmas csörrenéssel szóródtak szét a bögre szilánkjai a padlón.

– Bocsánat, ne haragudj, nem akartam! – próbálta Micuru teljes pánikban összeszedni, de a keze áttetszővé vált, és látszott mögötte a padló.

Hiraszaka nyújtotta a kezét, hogy semmi baj, de keresztülnyúlt a kislányon.

Micuru alakja egyre halványodott.

Eltűnőfélben kétségbeesetten kiáltott Hiraszakának, hogy segítsen.

– Nem lesz baj, Micuru-csan, hallgass rám...

Hiraszaka utolsó szavaival egy időben Micuru tudata megszakadt, mintha elvágták volna. Úgy, ahogy volt, elnyelte a sötétség.

✱

Hol vagyok?

Micuru arra ébredt, hogy minden porcikáját erős fájdalom járja át. Próbálta megmozdítani a lábát, mire megcsörrent a bilincs és a lánc a bokáján.

Még mindig az erkélyen volt.

Erőtlenül lehunyta a szemét.

Egy erkélyen feküdt két elhagyott épület között, amit fény se nagyon ért. Ide kötötték ki még tegnap este.

Mintha valami rátapadt volna a homlokára. Ahogy hozzáért az ujjával, sajgott az egész homloka. Gyanította, hogy rászáradt vér. Nem igazán emlékezett rá, hogy mennyi ideig verték, mert közben kirepült magából a plafonra.

Tegnap este. A mostohaapja ledöntötte a lábáról, és teljes erőből ütötte ököllel. Püfölte. Micuru mindezt a plafonról szemlélte, mintha nem is róla lenne szó. Anyja kicsit arrébb a telefonját görgette. Feléjük se nézett, csak odabökte, hogy „Azért túlzásba ne vidd!”, meg hogy „Te vagy a hibás, Micuru, szállj magadba!”.

Amikor a mostohaapja nehezményezte, hogy megfájdult a keze, és előkapta a szoba sarkából a golfütőt, Micuru már menekülni is képtelen volt. Nyilván nem golfozni készült. Eleve azért szedte össze valahonnan, hogy legyen mivel megbüntetnie.

Teljesen mindegy, hogy miért veri, gondolta. Már minden mindegy. Csak múljon már el mihamarabb a fájdalom.

A szokásos helye az erkélyen volt, a szemétkupac közepén, egy kutyaházban. A kutya is azért halt meg, mert ő halálra

rugdosta. A kutyaszőrrel borított pokrócon kívül nem volt semmi, ami a kislányt megvédezhette volna.

Amint elkezdődött a „nevelés”, rögtön felküldte a tudatát a plafonra. *Könyörgök, legyen már vége. Mindennek*, imádkozott Micuru.

Amikor kilódították az erkélyre, megbotlott, és felbucskázott a földön. Emlékezett rá, hogy távolról hallotta, amint ráteszik a láncot a bokájára, és fordul a kulcs az erkélyajtó zárjában. Résnyire kinyitotta a szemét, és látta, hogy az anyja volt, aki kizárta. „Kint majd talán megjön az eszed!”

Pontosan tudta, hogy hiába könyörögne sírva, hogy engedje be, a környéken pedig már nem laknak, tehát senki sem hallaná a hangját. Messze volt még a tavasz, csak arra emlékezett, hogy nagyon fázott, és magára húzta a pokrócot. Hideg eső kezdett esni, beszivárgott a víz a kutyaól rései között, és eláztatta a szinte kopaszra nyírt fejét meg a takarót. Már minden mindegy volt.

Elvesztette az eszméletét... És álmot látott.

Álmában játszott valakivel.

Nagyon kedves volt. Egy bácsi.

Rettenetesen fel lehetett dagadva a szemhéja, mert nehéz volt kinyitni, de azért résnyire sikerült.

Először nem tudta, mi az, de aztán rájött, hogy egy fénysugár tűzött az arcára. Az erkély fölött csak egy kis rés volt a két tető között, de ezek szerint most pont afölött járt a nap.

Vakítóan sütött.

Újból le akarta hunyni a szemét, de a szeme sarkából látott valamit megcsillanni. Odakapta a tekintetét, és megállapította, hogy valami ott visszaveri a fényt.

A lomok között megült a víz, az csillogott. Nagy halomban állt ott mindenféle szemét, ki tudja, minek a doboza, újságok, magazinok, tojástartó, szórólapok, egyebek. Készételes dobozok összevissza egy szemeteszsákba gyömöszölve, nejlonzacskók...

Becsukta a szemét.

De jó lenne visszamenni abba az álomba!

Olyan finom volt az a sült batáta!

Mikor evett utoljára? Már el is felejtette.

De jó lenne, ha megint játszana vele!

Az orrfacsaró bűzben hirtelen kinyitotta a szemét.

„Tudok egy módszert...”

Mintha valami mindjárt eszébe jutna.

„Tudok egy módszert, amivel meggyújthatjuk...”

Mindjárt meglesz.

„De aggodalomra semmi ok. Tudok egy módszert, amivel meggyújthatjuk...”

A fejében már fel is tudta idézni a hangját.

„Amikor nincs lencséd, nejlonzacskóba töltött víz is megteszi...”

Lencsém.

Amikor nincs lencsém.

Nejlonzacskóba töltött víz is.

Már egy egyszerű felülestől is annyira nyilalltak a tagjai, hogy fájdalmában felnyűszített. Hiába nyúlt érte, amennyire

csak bírt, túl rövid volt a lánc, nem érte el. Nagy nehezen megmarkolt egy botot, amivel apránként elkapargatta előle a szemetet, míg végül megszerezte a nejlonzacskót. Fájt a válla, szinte széthasadt a feje, hányingere volt.

Az átlátszó zacskó alján megült a tegnapi eső.

Fényt.

Összegyűjteni a fényt.

Egy pontba gyűjtötte a fényt.

Fekete. Fekete levél vagy valami.

Addig keresgélt a szárazon maradt magazinok között, míg végre talált olyan részt, ahova feketét nyomtattak.

A feketére gyűjteni a fényt.

Jó darabig próbálkozott, mire a vékony füstcsík kígyózni kezdett.

Becsukta a szemét, mert valaminek még eszébe kellett jutnia.

Minden erejével gondolkodni próbált.

„Szöszök a zsebünkben...”

A ruhája sajnos csuromvizes volt. De a kutyaólbán talált egy alátétet. Összekaparta róla a rátapadt koszt.

Egyre nagyobb lett a füst. Végre egy kicsit lángra kapott.

– Tűz!

Vigyázott rá, kezével takargatta. Száraz újságfecnikkel és rongydarabokkal táplálta, és a láng egyre nőtt. Idővel annyira felerősödött, hogy már a falat kezdte nyaldosni. Szikrák repkedtek szanaszét.

Égj!

Égjél csak!

Égess el mindent, de mindent!

A füsttől rájött a köhögés.

Az esőáztatta pokróccal eltakarta a száját.

Tompa aggyal bámulta a lángokat, és boldogan feküdt le a földre, hogy most legalább mindennek vége lesz.

Ő is, és anyja is bevették azt a hülye gyógyszert, szóval délutánig nem kelnek fel.

A lángok akkorára nőttek, hogy szinte az eget érték, és ellepték a falat.

Forró.

Már mindegy.

De...

Mit is mondott az a bácsi legutoljára?

Valamit nagyon meg akart neki mondani. De mit?

Eltorzult az arca az egyre közeledő lángok forróságától, de közben törte a fejét.

A bácsi egyenesen a szemébe nézett. Mosolygott, és azt mondta, nem lesz baj.

És utána mondott még valamit.

Hogy üvöltsön.

Micuru-csan, üvölts!

Hangosan.

Próbáld csak meg! Hangosan, teljes erődből. Emlékszel, mennyit gyakoroltuk?

Ahogy akkor csináltuk, nagy levegő, tudod, a hasadba. Kezed a szádhoz. Na, csak ügyesen!

– Ááá!

Menni fog!

Ahogy gyakoroltuk, nagyra tátsd a szád!

– Áááá!

„Nézd már, ott ég valami! – hallotta valakinek a hangját. – A tűzoltókat! Azok lakatlan házak? Mindegy, egy telefont megér. Ugye ezekben nem lakik senki? Fényképezzük le azért, meg videót is csináljunk. Hátha fizet valamelyik csatorna értük.”

Micuru feltápáskodott. Mindene sajgott. Többször kis híján összeroskadt, de belekapaszkodott valami lombba. Karjával tartotta magát, és kiegyenesítette a térdét.

Mivel időtlen idők óta nem evett, a feje is kóválygott. De nem adta fel.

Felállt.

Háta mögött a tomboló tűzzel...

Micuru üvöltött. Ahogy csak a torkán kifért.

„Nézd már, ott egy gyerek!”

Hiába akartak feljönni hozzá, az erkélyt nem tartották oszlopok, így nem tudtak felmászni.

– Mindjárt ideérnek a tűzoltók, tarts ki!

– Bukj le! Tegyél a szád elé valamit! – biztatták mindvégig letről.

A tűzoltók hamar megérkeztek.

– Minden rendben? – kérdezte egyikük, és ahogy ölbe kapta, leesett a rongy, amivel az arcát takarta. A tűzoltó meglátta feldagadt arcát és az egész testét borító véraláfutásokat meg a lábán a láncot, és torkán akadt a szó.

A lábbilincse olyan típus volt, amit nem lehetett kulccsal kinyitni.

– Mindjárt levágom ezt rólad. Már semmi baj. Már nincs semmi baj.

A tűzoltó ölben hozta le a létrán a kékre-zöldre vert kislányt, és óvatosan megsimogatta kerekre nyírt fejét. Kicsordultak a könnyei, miközben beszélt hozzá.

Micuru ránézett a lángokban álló házra, és arra gondolt, hogy égjen csak el az egész, úgy, ahogy van.

– A családtagjaid...

Micuru egy pillanatig habozott.

Égjen el porig az egész, a ház is, ő is. Meg anyja is. Anya is, mert soha nem védett meg. Égjenek el mind!

Azt még ő is sejtette, hogy ha azt feleli, nincs bent senki, több ideig tart majd, mire bejutnak kimenteni őket. Mégis kimondta.

– Az anyukám. Bent van.

* * *

A fotográfusműhely állóóráján az inga és a mutatók mozdulatlanul állnak, mégis jobb, mint ha nem lenne ott az óra egyáltalán, gondolta Jama, a kézbesítő. Ez esztétikai kérdés.

Miközben arra várt, hogy lefőjön a tea, Jama elgondolkodva nyugtatta a tekintetét Hiraszaka bekeretezett fényképén. Fekete-fehér kép volt, egy erdőben készült, és a mosolygó Hiraszakát ábrázolta.

Az egyetlen kép, ami megmaradt neki...

Ő csupán játékosan tanított egy s mást egy gyereknek, így emberileg semmi elítélendőt nem tett. Jama úgy vélte, jól csinálta, pont nem lépett át semmilyen határt.

De ettől még olyat kapott érte, hogy attól koldult.

Ez a kép akkor készült Hiraszakáról, amikor boldogan ette a héjában sült batátáját egy erdőben. Jelentősen megváltoztatni egy emberi sorsot főbenjáró bűn. Megtorlásul életének összes fotográfiáját – az emlékeit – mind egy szálig tűzre vetették. És hát egy kalauznak az emlékein kívül nincs is más vagyona.

– Jama-kun, kész a tea!

Hiraszaka szólt a másik szobából. Olyan szelíd hangja van ennek az embernek!

Amikor úgy volt, hogy elégetik az összes életképét, ez az egy még a sötétkamrában száradt, Jama pedig fogta, és elrejtette.

Való igaz, hogy Hiraszaka eseménytelen, hétköznapi életet élt annak idején. Magának való volt, barátai sem igen akadtak. Nem volt társa, és meg sem házasodott, hobbjai semmi. Olyan volt, mint azok a karakterek a videójátékokban, akiknek annyi a szerepük, hogy kószálásukkal némi szint vigyenek a háttérbe a hősök mögött. A közelébe sem került semmiféle kitüntetésnek, fel sem merült, hogy lennének elismerésre méltó érdemei. Szóval egyhangú élete volt. Ahogy ő maga is sejtette, végigélte az életét, és közben nem tett le az asztalra az égvilágon semmit.

Ezért legalább én megőrzöm az emlékezetemben, gondolta Jama. Ez az ember egy hős, aki megvédett egy gyermeket elkerülhetetlennek hitt sorsától.

Hiraszaka kikukucskált az ajtón.

– Mi baj, Jama-kun?

– Semmi. Megyek is meginni a teámat. Maga olyan finomat csinál!

Vajon milyen utat jár be majd a kislány, aki lefénképezte? Milyen életképeket hagy majd hátra?

Hogyhogy évente csak egy? Dehát annyi jó van köztük, képtelenség választani! Jama azt kívánta, annyi csodálatos élményben legyen része a kislánynak, hogy ez legyen a fő problémája.

Addig is, míg majd egyszer újra találkoznak. Lehetőleg, remélhetőleg a minél távolabbi jövőben.

* * *

A kőlépcsőt nyirkos levelek borították, olyan igazi tömény erdőillat volt. Micuru maga sem tudta, miért, de a hegyek márciusi arcát szerette legjobban az összes évszak közül, amikor még nem múlt el a hideg.

Felsétált a hegyre. Miért van az, hogy minden lépéssel, amivel közelebb kerül a csúcshoz, egy árnyalatnyit kitisztul a feje? Talán mert közelebb kerül az éghez?

Tizenhat év telt el az óta a bizonyos eset óta.

Jól megnőttem, és annyira kicsattanok az egészségtől, hogy ha nem vagyok résen, már-már a derekam körüli úszógumi miatt kell aggódnom.

Az a tizenhat évvel ezelőtti március tizenhatodika... Még ma is elgondolkodom néha, helyes volt-e szólnom annak idején, hogy bent van az anyám. Bár biztos az is sok gyötrelmet okozott volna később,

ha letagadom. Van egy olyan tippem, hogy a Jóisten kárörvendően vigyorog ilyenkor, mert bármelyiket választom, egyik sem jó megoldás.

Az történt, hogy egy ismeretlen eredetű tűz miatt fény derült a gyermekbántalmazásra, és véletlenek sorának köszönhetően az utolsó pillanatban megmentették az életemet – legalábbis a hivatalos álláspont szerint. A tűz okával kapcsolatban nem nagyon faggattak. Annyival elintézték, hogy amikor magamhoz tértem, már lángokban állt körülöttem minden.

Anyám és a mostohaapám nemcsak agresszívan bántak velem, vertek és rúgtak, hanem a fejemet is leborotválták, leláncoltak a bokámnál fogva, és télidőben rendszeresen kizártak az erkélyre. Egy véletlenül eltévedt szikra miatt végül kimenekítettek, de ha az nem lett volna, már nem sok lett volna nekem hátra. Az esetemet sokkoló hírként annak idején minden csatorna többször lehozta, szinte a csapból is ez folyt. Bemutatták az erkélyt is. Rengetegen éreztek mélységes felháborodást a lerobbant kutyaház láttán. Néhányan mérgükben el is sírták magukat a meginterjúvolt járókelők közül.

Az eset után mostohaapámat és anyámat letöltendő börtönbüntetésre ítélték, én pedig, Jamada Micuru alapos pszichoterápiában részesültem, és egy vidéki nevelőintézetben nőttem fel.

Anyámmal azóta egyetlenegyszer sem találkoztam.

Az ügy miatt és főleg, hogy megóvjanak a médiafigyelemtől, megváltoztatták az utónevemet. Micuruból Micsi lettem. Tizenhat év alatt jól hozzám nőtt már az új nevem. De soha nem felejttem el, hogy az igazi nevem Micuru.

Micuru-csan.

Már eléggé elkopott annak az álomnak az emléke, és a hangé, ami így szólít, és már csak foszlányok maradtak.

Micurunak pontos elképzelése volt arról, hogy mi szeretne lenni. Néha elgondolkodott rajta, hogy tényleg jó ötlet-e ilyen problémás múlttal épp ezt a munkát megcélozni, de aztán azt hozta fel ellenérvként magában, hogy pont emiatt kell.

Óvónő. Ezért végzett kisgyermeknevelés szakon a főiskolán, és kezdett dolgozni egy nagy múltú intézményben, amely idén ünnepi fennállásának hetvenedik évfordulóját.

Még mérföldekre járt attól, hogy a tapasztalt óvónők közé sorolhassa magát, rengetegszer szúrt el valamit, mert túlzott lelkesedésében se hall, se lát, és gyakran nem sikerült ügyesen szót értenie egy-egy gyerekkel. Amikor lelkileg labilisnak érezte magát, valamiért mindig a hegyekbe kíváncszott kirándulni. Hátára hátizsák, vállán keresztbe vetve a fényképezőgép, és már ment is, egyedül.

Amikor a főiskola miatt Tokióba költözött, szűkös anyagi helyzetben volt, ezért egy használtcikk-kereskedésből szerezte be a bútorokat, egyebeket, és úgy talált rá véletlenül erre a fényképezőgépre. Annyira tetszett neki, hogy nem bírta otthagyni, pedig eredetileg nem tervezett ilyesmire költeni. Manapság már nemigen használnak ilyet, mert ebbe még film kell. Egy Nikon F3, viszonylag vékony, GN Nikkor objektívvel.

Szerette ezt az összeállítást, és mindenfélét lefényképezett kirándulás közben, ami csak megragadta a figyelmét. Egy

fatuskó, egy ág, amin egyetlen piros termés maradt, és hasonlók. Szívesen fotózott pici, aranyos dolgokat.

Annyira rákapott a fényképezésre, hogy néha még sötétkamerát is bérelt. Megnyugtatta, amikor az idő múlását is feledve tett-vett a kamra piros lámpájának fényében; olyankor mintha egyszerűen elcsitultak volna a fejében az aggasztó gondolatok.

Szorosabbra húzta hosszú lófarkát, és határozott léptekkel gyalogolt felfelé a hegyen.

Volt egy ág, ami már minden levelét elhullajtotta, de gömb alakban nőtt rajta egy növény, csinált róla képet. Rémllett neki, hogy ez a fagyöngy.

Nézte, ahogy három madár elszáll a feje felett.

A levegő friss volt és tiszta, valamilyen madár éles vijjogása hallatszott. Csendben megállt, hátha meghallja a visszhangot. Észrevette, hogy szerényen meghúzódva már virágzik a vadcseresznye. Arról is készített egy képet, az ég kék hátterével kiemelve az egyszerű fa szépségét.

Az utat vastagon borították a lehullott falevelek, egészen puha volt rajta a járás. Az út szélén meglátott egy szokatlan gombát, odalépett, és megszemlélte egészen közelről. Ezeket a likacsosgomba-féléket majomülőkének is nevezik, és ha elég kicsi az a majom, még tényleg el is férhet rajta.

Fent a csúcson volt egy lapos szikla, onnan szép kilátás nyílt a környékre. Szeretett ott megpihenni és meginni egy teát.

Ma megelőzték. Egy fiú, talán gimnazista lehetett, vagy még annál is fiatalabb.

Ahogy Micuru felmászott a sziklára, a fiú, mint a kamaszok általában, csak biccentett, és átült a szikla legszélére. A nap kellemesen felmelegítette a követ, jó volt rajta ülni.

Egy darabig csak méregették egymást a szikla két végéből, és hallgattak. De valahogy olyan vicces volt a szituáció.

– Szia – szólította meg, mire a fiú is motyogott valami köszönésfélét.

Kérdezgette, és megtudta, hogy a környéken lakik, végzős harmadikos a kisgimnáziumban. Felvették a gimibe, ahová készült, tehát tavasszal már oda fog járni.

Micuru beletúrt a táskájába, és kivett egy papírzacskót.

– Héjában sült batáta. Kérsz? – kérdezte, mire a fiú némi habozás után örömmel elfogadta.

Elfelezték, és megeszegették.

Olyan jól nézett ki a fiú, ahogy ott ült és ette a sziklán a batátáját, hogy Micuru rákérdezett:

– Hallod, én hobbiból fotózom amúgy, nem baj, ha csinálok rólad pár képet? – mutatta a gépét.

– Mi, rólam? Jó, de én... – tétovázott a fiú. – Meg a pattanásaim...

Nem igazán tudta, milyen arcot vágjon hozzá.

– Csak edd tovább a batátát, mint az előbb! Észre se fogod venni, és már kész is leszek.

– Oké, na jó – fordult el a fényképezőgéptől a fiú.

Micuru mosolyogva illesztette bele az édesburgonyát majszoló fiút a keresőablak téglalapjába. Tényleg, a címe legyen *Sültbatáta-evés a hegytetőn*.

Miközben a fiút figyelte a keresőablakon át, mozdulatlanára dermedt.

– Ööö... Készen vagy?

Ez a hang térítette magához. Közben a fiú már be is fejezte az evést.

Valami ott legbelül nagyon megmozdult Micuruban. Vajon mitől?

Olyan jó meleg, valahonnan ismerős érzés volt.

– Mindig egyedül jössz föl ide? – kérdezte.

– Néha igen – felelte a fiú.

– Amikor, mondjuk, történt valami olyan? – faggatta, mire a fiú kicsit zavartan elvigyorodott, és bólintott. – Én is.

Hunyorgott a lanyha szél miatt. Az erdő halkán muzsikált.

Teát kortyolt a kulacsából. A gőzén át látta a hegyek gerincét. A fiú is élvezettel szemlélte a szeme előtt elterülő látványt. És szintén teát ivott a kulacsából.

– Jó itt a kilátás.

– Aha.

– Tudod, hogy visszhangzik? Mindig úgy megnyugszom, ha elüvöltöm magam, hogy „Ááá”.

A fiú bólogatott.

Segít, ha a bánat és a bizonytalanság maguk alá temetnének.

Üvölts!

Ő tanította ezt nekem.

Reményt adott.

Hogy soha ne adjam fel. Hogy szálljak szembe az igazságtalansággal.

Micuru-csan, üvölts!

Micuru felállt, és a szájához emelte a kezét. Végignézett a szeme előtt elterülő tájon, és vett egy nagy levegőt.

TARTALOM

1. A néni és a busz

2. Az Egér és a Hős

3. Micuru és a legutolsó kép

Felelős kiadó Gyuricza Eszter
Felelős szerkesztő Ferenczy Zsófia
A szöveget gondozta Kalocsai Judit
Műszaki szerkesztő Széplaki Gyöngyi
Borítótervező Oláh Gábor
Tördelte Izing Imre

Elektronikus változat
eKönyv Magyarország Kft.

eKönyv

www.ekonyv.hu

Készítette Ambrose Montanus

Felhasznált betűtípusok
Jost – SIL Open Font License
Source Serif 4 – SIL Open Font License
Titillium Web – SIL Open Font License